

11 გიყვარდათ ერთმანეთი, ინაგეთ უფალი, გიყვარდათ საგოგლო და იხსოვრათ შინით, დაიხსავით და უაბტრონეთ!

დაემოკრატული ქვეყანა გვაქვს და სიტყვის თავისუფლება? თუ არაფრისგაქნისი და უთავმოყვარეო ხელისუფლება გვაყავს? **2**

«ქართველობა თავისი აღფრთობა ისლამური რესპუბლიკის მიმართ ჯი არა, საკუთარი ხელისუფლების მიმართ უნდა გაემოქმდოს, როგორც ამერიკის ნაქაზებით სდილოვს, რვენი ქვეყანა გადააქციოს ანტიირანულ კლასდარებად» **3**

«ქართული ოცნების» მორიგი შეხვედრა

8

«საგარეო პოლიტიკის 2019-2022 წლების სტრატეგიის დოკუმენტი პრაქტიკულად იმის თქმაა ხალხისთვის, რომ არაფერი შეიძლება» **7**

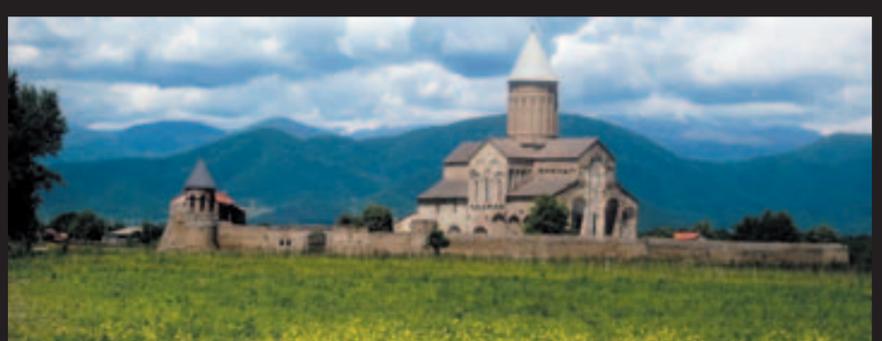
საქართველოს მთავრობა

«გამსახურდინას დაგმოგის შედეგს საქართველოს აღარ ღირსაგინა ქრისტიანულ ფასეულობებზე ორიენტირებული ხელისუფლება» **10**

რვენი მთავრობა შეგნებულად აკლავს საბაბს ევროპელებს ქართველების გამოსაქეზებლად **6**

«ღინს, ეკლესიას უნდა გადაეხეოს ქონება და არა არაბებს, თურქებს, ჩინელებს, მონღოლებს, ინდოელებს და ა.შ.» **5**

ანალოგიური რამ რომ ექნა საქართველოს მოქალაქეს ირანში, ანალოგიური ტერმინებით რომ ესაუბრა, იგივე რომ მოემოქმედავინა, ხომ ჩამოჰკიდებდნენ ყველაზე დიდი ჭადრის კენწეროზე და ვერც დიპლომატიური ჩარევა უშველიდა ამ ამბავს და ვერც საერთაშორისო აღფრთოვანება თუ შეზღოვანება? მაშინ ჩვენ რა გვჭირს: ჰუმანური ვართ? დემოკრატიული ქვეყანა გვქვს და სიტყვის თავისუფლება? თუ არაფრისგაძინისი და უთავმოყვარეო ხელისუფლება გვქვს?

დემოკრატიული ქვეყანა გვქვს და სიტყვის თავისუფლება? თუ არაფრისგაძინისი და უთავმოყვარეო ხელისუფლება გვქვს?

ერისგან, როგორც მსოფლიოში ხნობილია, როგორც უდრეკი მეომარი, «დაჩოქებული» ნახიის შექმნა სურთ

არცთუ დიდი ხნის წინათ დავწერეთ, რომ ირანელმა მომღერალმა მოჰსენ ნამჯოუმ გადაიღო საქართველოს შეურაცხმყოფელი კლიპი, რომელშიც ჩვენს ქვეყანას დასცინის, რუსებს კი ამუნათებს, — რატომ წამართვი გურჯი ხათუმებო. კლიპს ფონად გასდევს ცეკვა ქართულ ეროვნულ სამოსში შილიფად ჩაცმული გოგონებისა, რომლებიც ირანულ სამოსში გამოწყობილი მამაკაცების გასართობად იქნევენ გავას. სხვათა შორის, როცა ამ კლიპის შესახებ ხელისუფლების რამდენიმე წარმომადგენელს ვკითხე, — რეაქცია რატომ არ გაქვთ, რატომ არ გააპროტესტეთ-მეთქი, საინტერესო პასუხი მივიღე: ეგ კლიპი დიდი ხნის გადაღებულია, რა დროს პროტესტიაო...

ამირ თათალაშვილი

ლობ, შენი ჭირიმე, მე გიხდით ბოდიშსო. რეალურად კი, ერთ-ერთმა ინდოელმა ქართველმა გოგონას ფარადი ფსენილი შეაყარა სახეში და ჩხუბი აიღო თანადეიანი. გოგონს თანამსლება ბიჭმა ვერ აიტანა თანხედრობა და ინდოელს შემოარტყა. არ უნდა ექნა? მე თუ მკითხავთ, უარსი უნდა ექნა და ისე უნდა ეცემა, ინდოეთამდე დისკოს ცეკვით ჩასულიყო.

მაგრამ — არა! ჩვენ ხომ სტუმართმოყვარე ვართ, როგორ შეიძლება სტუმრის ცემა?! მე რე რა, რომ დედას გვაგინებს, ალბათ, მისი ძუძუები გვლოცავენ მაგ დროს. თქვენი არ ვიცი და ჩვენ ასე

რას ნიშნავს ეს? იმას, რომ, თუ ჩვენი ქვეყნის შეურაცხყოფა მოინდომა ვინმემ, მართლაც შეუძლია ამის გაკეთება. მე რე ერთი აღფრთოვანება, მე რე დრო გავა და ხელისუფლებაც თავს იმართლებს: დრო გავიდა, რაღა გავაპროტესტდებით. სიმართლე გითხრათ, აქამდე არ ვიცოდი, ქვეყნის სახელისა და ღირსების შეურაცხყოფას ხანდაზმულობის ვადა თუ ჰქონდა.

დარწმუნებული ბრძანებულებით, ჩვენი სამართალდამცავები ოპერატიულად იმოქმედებენ, ბოიკოლებსაც დაგვადებენ და ციხეშიც მიგვავაძინებენ. მიზეზად კი საჯარო სივრცეში ბილწისიტყვაობას და, მარისუანის მოხმარებასა და, საზოგადოდ, თამბაქოს მოწევის ნაგვიყენებენ. ეს ყველაფერი თათალუმ ფილანთროპიის სცენაზე გააკეთა და ამის ამსახველი ვიდეო მსს-ს აუცილებლად ექნება ნახაი, მაგრამ რეაქცია — ნული.

ვეკანოთ რუსეთს მტერი და ოკუპანტი, ვიქნით ვეროპა-ამერიკის განსახარებლად მუშაბი მსოფლიო ჩრდილოეთით და ახერ, საქართველოს გულში, მართლა ოკუპანტები გვიზიან უკვე, მართლა გვართმევენ და გვიზიანებენ იმას, რას გავაჩინა, და ხმის გაგზავნი არავინ არის. უხსოვლისთვის ხმის გაგზავნა, თუნდაც საქართველოს სახელით, ჩვენსი ისჯება. არადა, ეს რომ ირანში მომხდარიყო...

ლობ, შენი ჭირიმე, მე გიხდით ბოდიშსო. რეალურად კი, ერთ-ერთმა ინდოელმა ქართველმა გოგონას ფარადი ფსენილი შეაყარა სახეში და ჩხუბი აიღო თანადეიანი. გოგონს თანამსლება ბიჭმა ვერ აიტანა თანხედრობა და ინდოელს შემოარტყა. არ უნდა ექნა? მე თუ მკითხავთ, უარსი უნდა ექნა და ისე უნდა ეცემა, ინდოეთამდე დისკოს ცეკვით ჩასულიყო.

ჯერ დიდი დრო არ გასულა, მაგრამ ხელისუფლების არც ერთ წარმომადგენელს სიტყვაც კი არ დაუძრავს იმაზე, რაც ცოტა ხნის წინათ ფილანთროპიაში მოხდა. ირანელმა მომღერალმა ამირ თათალაშვილმა დახურული კონცერტი გამართა. რას ნიშნავს დახურული? — იქ მხოლოდ ადამიანთა გარკვეული კატეგორია დაუშვეს და ჩვეულებრივი მოკვდავები, ანუ საქართველოს მოქალაქეები იქ ვერ მოხვდებოდნენ. დიახ, არ მოგესმათ, საქართველოს დედაქალაქის მთავარი საკონცერტო დარბაზში ღონისძიებაზე საქართველოს მოქალაქეებს შესვლა აკრძალული ჰქონდა. პრინციპში, როცა მთავარ ქალაქის ერთ-ერთ თეატრში ქუჩაზე, აღმშენებლის გამზირზე, არის ბარები, რომლებშიც ქართველ კაცებს ამ უშვებენ და იქ შესვლა მხოლოდ ქართველ ქალებს შეუძლიათ, რატომ უნდა გავაკვირდეს, რომ საკონცერტო დარბაზში არ შეგვიშვან?! ჰოდა, ამ დახურულ კონცერტზე თათალუმ დედა გვაგინა. ახლა არ მოგვცემა იმას, რაც მან თქვა, რადგან, მისი გამონათქვამებით სოციალური ქსელი გადაივსო, მაგრამ ფაქტია, რომ შეურაცხყოფა შეურაცხყოფად დარჩა და მას პასუხი არავინ მოსთხოვა. შესაძლოა, იკითხოთ: თქვენ რას აკეთებდით? ჩვენ ირანის საელჩოსთან დაგვეგმილ აქციაზე ეს ყველაფერი გავაპროტესტეთ, ახლა კი ვნერთ და პასუხს ვითხოვთ. აი, ისე რომ მოვიტყვეთ, როგორც თათალ,

სანამ ჩვენს ქვეყნებზე ვიტყვი, აუცილებლად უნდა აღვნიშნოთ ირანის საელჩოს პოზიცია, რომელსაც, უბრალოდ, ვერაფერში შეედავება ვერაფერს. როგორც ირანის საელჩოს მიერ გავრცელებულ ბილწისიტყვაობას და, მარისუანის მოხმარებასა და, საზოგადოდ, თამბაქოს მოწევის ნაგვიყენებენ. ეს ყველაფერი თათალუმ ფილანთროპიის სცენაზე გააკეთა და ამის ამსახველი ვიდეო მსს-ს აუცილებლად ექნება ნახაი, მაგრამ რეაქცია — ნული.

ცხყოფს? ვინმემ ქუჩაში რომ აგებინოს პასუხი, ხომ დაიჭერთ, და რას გვირჩევენ, მოვი-თინოთ და შევირგოთ?! ანალოგიური რამ რომ ექნა საქართველოს მოქალაქეს ირანში, ანალოგიური ტერმინებით რომ ესაუბრა, იგივე რომ მოემოქმედავინა, ხომ ჩამოჰკიდებდნენ ყველაზე დიდი ჭადრის კენწეროზე და ვერც დიპლომატიური ჩარევა უშველიდა ამ ამბავს და ვერც საერთაშორისო აღფრთოვანება თუ შეზღოვანება? მაშინ, ჩვენ რა გვჭირს: ჰუმანური ვართ? დემოკრატიული ქვეყანა გვქვს და სიტყვის თავისუფლება? თუ არაფრისგაძინისი და უთავმოყვარეო ხელისუფლება გვქვს? და საერთოდ, გვინდა ასეთი დემოკრატია, გადამითეული რომ ჩამოვა, კონცერტს (დახურულ კონც-

გვგონია, რომ, ქართველთა განდევნა-გადაჭრის ბრძანების გამოცხადების დასახარებლად მუშაბი მსოფლიო ჩრდილოეთით და ახერ, საქართველოს გულში, მართლა ოკუპანტები გვიზიან უკვე, მართლა გვართმევენ და გვიზიანებენ იმას, რას გავაჩინა, და ხმის გაგზავნი არავინ არის. უხსოვლისთვის ხმის გაგზავნა, თუნდაც საქართველოს სახელით, ჩვენსი ისჯება.

სამართალდამცავებს მივმართავთ: გულზე ხელი დაიღეთ და ალაღად გვითხარით, ანალოგიური რამ საქართველოს ნახისში-ქი მოქალაქეს რომ გავაძინებდით, ხომ დააპატივდით? მაშინ, რატომ არ აპატივდით მარისუანით გაჟღერებულ ტიპს, რომელიც თავს მომხდარად უწოდებს და არს მუშარა-

საქართველო მსოფლიოში, ალბათ, ერთადერთი ქვეყანაა, სადა ჩამოსულს მტერი უფლებები და პრივილეგია აქვს, ვიდრე ადგილობრივს

გვგონია, რომ, ქართველთა განდევნა-გადაჭრის ბრძანების გამოცხადების დასახარებლად მუშაბი მსოფლიო ჩრდილოეთით და ახერ, საქართველოს გულში, მართლა ოკუპანტები გვიზიან უკვე, მართლა გვართმევენ და გვიზიანებენ იმას, რას გავაჩინა, და ხმის გაგზავნი არავინ არის. უხსოვლისთვის ხმის გაგზავნა, თუნდაც საქართველოს სახელით, ჩვენსი ისჯება.

„ანტიისლამური ბუდე, რომელიც ამ ყალიბდება, ეწევა ძირბამომთხრალ პოლიტიკას ისლამური რესპუბლიკის წინააღმდეგ... ამ ანტიირანული კამპანიის სათავეში საპროპაგანდა კალაბი დგანან, რადგან, კიდევ გავიგებოდა, ირანი არის ძველანა, რომელიც გლობალისტურ კალაბს ებრძვის და საქართველოში, ჩვენს ტერიტორიაზე, კეთდება საქმე, რომელიც ჩვენ არ წავაგებებ; საქმე, რომელიც ირანის ბალიზიანებას გამოიწვევს.“

ირანელი რეპერის, ამირ თათალუს, მიერ 24 მარტს თბილისში, ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში გამართულ კონცერტს დიდი გამომხმაურება მოჰყვა. ვნებათაღელვის მიზეზი შეიქნა სოციალურ ქსელში გავრცელებული ჩანაწერი კონცერტისა, რომელშიც ირანელი რეპერი ქართველებს შეურაცხყოფს. ვიდეოს ადევს ტიტრები „მარისუანის მოწვევა თუ მომინდება, კანონით მეკრძალება? და რომ მოვნიო, ქართველებმა რა ... უნდა მომჭამონ?“

ფილარმონიაში ჩატარებული კონცერტის მიმდინარეობისას ირანელი რეპერის განცხადებაზე ქართველი საზოგადოების აზრი, ძირითადად, ორად გაიყო: ერთი თვლიან, რომ ირანელმა რეპერმა საქართველო და ქართველები შეურაცხყო. ამის გამო საზოგადოების ნაწილმა ირანის საელჩოსთან საპროტესტო აქცია გამართა; სხვები კი ამტკიცებენ, რომ უცხოელი მომღერლის გამოსვლაში შეურაცხმყოფელი არაფერი ყოფილა. ირანისტი და სპარსული ენის მცოდნე ელზა გაფრინდამ ვილი სოციალურ ქსელში გაკეთებულ კომენტარში ასე ხსნის შექმნილ სიტუაციას:

„ვნახე ჩანაწერი, დიმიტრი ლორთქიფანიძის პოსტზეც დავდე კომენტარი, რატომ აწყობთ პროვოკაციას-მეთქი. მერე ვილაც ფერადიანი შემოვიგდე, ვედავე იმ ფერადიანს და მერე ყველა ერთად დამესია...საქმე იმაშია, რომ ეს რეპერი პოპულარულია ირანელებში და მის კონცერტზე სპეციალურად ჩამოდიან ტურისტები ირანიდან, ვინაიდან ის ირანში კონცერტს ვერ გამართავს გასაგები მიზეზების გამო. ფილარმონიის დარბაზში ნახევარზე მეტი ტურისტი იყო. ეს კი ნიშნავს ბევრ გაქირავებულ ბინას, ბევრ ტურს გადისთვის, ბევრ ნავაჭრს სხვადასხვა მაღაზიაში, ბევრ დახარჯულ ფულს საქართველოში...“

ითქვას ასევე ისიც, რომ ქართველებს არ ეშინიათ ირანელების, ეშინიათ რუსების, ამიტომ ირანელებს უბედავენ და რუსებს — ვერა...

„ბოდიშს თათალუს მოიხდის და გვიჩვენებს სხვა, როდესაც ქართველი ღირსების დასვენს გადაწყვეტს“

გვესაუბრება ირანის საელჩოსთან ჩატარებული აქციის ერთ-ერთი ინიციატორი ლევან ჩაჩუა: — შარვალჩაბდლი „გირჩელები“ რას იტყვიან, ნაკლებად საინტერესოა, რადგან, სანამ ელჩთან სალაპარაკოდ შევიდოდით, გარეთ ვთქვი: რუსი ტანკით გვიპყრობს, ხოლო ირანი სულიერ და სარწმუნოებრივ ექსპანსიას ეწევა. თუ

ჩვენ ერი ვართ და თავმოყვარეობა გვაქვს, ყველას საკადრისი პასუხი უნდა გავცეთ-მეთქი. ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზიდან ჩვენი ქვეყნის შეურაცხმყოფელი განცხადება ისმოდა და ამას ტაშს უკრავდა უამრავი ირანელი. ელჩს ჩვენ ბევრი რამ ვუთხარით, მათ შორის, ვისაუბრეთ ირანის პრეზიდენტის განცხადებაზე, რომელიც მან ირანის დილაში რევილუციის 40 წლისთავზე წარმოთქვა, რომ 205 წლის წინათ კავკასია ირანის შემადგენლობაში იყო. ჩვენ ელჩს ვუთხარით: თუკი ირანს, თურქეთს ან რომელიმე ქვეყანას ოკუპირებული ჰქონდა ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიები, ეს არ ნიშნავს იმას, რომ ეს ტერიტორიები მათ ეკუთვნოდნოდა. ქართველი კაცი სისხლის ფასად იბრუნებდა თავის მიწას, ეს არ ნიშნავს იმას, რომ საქართველო არასდროს შეეგუება, ვილაცის ვილაიეთი იყოს ან გუბერნია. ჩვენ ასევე შენიშვნა მივეცი ელჩს, რომ საელჩოს არ ჰქონდა ქართული წარწერა. ის დაგვიპირდა, რომ წარწერა იქნება.

— ამბობენ, რომ თქვენ ზუსტად ვერ თარგმნით ირანელი რეპერის ნათქვამი და რომ მას უწმინდური სიტყვები არ გამოუყენებია... — ეს სიცრუეა. საათი და 55-წუთიანი კონცერტი სრულად ვარჯიშით ვარჯიშად ვართმევთ. ერთ-ერთი მათგანი სასამართლო-სამართლებრივი და მან დაადასტურა, რომ რეპერი უამრავ შეურაცხმყოფელ სიტყვას ამბობდა, ეს ირანის ელჩს და დაადასტურა და შეწუხდა თავისი თანამდებარის საბჭოების გამო.

მიკვირს ჩვენი თანამდებარეების, რომლებსაც არ ანუხებთ სამშობლოს შეურაცხყოფა. ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის დიდი ნაწილი სიამაყით აავსო ჩვენმა აქციამ ირანის საეროსთან, რადგან, დიდი ხანია, ირანის ელჩი ქართველებს თავის მართლების რეჟიმში არ ჩაუყენებიათ. ბევრმა ახალგაზრდამ გვითხრა: დაინგრა სტერეოტიპი, რომ პატარა ქვეყანა ვართ და დიდი ქვეყნების წარმომადგენლებს თავდახრილი უნდა ვეღაპარაკოთო.

— მოიხდა ბოდიში რეპერმა თათალუს? — ბოდიშს თათალუს მოიხდის და ბევრი სხვაც, როდესაც ქართველი ღირსების დაცვას გადაწყვეტს.

„საქართველოში, ჩვენს ტერიტორიაზე, კეთდება საქმე, რომელიც ჩვენ არ წავაგებებ; საქმე, რომელიც ირანის ბალიზიანებას გამოიწვევს“

«საქართველოში იქმნება ანტიირანული ბუდე, ზუსტად ისეთივე, როგორც იყო ანტიზეარბაიჯანული»

«ქართველობა თავისი ალფოთაბა ისლამური რესპუბლიკის მიმართ კი არა, საქუთარი ხელისუფლების მიმართ უნდა გამოთქვას, რომელიც ამერიკის ნაქაზებით ხდილობს, ჩვენი ძველანა გადააქციოს ანტიირანულ კლასდაკმად»

„რაპერ თათალუს აკაბული დამოკიდებულება ჩვენდამი ჩვენს სახელმწიფო დამინახავს და ეს ნუ გვიკვირს“

ამ საკითხზე კომენტარი ვთხოვეთ „ევრაზიის ინსტიტუტის“ ხელმძღვანელს — გულბატი რეზილიანს:

— ირანის ისლამური რესპუბლიკის თანამედროვე პოლიტიკის შესახებ არაერთი სტატია გამოქვეყნდება თავის

დროზე. 2000-იან წლებში მხოლოდ ჰამლახ შინაპირი და მე ვაკეთებდით ამას, მათ შორის, რუსულ პრესაში. ჩვენი ირანისტიები სპარსული ზღაპრებითა და პოეზიით იყვნენ გატაცებული, პოლიტიკას შეგნებულად არ ეხებოდნენ. არადა, მართლაც ძლიერი სპეციალისტები გვყავს და ამის გაკეთება უკეთესად შეეძლოთ, მე კი არ ვარ ირანისტი.

დღეს ირანის ყველაზე აქტიური და კეთილსინდისიერი მკვლევარია ვასილ ჰაპავა. კარგი იქნება, რომ მას ყური დაუგადონ ხოლმე. მაგრამ ახლა მინდა, კომენტარი გავაკეთო აქტიური აქტიუტაზე, ვილაც რეპერის გინება-არგინებასა და ირანის საელჩოში პატივცემული ქართველი კონსერვატორი პოლიტიკოსების ვიზიტზე: მნიშვნელობა არ აქვს, ირანელმა რეპერმა სასქესო ორგანო ახსენა თუ არა. ის იმ-ცნობად გამოიწვევდა და მისი „ლაჰაზი“ და მითი-ანად ანტურაჟი იყო გამოიწვევი; ირანში იმისთანა ნაბავს, როგორც ეს ნარკოდილიანი „რაპერი“, უნდა იყოს აქვე, არაფერ კონცერტი გამართოს, არამედ შუაში გაიაროს.

საქართველო იქცა ასეთი ნაგვების ბუნკერად, ნაგავსაყრელად. ის ირანელები, რომლებიც საქართველოში იყრიან თავს, ძირითადად, მედასავლეთე ლიბერალისტები არიან და ვერ იტანენ ისლამურ რესპუბლიკას. შესაბამისად, ქართველობა თავისი ალფოთაბა, ისლამური რესპუბლიკის ხელისუფლების მიმართ კი არა, საქუთარი

ხელისუფლების მიმართ უნდა გამოთქვას, რომელიც ამერიკის ნაქაზებით ხდილობს, ჩვენი ძველანა გადააქციოს ანტიირანულ კლასდაკმად. ეს პირდაპირ ასე უნდა ვთქვათ: ჩვენი საზოგადოების ნაწილი მისვლას ირანის საელჩოსთან და ელჩთან შეხვედრას მაინც მხარს ვუჭერ. დაე, ახლა მაინც ხომ გაიგონ ბატონი ელჩი, რომ კაბინეტში ჩაკეტვა, ხანდახან მარნეულელების მიღება და მათთან ერთად ჩაის დალევა არ არის უშუალოდ. ელემენტარულად, ვასილ ჰაპავას, ჰამლახ შინაპირსა და მე მაინც უნდა გვიცნობდეს. ახლა ხომ გაიგონ ბატონი ელჩი, რომ ქართველები და ეს მისთვის შოკი იყო. მას ეგონა, რომ დათვალული სიტყვებით ამონრავდა ინციდენტის თემას.

ირანის ისლამური რესპუბლიკა ერთ-ერთი ძალაა, რომელიც ებრძვის გლობალიზმსა და გლობალიზტებს და კონსერვატიული ძალების ბუნებრივი მოკავშირეა. ჩემთვის მიუღებელია ირანის ზღვარგადასული ანტიისრაელური პოლიტიკა, მაგრამ ეს რეალობაა. ჩემი პრინციპია, სიმართლე და მხოლოდ სიმართლე. თუ რამე მეუბლება, გამისწორეთ.

აქციას, რომელიც ირანის საელჩოსთან გაიმართა, ლიბერალისტების მხრიდან და, არა მხოლოდ მათგან, მოჰყვა აქტიუტა. ყველაზე საინტერესო არის ის, რომ ლიბერალისტების ირანის მიმართ სიყვარულის ბუშტი გაუსკდათ, იმ სახელმწიფოს მიმართ, რომელსაც ლანძღვენ კონსერვატორული პოლიტიკის გამო. ირანში

დაუშვებელია გარყვნილები და მამათავლობის პროპაგანდა. ირანი აკეთებს იმას, რაც ლიბერალისტებს არ მოსწონთ.

რეპერ თათალუს აგდებულ დამოკიდებულება ჩვენდამი ჩვენმა სახელმწიფომ დამსახურა და ეს ნუ გვიკვირს! ნურც ის გვიკვირს, რომ საზოგადოებას ამაზე რეაქცია ჰქონდა, თანაც ადეკვატური.

პასუხი უნდა გავცე მათ, ვინც ამბობს, რომ ქართველებს რუსების ეშინიათ და ამიტომ არ იღებენ ხმას. დიდი ხანია, ქართველი არც ამერიკის წინააღმდეგ იღებს ხმას, მიუხედავად იმისა, რომ არ მოგვწონს ის პოლიტიკა, რომელსაც ამერიკა ჩვენს ქვეყანაში ატარებს.

იყო ასეთი აზრიც, რომელსაც ვეთანხმები: პროტესტი არა მხოლოდ ირანის საელჩოსთან გამოვხატოთ, არამედ ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლების წინააღმდეგაც. რეპერი ხომ ჩვენებმა მოიწვიეს?!

საქართველოში იქმნება ანტიირანული ბუდე, ზუსტად ისეთივე, როგორც იყო ანტიზეარბაიჯანული. ყველას გვახსოვს ე.წ. მუხთარლის საქმე. ანტიირანული ორგანიზაციის არსებობა სამიშია. ბატონობით დიდი მასშტაბის კლასდაკმად კეთდება ისლამური რესპუბლიკის წინააღმდეგ, ვიდრე იყო აზერბაიჯანული. ვაფრთხილებ საზოგადოებას: საქირო არ არის, ავეყვით პროვოკაციებს! ანტიისლამური ბუდე, რომელიც ამ ყალიბდება, ეწევა ძირბამომთხრალ პოლიტიკას ისლამური რესპუბლიკის წინააღმდეგ. მასში ჩართული არიან სექტები, რომლებიც ისლამური რესპუბლიკის მოქალაქეების გადმოიბრუნებენ მუშაობენ. ამ ანტიირანული კამპანიის სათავეშიც სამიში უცხო ძალები დგანან, რადგან, კიდევ გაგიგებოდა, ირანი არის ქვეყანა, რომელიც გლობალიზტურ ძალებს ებრძვის და საქართველოში, ჩვენს ტერიტორიაზე, კეთდება საქმე, რომელიც ჩვენ არ წავაგებებ; საქმე, რომელიც ირანის ბალიზიანებას გამოიწვევს.

აქცია, რომელიც ირანის საელჩოსთან ჩატარდა, სასარგებლო იყო, რადგან ირანის ელჩმა, რომელიც არაფერს აკეთებს, ცივი მხაზი მიიღო. ამის შემდეგ ის დააკვირდება, ვინ რას წერს ირანზე, რას ამბობენ მათზე. მან მიიღო შენიშვნა და გაიგო, რომ საელჩოს ქართული წარწერა აუცილებლად უნდა ჰქონდეს.

შეხვედრა ირანის ელჩთან არ იყო დესტრუქციული, მას შეხვედრენ კარგი ქართველები — ზრდილობიანი, განათლებული ვაჟაკები და აბსოლუტურად გასაგებად აუხსენს ყველაფერი. კარგი იყო, რომ სწორედ ეს დადამიანებ ესაუბრნენ ირანის ელჩს.

მოამზადა კაკა ნასყიდაშვილი

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

არც იმაზე ამოუღია ხმა ვინმეს, როცა ყარაბაღმა აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს დამოუკიდებლობა აღიარა. ყარაბაღს სომხეთი აკონტროლებს, სომხეთის ხელისუფლების თანხმობის გარეშე დამლაგებელსაც კი არ ნიშნავენ და შესაბამისად, ეს აღიარებაც მათთან შეთანხმებით მოხდა. ჩვენმა პოლიტიკოსებმა კი კვლავ წყალი ჩაიბუგეს პირში და არაფერი უთქვამთ, ვითომ არც არაფერი მომხდარა. სამაგიეროდ, ნაურუსა და ვანუშატუს გაუზიარებეთ სპარტოქისტო წერილი: როგორ გაბედით აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს აღიარებას.

„მცოცავი ოკუპაცია“ — ტერმინი, რომელიც ბოლო პერიოდში დამკვიდრდა ჩვენთან და რომელსაც მხოლოდ რუსეთის ფედერაციის მისამართით იყენებენ პოლიტიკოსები თუ სამოქალაქო აქტივისტები. საზოგადოდ, რუსეთის გინება მოდურია, იმიტომ, რომ, რაც უნდა გააფუჭო, საკმარისია, შემდეგ რუსეთს აგინო, მტრად გამოაცხადო, აუცილებლად იხმარო ტერმინი „მცოცავი ოკუპაცია“ და მორჩა — გრანტსაც მიიღებთ, ხბოს ალტკინებით შემოგხედავთ ბრბო და მანამდე ჩადენილი ცოდვებიც მიგეტყვებათ.

სამაგიეროდ, არავინ ამბობს იმას, რომ მცოცავი ოკუპაცია „მომქმ“ სომეხი სახელმწიფოსგანაც, პრაქტიკულად, ყოველდღიურ რეჟიმში მიმდინარეობს. საქართველოს სომხეთის საზღვარზე არსებულ სოფელი ბურმა „კეთილმა მეზობლებმა“ ნელ-ნელა მიითვისეს და ისე გამოვიდა, რომ სამი ოჯახი უკვე სომხეთის რესპუბლიკის საზღვარგარეთ (პო, სომხეთის საზღვარგარეთ) და ხმა არავინ იღებს. ხმა არავინ იღებს იმაზეც, რომ ივერიის ღვთისმშობლის ქართულ ჰუჯრის მონასტერს სომხები ისაკუთრებენ. ეს მაშინ, როცა მთავრად გიორგის მარნეულისა და ჰუჯრის ეპისკოპოსის ნოდება აქვს და აღნიშნული მონასტერიც მის ეპარქიაში შედის. ისიც ვთქვათ, რომ მეფე, აგურ უკვე მერამდენე წელია, ქართულ საქმეს აკეთებს და აკეთებს უხმოდ, ჩუმად, მაგრამ ჯოჯოხეთად და შემართებით, ამიტომ არ შეიძლება ის და, საზოგადოდ, იქ მცხოვრები მოსახლეობა ბედის ანაბარა დავტოვოთ.

სომხეთის მცხოვრებლები ვართ. უძველესი დროიდან სომხები აქტიურად მონაწილეობდნენ აფხაზეთის სახელმწიფოს შექმნაში. სომხები აფხაზეთში მოქმედებდნენ ერთად იბრძოდნენ ბიზანტიის იმპერიის, თურქი თუ არაბი დამპყრობლების წინააღმდეგ. ჩვენ აფხაზეთთან ერთად, აფხაზეთის საზღვრები სურამის უღელტეხილამდე გავაფართოვეთ. რუსეთის იმპერიის და საბჭოთა კავშირის დროს ჩვენი უფლებები ილახებოდა, სომეხ საზოგადოებას კულტურული განვითარების შესაძლებლობა არ ეძლეოდა, იკრძალებოდა სომხური სკოლები. ასევე, არ გვეძლეოდა სულიერი განვითარების შესაძლებლობა. აქედან გამომდინარე, სომხური ეკლესიის მშენებლობაც ვერ მოხერხდა. სომხები აქტიურად მონაწილეობდნენ „ქართული ფაშის“ წინააღმდეგ ბრძოლაში. ათასობით სომეხი გავა აფხაზეთის გმირი, თუმცა დამოუკიდებლობის მიღწევის შემდეგ ისინი ახალ აფხაზურ ფაშისმს შეეჯახნენ. მრავალტანჯული და შრომისმოყვარე სომეხი მოსახლეობა აფხაზური ხელისუფლების თავდასხმების ობიექტი ხდება. აფხაზეთის ხელისუფლება მიზანმიმართულად ამ-

ახლა ირანელაგა როგორ მოვითხოვთ შაჰ აბასის ბიუსტის ან მოწოდება ჩინოზ ყაენის ქაგლის დაღება, რა მიზეზით უნდა ვუთხრათ უარი?!

მიხეილ ავაქიანის ქაგლი სოფელ ბულაშენში

მეფის, გიორგი ბაგრატიუნის, მიერ აშენებული სვეტიცხოვლის ტაძარი და ეს ხომ უნდა დასრულდეს? ხომ უნდა აღდგეს ისტორიული სამართლიანობა? — ეს არის ამონარიდი სომეხი აკადემიკოსის იმ მრავალი განცხადებიდან, რომლებსაც ის აკეთებს. სხვათა შორის, როცა საქართველოს პრეზიდენტი სალომე ზურაბიშვილი სომხეთში იმყოფებოდა, ხმამაღლა და გარკვევით თქვა, რომ სომხეთს საქართველოს ტერიტორიები აქვს ოკუპირებული. იმის გამო, რომ ქალბატონ სალომეს განცხადებაში სრული სიმართლე იყო, სომხებმა ვერ და არ გააპროტესტეს, შეირგეს ოკუპანტის სახელად,

იმავეს იზამდნენ ევროპული თუ ამერიკული ორგანიზაციები; შეიმუშავებდნენ რეზოლუციებს და რუსეთს საჯაროდ გააკრიტიკებდნენ, მაგრამ სომხეთზე ხმა არავინ არ ამოიღო. რატომ? იმიტომ, რომ თურმე სომხებს საერთაშორისო ორგანიზაციებში ძლიერი ლობი ჰყავთ, რომ თურმე მათი გაბრუნება და წყენინება არ შეიძლება, რომ თურმე სომეხი ხალხი ჩვენი ისტორიული მემკვიდრეა... რა ვიცი, ჩვენ ისტორიაში ასე გვასწავლეს, რომ, როცა ურიცხვი მტერი მოდიოდა თბილისის ძირითადად და სიამედოდ გამაგრებულ ქალაქს ვერაფერს უხერხებდა, ურჯულოებს ქალაქის კარიბჭის გასაღები ძირითადად სომეხი ვაჭრები აძლევდნენ და ქალაქში შემოუძღვებოდნენ ხოლმეო.

ღვინადელი საბაქო პოლიტიკა ქაყნისთვის, უბრალოდ, დაეუკუაღია. არავის არაფერს არ ვუპროტესტებთ; გზად ვართ, ნებისმიერი რამ ავიტანოთ და მოვითხოვთ, როცა ეს თანის ვალდებულება რუსეთზე არ გვაქვს. ეს იმიტომ, რომ ვერცხვად და ვერცხვად ვაყვებით, რომელიც სომხური ორგანიზაცია „კრუნკი“-მა შეიმუშავა და საჯაროდ გავაფრთხილა. განცხადების ტექსტის მხარე სიმართლე და სომხეთა მიერ ქართველების გენოციდის აღიარება სრულად რომ შეიძლოს, ტექსტს უცვლელად გთავაზობთ:

„ჩვენ, სომხები, აფხაზეთის ძირძველი მაცხოვრებლები ვართ. უძველესი დროიდან სომხები აქტიურად მონაწილეობდნენ აფხაზეთის სახელმწიფოს შექმნაში. სომხები აფხაზეთში მოქმედებდნენ ერთად იბრძოდნენ ბიზანტიის იმპერიის, თურქი თუ არაბი დამპყრობლების წინააღმდეგ. ჩვენ აფხაზეთთან ერთად, აფხაზეთის საზღვრები სურამის უღელტეხილამდე გავაფართოვეთ. რუსეთის იმპერიის და საბჭოთა კავშირის დროს ჩვენი უფლებები ილახებოდა, სომეხ საზოგადოებას კულტურული განვითარების შესაძლებლობა არ ეძლეოდა, იკრძალებოდა სომხური სკოლები. ასევე, არ გვეძლეოდა სულიერი განვითარების შესაძლებლობა. აქედან გამომდინარე, სომხური ეკლესიის მშენებლობაც ვერ მოხერხდა. სომხები აქტიურად მონაწილეობდნენ „ქართული ფაშის“ წინააღმდეგ ბრძოლაში. ათასობით სომეხი გავა აფხაზეთის გმირი, თუმცა დამოუკიდებლობის მიღწევის შემდეგ ისინი ახალ აფხაზურ ფაშისმს შეეჯახნენ. მრავალტანჯული და შრომისმოყვარე სომეხი მოსახლეობა აფხაზური ხელისუფლების თავდასხმების ობიექტი ხდება. აფხაზეთის ხელისუფლება მიზანმიმართულად ამ-

დადგეს — აფხაზეთის ომის გმირის, მიხეილ ავაქიანის ბიუსტს ვგულსხმობთ; იმ კაცისა, რომელსაც გმირის ორდენი აქვს აფხაზეთში ქართველთა უღელტეხისთვის და რომელსაც საქართველოში ძველი დავუდგით და მისი სახელი უკვდავყავით. ასე გამოვხატეთ მადლიერება ქართველების დახოცვისთვის და ახლა ირანელებმა რომ მოგვთხოვონ შაჰ აბასის ბიუსტის ან მონეტის დაღება ჩინოზ ყაენის ძეგლის დაღება, რა მიზეზით უნდა ვუთხრათ უარი? არის ასეთი პიროვნება — სურენ აივაზიანი, რომელიც სომხეთის აკადემიის აკადემიკოსია. ჰოდა, ეს კაცი, სადაც კი შანსი მიეცემა, იქნება ეს მსოფლიო ფორუმები თუ ქართლში, კონფერენციები, ხმამაღლა გააკვივს, რომ მისი სამშობლო ოკუპირებულია და ოკუპანტები ქართველები არიან.

„პირველი სომხური სახელმწიფო შეიქმნა იმ ტერიტორიაზე, რომელზეც ახლა გურიაა და ქართველები სახლობენ. შავი ზღვის უდიდესი ნაწილი სწორედ ჩვენი იყო და ახლა ქართველებისაა. ქართველებმა მიითვისეს სომეხი კნიაზის მიერ დაწერილი პოემა „ფეფხისტყაოსანი“, ქართველებმა მიითვისეს სომეხი

სხვათა შორის, არც იმაზე ამოუღია ხმა ვინმეს, როცა ყარაბაღმა აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს დამოუკიდებლობა აღიარა. ყარაბაღს სომხეთი აკონტროლებს, სომხეთის ხელისუფლების თანხმობის გარეშე დამლაგებელსაც კი არ ნიშნავენ და შესაბამისად, ეს აღიარებაც მათთან შეთანხმებით მოხდა. ჩვენმა პოლიტიკოსებმა კი კვლავ წყალი ჩაიბუგეს პირში და არაფერი უთქვამთ, ვითომ არც არაფერი მომხდარა. სამაგიეროდ, ნაურუსა და ვანუშატუს გაუზიარებეთ სპარტოქისტო წერილი: როგორ გაბედით აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს აღიარებას.

ანალოგიური შინაარსის განცხადება ჩვენ რომ გაგვივრცელდებინა, რომელიმე ქართულ ორგანიზაციას რომ ეთქვა: ქართველები მითიანი ყარაბაღის ომში აზერბაიჯანელების მხარეს იბრძოდნენ და ათასობით გმირი ჰყავთო, რა მოხდებოდა? ჩვენ კი თავი სირაქლემასავით მინაში გვაქვს ჩარგული და ის თავი ვერ შევამჩნიეთ, ახალქალაქში რომ

ნამდვილად ვერ გეტყვიო, როდის „შემოვა მოდამი“ საქართველოს ინტერესების დაცვა ნებისმიერ დონეზე, მაგრამ ფაქტია, რომ დღევანდელი საგარეო პოლიტიკა ქვეყნისთვის, უბრალოდ, დამღუპველია. არავის არაფერს არ ვუპროტესტებთ; მზად ვართ, ნებისმიერი რამ ავიტანოთ და მოვითხოვთ, როცა ეს თანის ვალდებულება რუსეთზე არ გვაქვს. ეს იმიტომ, რომ ვერცხვად და ვერცხვად ვაყვებით, რომელიც სომხური ორგანიზაცია „კრუნკი“-მა შეიმუშავა და საჯაროდ გავაფრთხილა. განცხადების ტექსტის მხარე სიმართლე და სომხეთა მიერ ქართველების გენოციდის აღიარება სრულად რომ შეიძლოს, ტექსტს უცვლელად გთავაზობთ:

„ამ ხელისუფლების მოღალატეობრივი პოლიტიკის შედეგად დღეს სოფელ ლამისყანის თავზე არაბებს 36 ჰექტარი მიწა მიჰყიდეს, მარტყოფის ველი კი თურქულ ფირმა „ოქუტფაშას“ აქვს ჩაღის ფასად შექანილი. რატომ არ კითხულობენ ეს ჩვენი „ქანონიერების დამცველი“ არასამთავრობო ორგანიზაციები: სახელმწიფოებრივი ინტერესების გათვალისწინებით მიიღება მსგავსი გადაწყვეტილებები? რატომ ახუნდა თბილისის ზღვის ბარემო ჩინური კვარტლები?“

გაუა ოთარაშვილი:

ღიას, აკლასიას უნდა გადაეხადოს ქონება და არა არაბებს, თურქებს, ჩინელებს, მონღოლებს, ინდოელებს და ა.შ.

უცხოეთიდან დაფინანსებული ორგანიზაცია „ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრი“ მთავრობის მიერ საპატრიარქოსთვის სახელმწიფოს ბალანსზე არსებული უძრავი ქონების გადაცემის გამო შეშფოთებას გამოთქვამს და შესაბამისი სტრუქტურებისგან ახსნა-განმარტებას ითხოვს. როგორც ორგანიზაციაში აცხადებენ, ბოლო პერიოდში შემოწმებულია ის ფაქტი, რომ თურმე ხელისუფლება „კონკრეტული რელიგიური ორგანიზაციის გაუმართლებელი პრივილეგიებისა და მხარდაჭერის პრაქტიკას ქმნის“.

— ეს, გარკვეულწილად, პოლიტიკური ჩიხია. გამოსავალი რა შეიძლება იყოს? — ფიქრობ, ჩვენთვის სამაგალითო უნდა იყოს რიგ ევროპულ სახელმწიფოებში მიღებული გადაწყვეტილება, რომელიც უცხოეთიდან დაფინანსებული ორგანიზაციების აკრძალვას შეეხება. მაგალითად, უნგრეთში სოროსის ფონდი აკრძალა, სხვაგანაც საუბრობენ მსგავს გადაწყვეტილებაზე... ვინმე იტყვის, რომ საქართველოში უფრო

რთლმადიდებელი ეკლესია პრივილეგიურ მდგომარეობაში არ უნდა იყოს... — ქვეყანაში, სადაც მოსახლეობის 90 პროცენტზე მეტი მართლმადიდებელი ქრისტიანია, მართლმადიდებლობას და, ვთქვათ, მაგალითად, იეჰოვას სექტას ერთნაირი პირობები უნდა უქონდეთ? ღიას, მართლმადიდებელ ეკლესიას უნდა გადაეხადოს ქონება და არა არაბებს, თურქებს, ჩინელებს, მონღოლებს, ინდოელებს და ა.შ.

რაფიული კატასტროფაა. რატომ არ ხედავენ ეს ე.წ. უფლებადამცველები იმას, რომ საქართველოში — ივერიელთა ისტორიულ სამშობლოში, ქართველების გარდა, ყველასთვის სასათბურე პირობებია შექმნილი ბიზნესში, სპორტში, ხელოვნებაში, განათლებაში, ჯანდაცვაში, სოფლის მეურნეობაში და ა. შ. რატომ არ საუბრობენ იმაზე, რომ 150 ათას ბავშვზე მეტი შიშველი და ავადმჯობი და ამით დიდი ნა-

და, ხვალ-ზევ ეკლესიას მრევლი აღარ დარჩება... — შეუძლია ეკლესიას საზოგადოების დარაზმვა? — შეკითხვითვე გიპასუხებთ: ვის, თუ არა ეკლესიას? ფიქრობ, რომ სრულიად მართლმადიდებელი სამსახური უნდა გაართობოდეს საერთო მტრის წინააღმდეგ — ქართველები, გარკვევით, სერბები, რუსები... ყველა ერთად უნდა დავდეთ, რომ გადავიაროთ ერთ არა მხოლოდ ჩვენი სულში, არამედ სრულიად სამყაროში.

მათი შეფასებით, ამით მმართველი გუნდი სეკულარიზმის კონსტიტუციურ პრინციპს უხეშად არღვევს და სამართლებრივი ნორმების უგულვებელყოფას ახდენს, რაც, ყველაფერთან ერთად, თურმე ქვეყნის დემოკრატიულ იმიჯსაც აზიანებს. შეგახსენებთ, რომ ზემოაღნიშნული ორგანიზაცია სოროსის ფონდის მიერ დაფინანსებული ერთ-ერთი აქტიური ინსტიტუტია, რომელიც სახელმწიფოს მხრიდან მართლმადიდებელი ეკლესიისთვის დასახელებულ საგადასახადო თუ სხვა სახის შეღავათებს მუდმივად აპროტესტებს. ამის პარალელურად იგი სხვადასხვა რელიგიური კონფესიისა და სექტისთვის უფლებების გაზრდას, მათთვის უფრო ხელსაყრელი პირობების შექმნასა და განვითარებისთვის საჭირო საკანონმდებლო გარემოს უზრუნველყოფს მოითხოვს.

«როგორც ჩანს, მათ «აჰინყაბათი», რომ დღეს საქართველოში მოსახლეობის უმრავლესობა მართლმადიდებელი ქრისტიანია; მათ «აჰინყაბათი», რომ სწორად ჩვენა მართლმადიდებელმა წინააღმდეგობა მოიგოს ბასიანის, დიდგორის, მარტყოფისა და კიდევ უამრავი უსუსტიკისი ბრძოლა, შექმნას ეს ქვეყანა. არაფერს ვამბობ იმაზე, რომ იმ სისუსტეებში რომელიც პარალელურად ფასად მიღივდა ქვეყნის, მონასტრების მშენებლობის, კულტურისა და ყველაწიერი სიკეთის ქარა, ჩაუხ შედეგობდა სახელმწიფო»

დეგ. ეს კამპანია ხშირად არის მხარდაჭერილი გარკვეული სახელისუფლო სუბიექტების მიერ, რომლებიც დასავლეთის გაველენიანი წრეებისგან მეტი ნდობის თუ სიმპათიის მოპოვებას ცდილობენ. საერთოდ, დღეს ჩვენს პოლიტიკურ სინამდვილეში წარმატების ყველაზე მარტივი გზა კონსერვატიული იდეების კრიტიკა და ეროვნული სულისკვეთების მქონე ინსტიტუტების შეურაცხყოფა გახდა. არავის აინტერესებს, რა მხარდაჭერა აქვს ამ ძალას რეალურად მოსახლეობაში. თავის დროზე ასე მოხვდა ამჟამინდელი ხელისუფლების რიგებში არაერთი პარტია თუ ცალკეული პოლიტიკოსი, რომლებიც მანამდე ბარიერის გადალახვაზე ვერც იცინებდნენ.

მაღალი სტანდარტის დემოკრატიაა, ვიდრე უნგრეთში?! არ არის არანაირი დემოკრატია თან კავშირი დღეს საქართველოში მოქმედი ე.წ. არასამთავრობო ორგანიზაციები, ესენი არიან კონკრეტული ძალები იდეოლოგიური ინსტრუმენტები.

ღიასაც, სწორად ყველაზე ავტორიტეტული ეროვნული და რელიგიური ინსტიტუტი უნდა განაგებდეს დასავლეთის გაველენიანი წრეებისგან მეტი ნდობის თუ სიმპათიის მოპოვებას ცდილობენ. საერთოდ, დღეს ჩვენს პოლიტიკურ სინამდვილეში წარმატების ყველაზე მარტივი გზა კონსერვატიული იდეების კრიტიკა და ეროვნული სულისკვეთების მქონე ინსტიტუტების შეურაცხყოფა გახდა. არავის აინტერესებს, რა მხარდაჭერა აქვს ამ ძალას რეალურად მოსახლეობაში. თავის დროზე ასე მოხვდა ამჟამინდელი ხელისუფლების რიგებში არაერთი პარტია თუ ცალკეული პოლიტიკოსი, რომლებიც მანამდე ბარიერის გადალახვაზე ვერც იცინებდნენ.

წილი ავადდება სწორად არასრულწლოვანი კვების გამო? რატომ არ საუბრობენ იმაზე, რომ პირველად მოხმარების საგნებზე, მედიკამენტებზე, საწვავზე და ა.შ. ფასებზე კოლოსალურად მოიმატა? რატომ არ საუბრობენ იმაზე, რომ ადამიანებს საარსებო მინიმუმზე არ აქვთ და გაქცევაზე უჭირავთ თვალი და მათი შემდეგ იმედი ისევ ქართული სამოციქულო ეკლესიაა.

სახლა — მთავარი: საპატრიარქოს რაღაც ქონება რომ გადაეცა, თურმე სხვა რელიგიური კონფესიების დისკრიმინაცია ყოფილა და რატომ ხმას არ იღებს არც ერთი არასამთავრობო ორგანიზაცია იმაზე, რომ ხალხი მოტყუებულია?! მხედველობაში მაქვს ამ ხელისუფლების მთავარი დაპირება, რომელიც სამართლიანობის აღდგენას ეხებოდა და დღემდე შეუსრულებელია. განა უსამართლობის ზეიმი არ არის ის, რომ მოსამართლეები, რომლებმაც თავის დროზე ფეხქვეშ გაათესეს ადამიანის უფლებები, ისევ თანამდებობებზე არიან და განაგრძობენ სასამართლო სისტემის გახრწანას?! თუმცა ვინ დასჯის მათ... კოპახიძე, მდინარაძე და სხვები დღეს ხელს აფარებენ კულაშვილ-ადევიშვილების შექმნილ სასამართლო სისტემას. სხვათა შორის, ამათ წინაშე უნდა აღდგინდეს „პატრიარქოს ალიანსის“ მიერ შეტანილი რეკლამის, რომელიც „ნაციონალური მოქალაქის“, რომლებიც დამნაშავე რეჟიმის, განსამართლებას ეხებოდა, 150-კაციან მხარი მსოფლიო 45-მა დეპუტატმა დაუჭირა. მათგან 39 იყო „ოცნების“ წარმომადგენელი. ამ დროს ჩვენ ვხედავთ, რომ ისეთი ოდითუდით ფიქურები, როგორებიც არიან: ჩინ-ჩალაქი, გვირგვინი, მარტყოფის, მარტყოფის-მდინარის, მარტყოფის-მდინარის-მდინარის — მათი დამცველია. სანამ ეს მახინჯი პოლიტიკური რეალობა არ შეიცვლება და სანამ პატრიარქოს ძალები არ მოგვცენ ხელისუფლების სათავეში, არათუ სამართლიანობაზე, სახელმწიფოს არსებობაზე ზედმეტია საუბარი. ქართველისთვის თავისუფლება მართლმადიდებლური აზროვნებაა. დღესაც, XXI საუკუნეში, კიდევ უფრო აქტიულობს ივერიელთათვის „ენა, მამული, სარწმუნოება“ და დედაქალაქის დაცვა. გილოცავთ დამდეგ ხარებას და ამ დღეს მარტყოფის ველზე ქართველთა გამარჯვებას შემოსულ მტერზე!

— ბატონო ვაჟა, არასამთავრობო ორგანიზაცია „ადამიანის უფლებების სწავლებისა და მონიტორინგის ცენტრი“ უკვე მერამდენედ გამოხატავს შეშფოთებას იმის გამო, რომ ხელისუფლება მართლმადიდებელ ეკლესიას პრივილეგიურ მდგომარეობაში აყენებს, სხვა კონფესიები კი თურმე დისკრიმინაციას განიცდიან. რა მიზანს ემსახურება რეალურად მსგავსი განცხადებები? — მსგავსი განცხადებებსა და ანგარიშებს უცხოეთიდან დაფინანსებული სხვა ორგანიზაციებიც პერიოდულად აქვეყნებენ. რეალურად ეს არის კარგად ორგანიზებული კამპანიის ცალკეული გამოვლინება, რომელიც მიმართულია მართლმადიდებელი ეკლესიის, როგორც ქვეყნის ყველაზე ქმედითი და ავტორიტეტული ინსტიტუტის, წინააღმ-

დეგ. ეს კამპანია ხშირად არის მხარდაჭერილი გარკვეული სახელისუფლო სუბიექტების მიერ, რომლებიც დასავლეთის გაველენიანი წრეებისგან მეტი ნდობის თუ სიმპათიის მოპოვებას ცდილობენ. საერთოდ, დღეს ჩვენს პოლიტიკურ სინამდვილეში წარმატების ყველაზე მარტივი გზა კონსერვატიული იდეების კრიტიკა და ეროვნული სულისკვეთების მქონე ინსტიტუტების შეურაცხყოფა გახდა. არავის აინტერესებს, რა მხარდაჭერა აქვს ამ ძალას რეალურად მოსახლეობაში. თავის დროზე ასე მოხვდა ამჟამინდელი ხელისუფლების რიგებში არაერთი პარტია თუ ცალკეული პოლიტიკოსი, რომლებიც მანამდე ბარიერის გადალახვაზე ვერც იცინებდნენ.

მაღალი სტანდარტის დემოკრატიაა, ვიდრე უნგრეთში?! არ არის არანაირი დემოკრატია თან კავშირი დღეს საქართველოში მოქმედი ე.წ. არასამთავრობო ორგანიზაციები, ესენი არიან კონკრეტული ძალები იდეოლოგიური ინსტრუმენტები.

ღიასაც, სწორად ყველაზე ავტორიტეტული ეროვნული და რელიგიური ინსტიტუტი უნდა განაგებდეს დასავლეთის გაველენიანი წრეებისგან მეტი ნდობის თუ სიმპათიის მოპოვებას ცდილობენ. საერთოდ, დღეს ჩვენს პოლიტიკურ სინამდვილეში წარმატების ყველაზე მარტივი გზა კონსერვატიული იდეების კრიტიკა და ეროვნული სულისკვეთების მქონე ინსტიტუტების შეურაცხყოფა გახდა. არავის აინტერესებს, რა მხარდაჭერა აქვს ამ ძალას რეალურად მოსახლეობაში. თავის დროზე ასე მოხვდა ამჟამინდელი ხელისუფლების რიგებში არაერთი პარტია თუ ცალკეული პოლიტიკოსი, რომლებიც მანამდე ბარიერის გადალახვაზე ვერც იცინებდნენ.

წილი ავადდება სწორად არასრულწლოვანი კვების გამო? რატომ არ საუბრობენ იმაზე, რომ პირველად მოხმარების საგნებზე, მედიკამენტებზე, საწვავზე და ა.შ. ფასებზე კოლოსალურად მოიმატა? რატომ არ საუბრობენ იმაზე, რომ ადამიანებს საარსებო მინიმუმზე არ აქვთ და გაქცევაზე უჭირავთ თვალი და მათი შემდეგ იმედი ისევ ქართული სამოციქულო ეკლესიაა.

სახლა — მთავარი: საპატრიარქოს რაღაც ქონება რომ გადაეცა, თურმე სხვა რელიგიური კონფესიების დისკრიმინაცია ყოფილა და რატომ ხმას არ იღებს არც ერთი არასამთავრობო ორგანიზაცია იმაზე, რომ ხალხი მოტყუებულია?! მხედველობაში მაქვს ამ ხელისუფლების მთავარი დაპირება, რომელიც სამართლიანობის აღდგენას ეხებოდა და დღემდე შეუსრულებელია. განა უსამართლობის ზეიმი არ არის ის, რომ მოსამართლეები, რომლებმაც თავის დროზე ფეხქვეშ გაათესეს ადამიანის უფლებები, ისევ თანამდებობებზე არიან და განაგრძობენ სასამართლო სისტემის გახრწანას?! თუმცა ვინ დასჯის მათ... კოპახიძე, მდინარაძე და სხვები დღეს ხელს აფარებენ კულაშვილ-ადევიშვილების შექმნილ სასამართლო სისტემას. სხვათა შორის, ამათ წინაშე უნდა აღდგინდეს „პატრიარქოს ალიანსის“ მიერ შეტანილი რეკლამის, რომელიც „ნაციონალური მოქალაქის“, რომლებიც დამნაშავე რეჟიმის, განსამართლებას ეხებოდა, 150-კაციან მხარი მსოფლიო 45-მა დეპუტატმა დაუჭირა. მათგან 39 იყო „ოცნების“ წარმომადგენელი. ამ დროს ჩვენ ვხედავთ, რომ ისეთი ოდითუდით ფიქურები, როგორებიც არიან: ჩინ-ჩალაქი, გვირგვინი, მარტყოფის, მარტყოფის-მდინარის, მარტყოფის-მდინარის-მდინარის — მათი დამცველია. სანამ ეს მახინჯი პოლიტიკური რეალობა არ შეიცვლება და სანამ პატრიარქოს ძალები არ მოგვცენ ხელისუფლების სათავეში, არათუ სამართლიანობაზე, სახელმწიფოს არსებობაზე ზედმეტია საუბარი. ქართველისთვის თავისუფლება მართლმადიდებლური აზროვნებაა. დღესაც, XXI საუკუნეში, კიდევ უფრო აქტიულობს ივერიელთათვის „ენა, მამული, სარწმუნოება“ და დედაქალაქის დაცვა. გილოცავთ დამდეგ ხარებას და ამ დღეს მარტყოფის ველზე ქართველთა გამარჯვებას შემოსულ მტერზე!

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ის ადამიანები, რომლებიც იხსნა „შალახოს“ ცეკვავენ, ფაქტია, დღეს სვლადიან, რომ ევროპა გვახივებს ის, რაც მათთვის იყო სასარგებლო და არა ჩვენთვის. სხვა უამრავი ისეთი რეზიუმე გარდა, რომლებიც კატასტროფულად დააზარალებს ჩვეულებრივი ქართველი მოქალაქის ჯიბეებს და მერე კიდევ ჯიბესა და პირად კეთილდღეობას, „ასოცირების ხელშეკრულების“ უმთავრესი ევროპული მზაკვრობა სწორედ ის იყო, რომ საჭიროების შემთხვევაში ქართველებისგან „გაენმინათ“ ევროპა.

საქართველოს მიერ ევროკავშირთან გაფორმებული ასოციაციის ხელშეკრულებისა და ე.წ. ვიზალიბერალიზაციის ამბებს ხელმოწერის პროცესშივე კაი ქართული „შალახო“ რომ მოჰყვა, ყველამ საკუთარი თვალთი ვიხილეთ. ვნახეთ, აგრეთვე, სამდღიანი გადაბმული ზეიმი „ახალ პლენარზე“, რომელიც სწორედ ამ „ისტორიულ“ მოვლენას ეძღვნებოდა, და ყველანი, ვინც არ ვიზარებდით ჩვენი თანამემამულეების ამ ალტყინებულ როკვას, არც „შალახოს“ ვცეკვავდით და არც „დავლურს“ ვუვლიდით, უმალ გამოვცხადდით „ბნელებად“ „საბჭოთა მენტალიტეტი ჩარჩენილებად“, „რუსული ნარატივის გამზარებლებად“, „კრემლის აგენტებად“, „პუტინის მონებად“ და ა.შ.

რა თქმა უნდა, სულაც არ არის სასიხარულო ჩვენი საცოდვად დღემ ჩაგდებული თანამემამულეების ცეკრა და, ნიშნისმოგებად არ მიიღოთ, მაგრამ ფაქტია, მაშინ ასეთ ალტყინებულ ზეიმს შორის ბევრი ქართველი ემიგრანტიც იყო, რომლებსაც არ და ვერ ჰქონდათ გაცნობიერებული, რა მზაკვრულ ჩანაფიქრს ახორციელებდა ამით სწორედ ის ევროპა, რომელიც ბევრს ჩვენი ქვეყნის ხსნის ერთადერთ გზად მიაჩნია. არა მგონია, დღეს ეს ადამიანები ისევ „შალახოს“ ხასიათზე იყვნენ, რადგან ჩვენი „გულშემატკივარი“ და „მეგობარი“ ქვეყნები უკვე, ასე ვთქვათ, „ველურ ტანგოზე“ გადავიდნენ და დაიწყეს კოდვით ევროპის ქვეყნებში დიპლომატიის საშუალებად წასული ქართველების გამოძევების პროცესი.

მოგიყვანთ ციტატას ერთი პირადი მეტყობინებიდან, რომელიც „ფეისბუქით“ მივიღე გერმანიიდან, მეტი დამაჯერებლობისთვის კი ამ მეტყობინების „სკრინებიც“ შემოძლია გავაცნოთ: „მაინტერესებს, რას გვირჩევენ. მოკლედ, უკვე დაიწყო ქართველების წმენდა გერმანიიდან, სხვა ქვეყნებიდანაც. ტყუილია, რაც მანდ ვრცელდება, რომ თითქოს მხოლოდ 50 ადამიანი გამოაძევეს და ეგეთები. რამდენიმე თვითმფრინავს უშვებენ ლამის ყოველ კვირა, სავსეს. საბედნიეროდ, ხანდახან ადგილი არ რჩება და ზოგიერთს უკან აბრუნებენ. სამი კვირის წინ ჩემი მეზობლები წაიყვანეს — დედა და შვილები. საბედნიეროდ, ადგილი არ იყო და მოაბრუნეს, თუმცა რაღა საბედნიეროდ, ქალი ცუდად გახდა და საავადმყოფოში მოხვდა ნერვიულობის ინადაგზე. ამ ყოველივეს ნივთი საქართველო ითხოვს. ჩამოდიან გერმანიაში, შვედეთში, საფრანგეთში ვითომ დიპლომატი ქართველები, აქაურ მთავრობებს უხსნიან, რომ საქართველო ძალიან კარგი ქვეყანაა და ჩვენ ტყუილად ვართ გამოქცეულნი; უბრალოდ, მუქთახორობა გვინდა, უშრომელად ჭამა და ცხოვრება. საქართველო ამში მილიონებს ხარჯავს. ქართული მხარე აგზავნის თვითმფრინავებს, რომ ქართველები აქედან დააბრუნონ. ამ თვითმფრინავებს მუდამ მოჰყვება სამედიცინო ბრიგადები, იმიტომ, რომ ხალხი გზაში ნერვიულობისგან ცუდად ხდება. ამ ადამიანებს ყველას სესხი და ვალი აქვს ადებული და ისეა წამოსული აქ, იმ იმედით, რომ აქ რამეს იმოკლეს და დააბრუნებენ ვალს. მანდ რა უნდა აკეთონ? რით გადაიხადონ ვალები? დაწყებული მკურნალობა ან დაწყებული სწავლის დასრულება მაინც აცადონ

ხალხს. პირდაპირ ველურები ვით ყრიან!“ ალბათ, ყველას გაგვახსენდა ნაცების პერიოდში რუსეთიდან ქართველების მასობრივი დეპორტაცია და ამ თემაზე ატეხილი აჟიოტაჟი. რუსეთის ხელისუფლება და მთლიანად რუსეთი მაშინ „ბოროტების მანქანად“ ქართველთა მოქალაქეებს და სხვა ათასი სალანძღავი ეპითეტებით მოიხსენია საქართველოს ხელისუფლებამ. დღეს ანალოგიურს ევროპა აკეთებს და საქართველოს მთავრობის მხრიდან არათუ პროტესტი ისმის, არამედ პირიქით — აქტიურ ხელშეწყობასაც ვხვდებით ამ პროცესისა.

ნუ გაგვიკვირდება, თუ საქმე იქამდეც მივა, რომ ქართველების მასობრივი გამოძევება ევროპის ქვეყნებიდან უაღრესად დადებით მოვლენად დაგვიხატონ და გვახივონ კიდევ. როგორც ზემოხსენებული „ვიზალიბერალიზაცია“ გვახივებს თავის დროზე — დოკუმენტი, რომელშიც ყველაფერია გათვალისწინებული, გარდა საქართველოსთვის რამე მოსალოდნელი სარგებლისა. ეს არის დოკუმენტი, რომელიც თავიდან ბოლომდე მხოლოდ ევროპის ინტერესებს ემსახურება.

ის ადამიანები, რომლებიც იხსნა „შალახოს“ ცეკვავენ, ფაქტია, დღეს უკვე ხვდებიან, რომ ევროპამ გვახივებია, რაც მათთვის არის სასარგებლო და არა ჩვენთვის. სხვა უამრავი ისეთი რეზიუმე გარდა, რაც კატასტროფულად დააზარალებს ჩვეულებრივი ქართველი მოქალაქის ჯიბეს და პირად კეთილდღეობას, „ასოციაციის ხელშეკრულების“ უმთავრესი ევროპული მზაკვრობა იყო სწორედ ის, რომ საჭიროების შემთხვევაში ქართველებისგან „გაენმინათ“ ევროპა.

ყურადღება მივაქციოთ მთავარს — ქართველების ასეთ შევიწროებას ევროპის ქვეყნებში საქართველოს მთავრობა უწყობს ხელს. მეტიც, არა მხოლოდ ხელს უწყობს, არამედ აქტიურად არის ჩაბმული პროცესებში და, როგორც ემიგრანტი ქართველის შემთხვევაში ციტატაშიც ხვდავთ, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლები ადგილებზე კი ჩადიან და პირდაპირ მოითხოვენ ამა თუ იმ ქვეყნის ხელისუფლებისგან ქართველების გამოყრას.

ევროინტეგრაცია, ანუ «შალახო», როგორც «ველური ტანგო» ბრძოლაში

ჩვენი მთავრობა შეგნებულად აკლავს საბაზს ევროპულ ქართველებს გამოსაქვებლად

ალბათ, ყველას გაგვახსენდა ნაცების პერიოდში რუსეთიდან ქართველების მასობრივი დეპორტაცია და ამ თემაზე ატეხილი აჟიოტაჟი. რუსეთის ხელისუფლება და მთლიანად რუსეთი მაშინ „ბოროტების მანქანად“, „ქართველთა მოქალაქეებს“ და სხვა ათასი სალანძღავი ეპითეტით მოიხსენია საქართველოს ხელისუფლებამ. დღეს ანალოგიურს ევროპა აკეთებს და საქართველოს მთავრობის მხრიდან არათუ პროტესტი ისმის, არამედ პირიქით — აქტიურ ხელშეწყობასაც ვხვდებით ამ პროცესისა.

ურად ეძებ და სამსახურის მეტს რას იპოვი, ჩემო ბატონო! თანაც, უბრალო, დაბალხელფასიან დროებით სამუშაოს კი არა, თურმე საქართველო თავის მოქალაქეებს სთავაზობს საოცრებებს, ღირსეულ დასაქმებას მაღალი ანაზღაურებით. უბრალოდ, ქართველები ვართ მუქთახორები, ზარმაცები, შრომა არ გვიყვარს და მუქთა გავრბივართ ევროპის ქვეყნებში და იქვარდებით თავშესაფრებში, რათა თითო არ ვავატოკოთ და ისე ვიცხოვროთ უზრუნველად.

გავახსენდებოდათ არაერთ ინტერნეტსაშუალებასა და რამდენიმე ტელევიზიულ განხილვას, სადაც ხან რუსეთის „დიდი ბიზნესმენი“ მოჰყავდათ მონემდ და ალაპარაკებდნენ: სამუშაო ადგილები ოხრად მაქვს სანაწარმოში, მაგრამ ქართველები არ მოდიან სამუშაოდო, ხან კიდევ ვილატ ტუტუცი ტიპები ქმევიანებენ: სამსახური ძალიან იოლად ვიშოვებ საქართველოში, მხოლოდ ორ თვეს ვეძებდი და ახლა ისე შესანიშნავად ვარ დასაქმებული, ჩემს

ბედს ძალიან არ დაჰყვარს. რა თქმა უნდა, არ ავიწყდებათ არც შეგონებები: ქართველებო, ნუ იქნებით მუქთახორები და ზარმაცები! მაშინ შეიძლება ვინმეს ეფიქრა: ნეტავ, რამ გამოიწვია ამ თემის ასეთი აგორება ყველა მენიასაშუალებლაში ერთბაშად? ახლა კი, ფაქტია, რომ ყოველივე ეს იყო ნივთი, რასაც ახლა სჩადის საქართველოს მთავრობა სხვადასხვა ევროპულ ქვეყანაში. ქართულ მედიაში „დამულაგებული“ აპრობირებული „პი-

არკამპანია“ უკვე უცხოეთის ქვეყნების მთავრობებთან გრძელდება და ქართული დიპლომატიური კორპუსი, როგორც ჩანს, მხოლოდ იმით არის დაკავებული, რომ უცხოელებს როგორმე დაუმტკიცოს, — ჩვენი თანამემამულეები ზარმაცები, მუქთახორები, უმაქნისები და უღირსები არიან და სასწრაფოდ გამოაძევეთ თქვენი ქვეყნებიდანო.

რაში აძლევს ეს ხელს საქართველოს ხელისუფლებას? თუ კარგად დაფიქრდებით, ალბათ, არც არაფერში. პირიქით, კარს არის მომდგარი 2020 წელი და „ქართულმა ოცნებამ“, ასე თუ განაგრძო, ვეღარც აქ იძულებით ჩამოყვანილი საქართველოს მოქალაქეებს ხმებს მიიღებს და ვეღარც იქ დარჩენილი ემიგრანტებისას.

არა, რა თქმა უნდა, არჩევნები რეალურად არაფერ შუაშია და იგი საერთოდ არ არის არ ტარდებოდა, ნორმალური ხელისუფლება ასე მზაკვრულად მაინც არ უნდა ექცეოდეს საკუთარ მოქალაქეებს. უბრალოდ, არჩევნების თემის მოყვანა იმის სილუსტრაციოდ დამჩირდა, რომ „ოცნების“ ხელისუფლებაში გარდა მზაკვრებისა, შარალოდ, იდიოტების სიჭარბეც იბრძნობა.

საბოლოოდ კი მივდივართ დასკვნამდე, რომ, როგორც ყველაფერი დანარჩენი, სავარაუდოდ, ესეც იმვე ევროპის დაკვეთაა. საქართველოს მთავრობას სწორედ ევროპიდან აიძულებენ, რომ ჩვენები იქ ჩავიდნენ და საკუთარ ხალხზე უარყოფითი ინფორმაცია ჩაიტანონ, რათა მერე იმ ქვეყნების ხელისუფლებებს მყარი საფუძველი ჰქონდეთ იქიდან ჩვენი თანამემამულეების გამოძევებისა. აკი, ისედაც საყოველთაოდ ცნობილია, რომ საქართველოს არც წინა და არც არსებული ხელისუფლება საკუთარი ქვეყნისა და ნებით ერთ ნაბიჯსაც არ დგამს და ყოველი სიტყვა და ყოველი ნაბიჯი, უბრალოდ შეთანხმებული კი არა, პირდაპირ ნაკარნახევია გარედან. ჩვენი მთავრობა შეგნებულად აძლევს საბაზს ევროპულ ქართველების გამოსაქვებლად.

აი, ასე გადაიხარდა ქართული „შალახო“ ევროპულ-ქართულ „ველურ ტანგოში“ და ვინ იცის, წინ კიდევ რამდენი დამცირება, შეურაცხყოფა და კომშარი ელთი ჩვენს ემიგრანტ თანამემამულეებს...

აკი, ზევით მოხმობილ ციტატაში პირდაპირ ამბობს მისი ავტორი: საქართველო კენ გამოფრენილ-გამოგდებული ემიგრანტებით სავსე თითოეულ თვითმფრინავს სამედიცინო ბრიგადები მოჰყვება, რათა გულგახეთქილი ქართველები ნერვიული მოკიდან გამოიყვანონ და შესაძლო უარესი გართულებებისგანაც დაცვანო...

ჩემი ნება რომ იყოს, ამ ადამიანებს პირდაპირ ტრაპიდან მივაყენებდი იმ ბიზნესმენებს, რომლებიც ტელეეთერში „მარიუბოდნენ“: „უამრავი სამუშაო ადგილი მაქვსო!“ და დავავალდებულებდი მათ დასაქმებას სწორედ ევროპული სტანდარტითა და ევროპული ანაზღაურებით. აი ეს იქნებოდა ფევეტისანი ნაბიჯი, თუკი ჩვენ მართლა გვყავს მთავრობა... მაგრამ სადაა ხელისუფლება და მთავრობა?! ვინაა პატრონი?!

ლიბერალიზმი
საერთაშორისო

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

მთავარი პრობლემა სისტემაშია, რომელიც ძველ ფენების სარჯზე მხარეთა შორის უფრო მეტად უნდა იქნებოდა. ის წარმოშობს მსოფლმხედველობას, რომლის ფარგლებში ძველის სოციალური წონასწორობის აღდგენა არ განიხილება, როგორც პრიორიტეტი. გაჭირვებულმა ფენებმა კარგად გააცნობიერეს ეს და ისიც, რომ საკუთარი მდგომარეობის გაუმჯობესების ერთადერთი მეთოდი წამყვანი წყვილი, ხელისუფლების შექმნა და მასზე შეტევაა, რადგან კეთილშობილი, მშვიდი არაბუნებრივი მას არ ეხმარება, ხოლო ცვლილებები იწყება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც „ქართული ოცნება“ ასკენის, რომ რეალური საფრთხე ემუქმება.

სოციალური მუშაკების გაფიცვამ ნათლად აჩვენა, რომ „ქართულმა ოცნებამ“, ბურბონების არ იყოს, „ვერაფერი დაივიწყა და ვერაფერი ისწავლა“. ურთიერთობა გაფიცულებთან ამ შემთხვევაში თითქმის იმავე ალგორითმით წარიმართა, როგორც მეტროპოლიტენის მემანქანებთან 2018 წლის მაის-ივნისში: პრობლემისთვის თვალის არიდება — მოუმზადებელი მოლაპარაკება — ზენოლის წარუმატებელი მცდელობა — ჩიხში მოქცევა — უკანდახევა. რაზე შეიძლება მიუთითებდეს ხელისუფლების ამგვარი ქცევა?

სოცმუშაკებმა სამუშაო პირობების გაუმჯობესებაზე თებერვალს საჯაროდ მოითხოვეს. საინიციატივო ჯგუფმა ჯანდაცვის სამინისტროში წერილი შეიტანა. სწორედ მაშინ დაიწყო საუბარი სსიპ „სოციალური მომსახურების სააგენტოს“ თანამშრომელთა მოსალოდნელ გაფიცვაზე. ხელისუფლების წარმომადგენელთა იმდენად კომენტარებში აქცენტი კეთდებოდა იმაზე, რომ რეფორმები ამ სფეროში უკვე დაიწყო (კლასიკური კომბინაცია „გვაცალეთ, ბატონო!“), აგრეთვე, იმაზე, რომ გაფიცვა გაჭირვებულ მოქალაქეებს პრობლემებს შეუქმნის. მართალია, ხელისუფლებას არ უცდია 2018 წლის უშედეგო მანევრის გაყოფა, როდესაც სასაპარტოლო, სატრანსპორტო კორპორაციის არდადეგების საბაზით, მეტროპოლიტენის თანამშრომლების გაფიცვა ჯერ გადაავადდა, შემდეგ კი (უშედეგოდ) აკრძალა, თუმცა წინასწარ დაიწყო მზადება იმისთვის, რომ გაფიცულებისთვის საზოგადოებაში ნეგატიური იმიჯი შეექმნათ. ისინი კი, თავის მხრივ, ცდილობდნენ, დაემტკიცებინათ, რომ მათი სამუშაო პირობების გაუმჯობესება, უწინარესად, ბენეფიციარების ინტერესებშია.

12 თებერვალს მხარდაჭერა სოცმუშაკებს ომბუდსმენმა გამოუცხადა: „შემაფოთებელია, რომ წლების განმავლობაში ვერ გადაიჭრა სოციალური მუშაკების ტრანსპორტირების, სამუშაო ინფრასტრუქტურის, ადამიანური რესურსების პრობლემური საკითხები“. ბოლო გარემოებას საინიციატივო ჯგუფის წევრები თავის განცხადებებში დიდ ყურადღებას უთმობდნენ და ამბობდნენ, რომ სამუშაოების მოცულობა ისე დიდია, რომ მათი შესრულება არსებული რესურსით ფიზიკურად შეუძლებელია. საგულისხმოა, რომ ერთ-ერთ პლაკატზე, რომელიც სახელმწიფო კანცელაციასთან მიიტანეს, ეწერა: „სოციალური მუშაკი (ვერ) ემსახურება 15 000 მოქალაქეს!“. 12 თებერვალს მათი მხარდამჭერი განცხადება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტისა და ილიას უნივერსიტეტის თანამშრომლების ნაწილშიც გაავრცელა. რამდენიმე დღეში შედიამ დაიწყო ამის გაშუქება, თუმცა 20 მარტს, როდესაც უნდა ჩატარებულიყო შეხვედრა სამინისტროს ხელმძღვანელებსა და საინიციატივო ჯგუფს შორის, ამ უკანასკნელმა გაავრცელა განცხადება იმის თაობაზე, რომ სამინისტრო რეგიონული სერვისცენტრების მუშაკებზე ზენოლის ცილიობას. მომდევნო დღეს საინიციატივო ჯგუფმა გაფიცვა დააანონსა.

გაფიცვა 25 მარტს დაიწყო. 27-ში სამინისტრომ გაავრცე-

ლა განცხადება, რომელშიც ნათქვამი იყო, რომ ტრანსპორტის, აგრეთვე, ფსიქოლოგიებისა და იურისტების შტატების და მათგან პრობლემა გვარდება, რომ 2019-ში სამსახურში კიდევ 50 თანამშრომელს აიყვანენ, ხოლო სოციალური მუშაკის ხელფასი 2020 წლიდან — 1200, 2022 წლიდან კი 1500 ლარი გახდება (ესეც კლასიკური კომბინაციაა — „ხვალ თუ არა, ზეგ უსათუოდ“). ამ განცხადებამ გაფიცულები არ დააკმაყოფილა. იმავე დღეს ჯანდაცვის მინისტრის მოადგილე თამარ ბარლაიამ თქვა, რომ მომავალი თვიდან გაფიცულებს ხელფასი შეიძლება არც გადაუხადონ. მომდევნო დღეს კი საქმეში მძიმე არტილერია, ანუ მინისტრი დავით სერგაძე ჩაერთო. ის გაფიცულთა წამომადგენლებს შეხვდა, შემდგომ კი იმედი გამოთქვა, რომ გაფიცვა მალე დასრულდება, რადგან მხარეები კონსენსუსს მიუახლოვდნენ.

ამ პერიოდში საზოგადოების უდიდესი ნაწილის სიმშობისა გაფიცულთა მხარეს იყო და ხელისუფლების წარმომადგენლები იძულებულნი შეიქნენ, ეს გაეთვალისწინებინათ. „ოცნების“ კანდიდატმა მთაწმინდის შუალედურ არჩევნებში — ლადო კახაძემ შემდეგი განცხადება გაავრცელა: „როცა ფინანსური მხარდაჭერა არ აქვს ადამიანს, ოჯახი არ ჰყავს, ერთადერთი ადამიანი — სოციალური მუშაკი — მიღის მხარდასაჭერად, როგორც უანგბადის ბალონები, ისე არიან. ყველაფერი უნდა გააკეთოს ხელისუფლებამ, ვინც უნდა იყოს ხელისუფლებაში, რომ ამ ადამიანების სამყაროსთან დამაკავშირებელი ერთადერთი რგოლი ჰყავდეს დაფასებული“.

მარტის ბოლოს კარგად გამოჩნდა, რომ ხელისუფლებისთვის ძალზე მნიშვნელოვანია „სახის შენარჩუნება“. თავის დროზე იგივე იგრძნობოდა მეტროპოლიტენის მემანქანეებთან, ყვითელი ავტობუსის მძღოლებთან, მეშახტეებთან და სხვა უკმაყოფილო მუშაკებთან მოლაპარაკებებისას. ამას, სავარაუდოდ, ორი მიზეზი განაპირობებს: თუ საზოგადოებას შეექმნება შთაბეჭდილება, რომ ხელისუფლებამ კაპიტულაცია გამოაცხადა, გაფიცვები „დომინოს პრინციპით“ შეიძლება სხვა სფეროებშიც გავრცელდეს. ამასთანავე, ივანიშვილის ხელისუფლებას ხისტი მეთოდების გამოყენების შესაძლებლობა ნაკლებად აქვს, ხოლო ზენოლის მეთოდები, რომლებსაც მიმართავს (მაგალითად, მეტროპოლიტენის თანამშრომელთა გაფიცვის აკრძალვის მცდელობა), როგორც წესი, არავის აშინებს. მას (ყოველ შემთხვევაში ჯერჯერობით) არ შეუძლია, მოიქცეს საბაჰარის ხელისუფლების

«ქართული ოცნების» მორიგი შეხდომა

შეხდომა იქნებოდა იმის მტკიცება, რომ ბიძინა ივანიშვილი საერთოდ ვერ ხედავს ტრაგიკულ შეუსაბამობას მთავრობის პიარსა და მოსახლეობის მოთხოვნებს შორის, ან ვერ აცნობიერებს, რომ კრიზისში მყოფ მმართველ პარტიას, ადმინისტრაციული ბერკეტების გარდა, ამომრჩეველთა მობილიზების ინსტრუმენტები არ დარჩა. ამიტომ გამოიცილები არ არის, ხელი შეუწყოს იმ ჯგუფების გაძლიერებას, რომლებიც დამორღვენ „ქართულ ოცნებას“, უპირველესად, „ახალგაზრდა გენერაციასთან“ კონფლიქტის გამო, რათა 2020-ში მათი დახმარებით ახალი მმართველი კოალიცია შეაკონსოლდოს.

მსგავსად, რომელმაც ქუთაისში „პერკულესის“ მეტალურგების გაფიცვის პერიოდში საწარმოში პოლიციური ტერორის რეჟიმი დამყარა. პრობლემა მხოლოდ ის არ არის, რომ ხელისუფლებამ თავის დროზე სოცმუშაკების საკითხის მოგვარება მომავლისთვის ვადადო, მთავარი პრობლემა კანცელაციაშია, რომელიც ქვედა ფენების ხარჯზე მმართველი ელიტის შემოსავლების მუდმივ ზრდას ემსახურება. ის წარმოშობს მსოფლმხედველობას, რომლის ფარგლებში ქვეყნის სოციალური წონასწორობის აღდგენა არ განიხილება, როგორც პრიორიტეტი. გაჭირვებულ ფენებში კარგად გააცნობიერეს ეს და ისიც, რომ საკუთარი მდგომარეობის გაუმჯობესების ერთადერთი მეთოდი წამყვანი წყვილი, ხელისუფლების შექმნა და მასზე შეტევაა, რადგან კეთილშობილი, მშვიდი არაბუნებრივი მას არ ეხმარება, ხოლო ცვლილებები იწყება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც „ქართული ოცნება“ ასკენის, რომ რეალური საფრთხე ემუქმება. ეს არანორმალური ვითარება სა-

ზოგადოების ერთიანობას, შესაბამისად, სახელმწიფოს მდგრადობას ძირს უთხრის. იყო დრო, როდესაც პოლიტიკურად გაკოტრებული სააკაშვილის რეჟიმის მთავარი მესიჯი გახდა „რაც ხომ მაინც კეთდება“. იმ პიარაქტიურობით თუ ვიმსჯელებთ, რომელიც ბოლო დროს პრემიერ-მინისტრმა განაცხადებდა, „ქართული ოცნება“ ამ მიმართულებით მიდის. ისინი მუდამ იმეორებდნენ „პირველად საქართველოს ისტორიაში“, ესენი რაღაც უცნაურ მეტაფორებს მიმართავენ. „ბათუმში განათლების ქსელის აშენდება“, — აცხადებს მამუკა ბახტაძე. ქუთაისისგან ხომ შექმნეს ოქსფორდი, ახლა ბათუმშიც შეიქმნება, კემბრიჯი უნდა შექმნან. დაკვირვება ცხადყოფს, რომ სინამდვილეში საუბარია რამდენიმე საგანმანათლებლო დაწესებულებაზე, კომაროვის სკოლის ფილიალზე, შესაძლოა, პროფესიულ სასწავლებელზე — ამას შეიძლება ეწოდოს „ცენტრი“, მაგრამ სახელისუფლო პროპაგანდას სათაურებში სწორედ „ქალაქი“ გამოაქვს და, სავარაუდოდ, ვერ გრძნობს,

რომ ეს პერსპექტივაში ხელისუფლების წინააღმდეგ იმუშავებს, ისევე, როგორც ქუთაისის ტექნოლოგიურ უნივერსიტეტთან დაკავშირებული ჰიპერბოლიზაცია. მეგალომანია ხელისუფლების ლექსიკონში ერთ-ერთი სიმპტომია იმისა, რომ ის ხალხს შორდება. ზუსტად ასე იქცევა სააკაშვილი მმართველობის ბოლო პერიოდში, როდესაც ასეთ კომენტარებს აკეთებდა: „200-სართულიანი შენობას ვისურვებდი. ეგრევე 200 სართული და ყველაზე ლამაზი არქიტექტურა. მე მომწონს რაღაც ისეთი, არქიტექტურული, დიდი, ლამაზი“ (საუბარი უკრაინის ჟურნალისტთა ეროვნული ფედერაციის მიღივან გლებ გოლოზენკოსთან) და შემდეგ: „არაფერს ვაზვიადებ, ბათუმი 4 წლის შემდეგ სინგაპურს დაემსგავსება. იქ ახლა შენდება 500 მენობა, რომელიც 50 სართულზე მაღალია. არის 70, 80-სართულიანიც“. გამოიცილები არაა, რომ მამუკა ბახტაძე იმავე გზას დაადგა: ჯერ — „განათლების ქსელის“ შემდეგ, ალბათ, „ცოდნის იმპერია“ და ბოლოს 500 ცაიბაგუ-

ნი და გალოპერდოლის გარმავებული დოზა. ეს ყველაფერი იმ ფონზე, როდესაც რამდენიმე(!) მანქანის შეტენა სოციალური მუშაკებისთვის ყოფნა-არყოფნის საკითხად იქცა.

შეცდომა იქნებოდა იმის მტკიცება, რომ ბიძინა ივანიშვილი საერთოდ ვერ ხედავს ტრაგიკულ შეუსაბამობას მთავრობის პიარსა და მოსახლეობის მოთხოვნებს შორის, ან ვერ აცნობიერებს, რომ კრიზისში მყოფ მმართველ პარტიას, ადმინისტრაციული ბერკეტების გარდა, ამომრჩეველთა მობილიზების ინსტრუმენტები არ დარჩა. ამიტომ გამოიცილები არ არის, ხელი შეუწყოს იმ ჯგუფების გაძლიერებას, რომლებიც დამორღვენ „ქართულ ოცნებას“, უპირველესად, „ახალგაზრდა გენერაციასთან“ კონფლიქტის გამო, რათა 2020-ში მათი დახმარებით ახალი მმართველი კოალიცია შეაკონსოლდოს.

ერთ-ერთი ასეთი ჯგუფის ლიდერად საკუთარ თავს, როგორც ჩანს, „ადიკავი საქართველოს“ ხელმძღვანელი დავით მალრადი განიხილავს, რომელმაც გასულ კვირას „პალიტრანიუსის“ ეთერში შემდეგი რამ თქვა: „არც ვიცი, რატომ უნდა გაიმარჯვოს 2020 წლის არჩევნებში ბიძინა ივანიშვილი ან თუ გაიმარჯვებს, მე რატომ უნდა ვიგრძნო თავი გამარჯვებულად, ესეც არ ვიცი. ამიტომ ვეცდები, შესაძლებლობებიდან გამომდინარე, შეიქმნას ისეთი მოძრაობა (ეს არ იქნება ჩაკეტილი ორგანიზაცია, რომელშიც ნაბრძოლი ხალხი შევიკრიბებით და ჩავიკეტებით, პირიქით ძალიან გახსნილი ორგანიზაცია იქნება), რომელსაც გადავცემთ ესტრატეგიასავე იმ ხალხს, რომელსაც სურვილი ექნება სამართლიანობის აღდგენის“. ძნელ სათქმელია, რამდენად წარმატებული გამოდგება „ძველი გვარდიის“ კონსოლიდაციის ეს მცდელობა. სამართლიანობისთვის ბრძოლის იდეა „2012 წლის ამომრჩევლისთვის“ ვასაგები და მისაღება, მაგრამ უცნობია, დაიჯერებს თუ არა ის, რომ ახალი გაერთიანება ნამდვილად გამიჯნულია „ქართული ოცნების“ ბოლოდროინდელი პოლიტიკისგან. ისიც საინტერესოა, თავსებადი იქნება თუ არა ერთმანეთთან „ძველი გვარდიის“ ლიდერების ამბიციები. ცარიელი დეკლარაცია, კეთილი სურვილი განსაკუთრებულს არაფერს ნიშნავს, მით უმეტეს, რომ 2012 წლის იდეალებზე ახალი ძლიერი მოძრაობის დაფუძნების ყველა მცდელობა აქამდე წარუმატებელი გამოდგა. ასეა თუ ისე, რამდენიმე კვირამი გამორჩეულია, სერიოზულია თუ არა ნამოწყება, რომლის შესახებ დავით მალრადიმ „პალიტრანიუსის“ ეთერში ისაუბრა.

„საქართველო აუცილებლად გახდება ნატოს წევრი“ — ან მთავარი და უცვლელი სლოგანი აქეთ-იქით „უმნიშვნელოვანესი“ ვიზიტებისა, რომელთა რაოდენობის პირდაპირპროპორციულად დამკარგავთ ტერიტორიები, მათთვის სპეციალურად სულ უფრო მოინდომს შიდა ქართლის ტერიტორიაზე და ყველაზე მთავარი — 2008 წლის ომი სწორედ ნატოს (ნაიკითხვა, აშშ) იმედით დაიწყო უჭყუო სააკაშვილმა; ომი, რომელიც ასობით ქართველი ვაჟკაცი დაიღუპა. ალარაფერს ვიტყვი ნატოს სამხედრო ოპერაციებში უაზროდ დაღუპულ ათეულობით ქართველ მამულთან შესახებ...

აპი მუსაიფი

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„ორი კვირა, მკითხველი ჩემი „ავი მუსაიფით“, ობიექტური მიზეზების გამო, არ შემინუხებია. ამ ხნის განმავლობაში იმდენი მნიშვნელოვანი რამ მოხდა ჩვენშიც და უცხოეთშიც, რომ გამიჭირდა მთავარი თემის შერჩევა, ამიტომაც დავესესხე დავით გურამიშვილს. მართლაც, „ქართლის ჭირსა ვერვინ მოსთვლის, თუ არ ბრძენი, ენა-მჭევრი...“

24 მარტს თბილისს ოფიციალური ვიზიტით ეწვია ნატოს გენმდივანი **იენს სტოლტენბერგი**. ამ ვიზიტს ქოც-ნაცების ერთობლივმა ხელი-სუფლებამ (დაიხ, ერთობლივმა ხელისუფლებამ, რადგან პარლამენტში, თუ არ ჩათვალთ „პატრიოტთა ალიანსს“, არავითარი ხელისუფლება და ოპოზიცია არ არსებობს, ქოც-ნაცები ერთი ლიბერალური ხის სხვადასხვა ტოტია) უმნიშვნელოვანესი(?) უნდა.

დაიდი **კონსტანტინე გამსახურდია** ბრძანებდა, „კბილებს გაცდენილ სიტყვას, ქამანდითაც ვერ დაიბრუნებ“ და, კარასინის მუქარას რომ საფუძველი ჰქონდა, იმავე დღეს ცხადყო რუსეთის თავდაცვის მინისტრმა **სერგეი შოიგოვმა**, რომელმაც, რბილად რომ ვთქვათ, უკმაყოფილება გამოთქვა რუსეთის საზღვრებთან ახლოს ნატოს სამხედრო წვრთნებში ალიანსის არანეგირი საქართველოსა და უკრაინის ხშირი მონაწილეობის გამო და იქვე დასძინა: **„მსგავსი ქმედებების გაგრძელების შემთხვევაში, ნატო იძულებული გახდება გამოიყენოს ადამიანური რესურსები“**. როგორც ცნობილია, „მსგავსი ქმედებები“ ნატოს მორიგი სამხედრო წვრთნების სახით უახლოეს დღეებში საქართველოში უნდა გაიმართოს, რაზეც რუსეთის პასუხი, ნატოსთან ომი თუ არა, ცხინვალის რეგიონში მავთულხლართების მორიგი დემონსტრაციული გადმომხევა, რომ იტყვიან, ხელში გვიჭირავს.

აღარაფერს ვიტყვი **ვლადიმერ პუტინის** განცხადებაზე, რომ რუსეთზე თუნდაც არაბირთვული რაკეტებით თავდასხმის შემთხვევაში (რაზეც სერიოზულად საუბრობენ პენტაგონში) საპასუხო გამანადგურებელ ბირთვულ დარტყმას მიიღებენ არა მხოლოდ ის ტერიტორიები (პოტენციურად საქართველოც), რომლებიდანაც გაშვებული იქნება რაკეტები, არამედ ის ქვეყნებიც, რომელთა ტერიტორიაზეც მიიღებენ რუსეთზე თავდასხმის გადაწყვეტილებას და, ეს რომ ამერიკის შეერთებული შტატებია, ცხადია.

მოკლედ, მსოფლიო ისე ახლოსაა ბირთვულ აპოკალიფსთან, როგორც ე.წ. კარბის კრიზისის მომენტშიც არ მდგარა. სამწუხაროდ, ამ საფრთხეებზე საქართველოს პოლიტიკოს-ექსპერტთაგან თითქმის არავინ საუბრობს და იმ ქაღალდს აფრიალებენ, რომლითაც ნატო კიდევ ერთხელ მოუწოდებს რუსეთს, ჯერ სოხუმი-ცხინვალის დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად აღიარება გააუქმოს და შემდეგ ამ ტერიტორიებიდან სამხედრო ზაზები გაიტანოს; და ბოლოს, რომ იტყვიან, ხონჩით მართვან საქართველოს სოხუმი-ცხინვალის რაიონში ასეთი რეზოლუცია-მონოდეკა გვიხავენ, ეს ქოც-ნაცებმა დაითვალონ და ჭაბუხას უკვდავი რომანის ერთი ეპიზოდის მცირე პერიოდ-რაზით მივმართავ ხელისუფლებას (რომანში ნიკანდრო ქიჩინა) მიმართავს დათა თუთაშიახას: მუშნი საგანდია (ნაიკითხე, აშშ-ნატო) შორსაა და მეფისნაცვლის ქაღალდს დააფურთხეთ, მიინებეთ გავაზე და გქონდეთ იქ!

31 მარტს 80 წელი შესრულდა საქართველოს პირველი და ჯერჯერობით ერთადერთი ეროვნული პრეზიდენტის, **ზვიად გამსახურდიას**, დაბადებიდან.

ქოც-ნაცების ხელისუფლების ფარისევლობის მეტი რა

«ქართლის ჭირსა ვერვინ მოსთვლის...»

„არ შეიძლება საკუთარი თავისა და საკუთარი ხალხის მოტყუება. ამაზე მწარე ხვედრი, ამაზე შემზარავი დანაშაული არ არსებობს“. ზვიად გამსახურდია.

ზვიად გამსახურდიას იუბილეს იმპროვიზაციის სკიზოფრენია „ზვიადის“ კოლეგია ანტიკონსულ, ლიბერალურ საქართველოს ახლებს, ზვიადისგან განსხვავებით, რომელმაც გახედა და აშშ-ის იმჟამინდელ ხელისუფლებას შეუთვალა, — მდინარის დინებას მკვდარი თევზები მიჰყვებოდა (რობიანი (რობიანი, ფაქტობრივად, თავის სასიკვდილო განაჩენს მოაწერა ხელი), ქოც-ნაცები ცოცხლებიან ნეოლიბერალურ მდინარეებს, რომლის დამღუპველ შედეგებს უკვე ვიმკით და, თუ ვინმე ეროვნული ლიდერი არ გამოჩნდა, მომავალში კიდევ უფრო მეტს მოვიმკით.

გვინახავს, მაგრამ ასეთი?! **ზვიად გამსახურდიას იუბილეს იმპროვიზაციის სკიზოფრენია „ზვიადის“ კოლეგია ანტიკონსულ, ლიბერალურ საქართველოს ახლებს.** ზვიადისგან განსხვავებით, რომელმაც გახედა და აშშ-ის იმჟამინდელ ხელისუფლებას შეუთვალა, — მდინარის დინებას მკვდარი თევზები მიჰყვებოდა (რობიანი (რობიანი, ფაქტობრივად, თავის სასიკვდილო განაჩენს მოაწერა ხელი), ქოც-ნაცები ცოცხლებიან ნეოლიბერალურ მდინარეებს, რომლის დამღუპველ შედეგებს უკვე ვიმკით და, თუ ვინმე ეროვნული ლიდერი არ გამოჩნდა, მომავალში კიდევ უფრო მეტს მოვიმკით.

ქართველი ერის სიამაყეს, **ნანი ბრძანაძეს**, ლამის ინფარქტი დამართეს: როგორ თუ მოსკოვში ნახვედი სამღეროდ, მოლაღატე ხარო. 9 აპრილს დაღუპულთა სულების სახობად შექმნილი სიმღერის, „ვარსკვლავთა ერთმანეთს ტიტების“, ავტორი **ჯემალ საფინაშვილი** ლამის ჯვარს აცვეს ქალთა უფლებების ვითომ დამცველმა კახა **ბაიზაძემ** და ასო (არასამთავრობო ორგანიზაცია) „ფურუს“ (რედაქცია და დავჯითობით თხოვო, ეთიკის დაცვის მოტივით ეს პასაჟი არ ამოიღოს, რადგან ასეთი ასო-ც არსებობს დევიზით: „ჩემი ფურუსი ჩემთან“, ბაია პატარაიამ კიტლეეტიერში სახალხო განაცხადი: ბოზი ვარ და ვამაყობ ამითო) და სხვა ასო-თა აქტივისტებმა, — როგორ თუ საქართველოს კაცების ქვეყანა უნდა, 9 აპრილიდან 30 წლის შემდეგ „ტიტების“ საიუბილეო ვარიანტი მონაწილისა... (ცალკე თემა **ბიძინა ივანიშვილის** მოულოდნელი ვიზიტის და კაცი — ქალობას. იქამდეც კი მივიდა საქმე, რომ

ქართველი ერის სიამაყეს, **ნანი ბრძანაძეს**, ლამის ინფარქტი დამართეს: როგორ თუ მოსკოვში ნახვედი სამღეროდ, მოლაღატე ხარო. 9 აპრილს დაღუპულთა სულების სახობად შექმნილი სიმღერის, „ვარსკვლავთა ერთმანეთს ტიტების“, ავტორი **ჯემალ საფინაშვილი** ლამის ჯვარს აცვეს ქალთა უფლებების ვითომ დამცველმა კახა **ბაიზაძემ** და ასო (არასამთავრობო ორგანიზაცია) „ფურუს“ (რედაქცია და დავჯითობით თხოვო, ეთიკის დაცვის მოტივით ეს პასაჟი არ ამოიღოს, რადგან ასეთი ასო-ც არსებობს დევიზით: „ჩემი ფურუსი ჩემთან“, ბაია პატარაიამ კიტლეეტიერში სახალხო განაცხადი: ბოზი ვარ და ვამაყობ ამითო) და სხვა ასო-თა აქტივისტებმა, — როგორ თუ საქართველოს კაცების ქვეყანა უნდა, 9 აპრილიდან 30 წლის შემდეგ „ტიტების“ საიუბილეო ვარიანტი მონაწილისა... (ცალკე თემა **ბიძინა ივანიშვილის** მოულოდნელი ვიზიტის და კაცი — ქალობას. იქამდეც კი მივიდა საქმე, რომ

და კიდევ ერთი „ქართლის ჭირს“ შესახებ. მას შემდეგ, რაც 17 მაისი საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ქართული ოჯახის სინოდის დაცვის დღედ გამოაცხადა, ამ დღეს ლგბტ პირების ალღუმის ჩატარება შეუძლებელი შეიქნა. ქართველმა ლგბტ სექტანტებმა 18-25 ივნისს გადამწყვეტს პედერასტული კვირეულის გამართვა უცხოელ საპატო სტუმარ-პედერასტებთან ერთად. დასავლეთიდან დაფინანსებული ღონისძიება კი, ბოლოს და ბოლოს, გეი-ლუმით უნდა დაგვიგვიგინდეს. რატომ ბოლოს და ბოლოს? იმიტომ, რომ პოსტსაბჭოთა ქრისტიანული ქვეყნებიდან მხოლოდ სამია ისეთი (რუსეთი, ბელარუსი და საქართველო), რომლებშიც ჯერჯერობით ვერაფრით მოხერხდა გეი-ალღუმის ჩატარება და, რადგან **პუტინის** რუსეთისა და **ლუკაშენკოს** ბელარუსის მიმართ ეს „ჯერჯერობით“ სამოუდამო ნიშნავს, დასავლეთის ნეოლიბერალისტებმა სამიზნეში ლიბერალური ქოც-ნაცების ხელში ჩაგარდნილი საქართველო ამოიღეს.

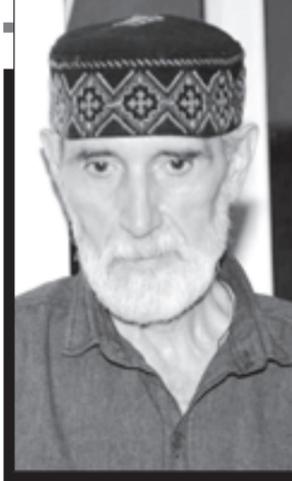
სარწმუნო წყაროს ინფორმაციით, დასავლელი პატრონებისგან შესაბამისი მითითებებიც მიიღეს ჩვენი ხელისუფლების ძალოვნებმა — უმალ უნდა დააკავონ ყველა, ვინც გაბედავს და ლგბტ სატანისტებს წინ აღუდგება. ასეთი ბევრი იქნებიან და ვერაფერს გავხვებით, თუ ეკლესია არა მხოლოდ „ლოცვა გააძლიერებ“ მონოდებით შეგვეწვევს, არამედ ფიზიკურადაც — ავტორიტეტული მეუფენი ხალხთან ერთად წინ აღუდგებიან სატანისტთა მსვლელობას.

დავით მხიპია

P.S. მრავალჯერ ნათქვამს კიდევ ერთხელ გავიმეორებ: რუსეთი ერთადერთი ქვეყანაა, რომელმაც, უკაცრავად და, ფეხებზე დაიკიდა, რას იტყვიან ევროსაბჭო, ევროკავშირი, ევროკომისია, გაერო და სხვა ე.წ. „ადამიანის უფლებათა დამცველი“ დასავლური ნეოლიბერალური ორგანიზაციები და კანონით აკრძალა თავის ტერიტორიაზე გეი-ალღუმის ჩატარება. ესეც არ იკმარეს „საქართველოს ისტორიულმა მტრებმა“ და მართლმადიდებელი რუსეთის ოლქციის საინისტროს მოთხოვნით, უზენაესმა სასამართლომ „იეპოვას მონმეების“ რელიგიურ გაერთიანებას საქმიანობა აუკრძალა. აღნიშნული გადაწყვეტილების მიზეზად დასახელდა „იეპოვას მონმეების“ „ექსტრემისტული საქმიანობა“. რუსეთის ხელისუფლებით არღვევენ ქვეყნის ანტიექსტრემისტულ კანონმდებლობას. აღნიშნული რელიგიური გაერთიანების ლიკვიდაცია ნაპირის ოფიციალურად დასრულებულია. უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებამდე „იეპოვას მონმეებს“ ქვეყნის არაერთ რეგიონში უზღუდავენ „რელიგიურ“ საქმიანობას, ისინი არაერთხელ გამბდარან რადიკალური მართლმადიდებელი სასულიერო პირებისა და მრევლის მხრიდან თავდასხმის ობიექტი. ამ ფაქტით აღფრთოვანებულს ერთი სტროფი ამეკვიტა დიდი ილიას ლექსიდან „მესმის, მესმის“, ლექსიდან, რომელიც საქართველოს უგვირგვინო მეფე იტალიის ეროვნულ განმანათლებლებელი მოძრაობის ბელადი, **ჯუზეპე გარიბალდის პიროვნებით შთაგონებულმა, დაწერა: „ღმერთო, ღმერთო, ეს ხმა ტკბილი, გამაგონე ჩემს მამულში“. ფიზიკური და, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, მენტალური გადაგვარებისგან ხსნა მართლმადიდებელი ქრისტიანობაში. მსოფლიო მართლმადიდებელი ეკლესიის ერთადერთი დამცველი კი დიდი რუსეთია! არ იქნება რუსეთი? — არ იქნება მართლმადიდებლობა. არ იქნება მართლმადიდებლობა? — არ იქნება საქართველო!**

„ზვიადი გახდა ერთგვარი სიგომლო ჩვენი ხალხის მისწრაფებისა, ჰქონდა დამოუკიდებელი ძვეყანა, სახელმწიფო. მასში სინთეზირებულია ქართველი კაცის, კოლხის, იბერიის ყველა დადებითი თვისება და ჩვენი ხალხის ცნობიერად თუ ქვეცნობიერად გაინც ბრძოლას ამაღს!“

ზურაბ კვარაცხელია:

გამსახურდიას დამხობის შედეგად საქართველოს აღარ ღირსებია ქრისტიანულ ფასეულობებზე ორიენტირებული ხელისუფლება

2019 წლის 31 მარტს საქართველოს პირველ პრეზიდენტს, ზვიად გამსახურდიას, დაბადებიდან 80 წელიწადი შეუსრულდებოდა... „ქართველი ერის გზა ეკლიანი გზა ჯვარცმისა და გარდაუვალი აღდგომისა“, — თქვა ტრაგიკული ბედის მქონე პრეზიდენტმა და მართლაც ეკლიანი გზით იარა. ეროვნული მოძრაობის წევრი თემურ ქორიძე მიაბობდა: „ზვიადს ვკითხე: რატომ გიყვარს ტერენტი გრანელი? მან მიპასუხა: ტერენტი — ეს ხომ მე ვარ!“ როგორ საქართველოზე ოცნებობდა ზვიად გამსახურდია, როგორი გვაქვს და რატომ სურს ყველა პოლიტიკოსს, ზვიად გამსახურდიას სახელს ამოეფაროს წინასწარჩვენოდ — ამ და სხვა მნიშვნელოვან თემებზე საქართველოს პირველი პრეზიდენტის თანამებრძოლი, მისი იდეების მხარდამჭერი, სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ერთ-ერთი ლიდერი, ბატონი ზურაბ კვარაცხელია გვესაუბრება

— რეფერენდუმის ჩატარება აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ტერიტორიაზე თავისთავად არის საჭირო იარაღი, მაგრამ ფაქტობრივი მდგომარეობა ისეთია, რომ ამ საქართველოში მათი რეინტეგრაცია რუსეთთან ურთიერთობის მოგვარების გარეშე შეუძლებელია. აუცილებელია მუშობელ ზუსტდამსწრეობისთან ერთად ენის გამოწვევა; აუცილებელია რუსულ-ქართული სტრატეგიული ინტერესების დაბალანსება; აუცილებელია ურთიერთკომპრომისები. ნაქტოში განვცემების ბოძებით აზრები თავიდან უნდა ამოვიღოთ, მაგრამ, სამწუხაროდ, საქართველოს მარიონეტული ხელისუფლებისგან ამ კუთხით პოზიტიურს რომ არაფერს

სიზულაში, იმ სახლში, რომელშიც ზვიადი მოკლეს, მუზეუმის გახსნისა და მის გარშემო დასასვენებელი პარკის გაშენების იდეა არ მომხონს. აშკარაა, რომ ზვიადის ტრაგედიითაც ვაჭრობენ ეს მიჯნურთაშვილები. მკრეხელობა დასასვენებელი პარკის, ასე ვთქვათ, ნიშანს იმ მოწყობა, სადაც ჩვენი ძვეყნის უახლეს ისტორიაში უდიდესი ტრაგედია დატრიალდა, სადაც დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი პრეზიდენტი მოკლეს. საკმარისი იქნებოდა, აღედგინათ ის სახლ-კარი და აბრა გაეკრათ — ამ აღმსრულა ზვიად გამსახურდია.

— ბატონო ზურაბ, როგორ საქართველოზე ოცნებობდა ზვიად გამსახურდია და რა მივიღეთ დღეს? — ზვიად გამსახურდია დაიბადა და გაიზარდა ეროვნული ცნობიერების მქონე დიდი ქართველი კლასიკოსი მწერლის ოჯახში და სულაც არაა გასაკვირი, რომ მისი ოცნება იყო ტრადიციულობასა და მართლმადიდებლობაზე ორიენტირებული სახელმწიფოებრიობის აღდგენა-აღორძინება. უდიდესი ძალისხმევით, და განვების ნებითაც, ის გახდა ეროვნული მოძრაობის ქარიზმული და გამოკვეთილი ლიდერი. მისი და მისი იდეური მომხრეების ბრძოლას დამოუკიდებლობის მოსაპოვებლად სსრკ-ში მიმდინარე პროცესებმაც შეუწყო ხელი. შესაძლებელი შეიქნა, დამოუკიდებლობის შესახებ რეფერენდუმის ჩატარებაც, რომლის შედეგების მიხედვით, ქართველი ერის უდიდესმა უმრავლესობამ ისურვა, აქონოდა დამოუკიდებელი, ეროვნული სახელმწიფო, რასაც ლოგიკურად მოჰყვა საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენის დეკლარაცია. ახსოვს თქვენთვის, როგორი იყო საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენის დეკლარაციის მიხედვით, ქართველი ერის უდიდესმა უმრავლესობამ ისურვა, აქონოდა დამოუკიდებელი, ეროვნული სახელმწიფო, რასაც ლოგიკურად მოჰყვა საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენის დეკლარაცია. ახსოვს თქვენთვის, როგორი იყო საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენის დეკლარაციის მიხედვით, ქართველი ერის უდიდესმა უმრავლესობამ ისურვა, აქონოდა დამოუკიდებელი, ეროვნული სახელმწიფო, რასაც ლოგიკურად მოჰყვა საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენის დეკლარაცია.

რბარტ შოქარ ბუშის, სიტყვები — „გამსახურდია დინების წინააღმდეგ მიდის“ — სწორედ ამაზე მეტყველებს. სამწუხაროდ, რუსეთის მანძილზე მარიონეტული ხელისუფლებასთანაც ვერ მოხერხდა ურთიერთობის პოზიტიურად განვითარება, თუმცა თავიდან თითქოს სასიკეთო პირობები შეიქმნა. გავიხსენოთ ელტინისა და გამსახურდიას შეხვედრა ყაზბეგში და ერთობლივი დოკუმენტის მიღება ე. წ. სამხრეთ ოსეთზე. ცხადია, ზვიად გამსახურდია არ იყო კომუნისტი, მაგრამ ის არ იყო კაპიტალიზმის აპოლოგეტიც. მასსოვს, ხელისუფლებაში ყოფნის პერიოდში როგორ კიციხვდნენ მას ე. წ. ოპოზიციონერები იმის გამო, რომ არ სურდა საბჭოთა მეურნეობისა და კოლმეურნეობების ლიკვიდაცია; აკრიტიკებდნენ იმის გამოც, რომ მას სურდა სოციალისტური და კაპიტალისტური სისტემებიდან გამოყენებულიყო ყველაფერი კარგად და დადებითი, ანუ განხორციელებულიყო ამ ორი სისტემის შერწყმა... მასსოვს, ლამის კომუნისტობასაც კი აბრალებდნენ მას უტიფარი დემოკრატები თუ ყოფილი კომუნისტები. 1991 წლის 22 დეკემბერს კორდონებს გარედან წაქეზებულ-მხარდაჭერილმა ე. წ. დემოკრატიულმა ოპოზიციამ და ბანდიტურმა დაჯგუფებებმა მოაწყვეს შეიარაღებული თავდასხმა პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას ეროვნულ ხელისუფლებაზე, დამოუკიდებლობისა და ნამდვილი დემოკრატიის აღმართზე შემდგარ ქვეყანას თავს დაატყვეს არა-ნახული უბედურება და იმ ავადმოსავლენიანი დღიდან მოყოლებული, საქართველო, ფაქტობრივად, იქცა ტიპურ კოლონიურ კვაზისახელმწიფოდ. გამსახურდიას ხელისუფლების დამხობის შემდეგ ჩვენი სამხრეთ-დასავლეთი ალარ ღირსებია პაროპ-

იყო და დროულიც, რადგან რეფერენდუმის ჩატარებით დამოუკიდებლობის გამოცხადების ლეგიტიმურობის ეჭვქვეშ დაყენებაც შეუძლებელი ხდება. რაც შეეხება აშკარა ბაძრკას, უმჯობესი იქნებოდა, ის და მისნაირი „ეროვნული მოღვაწეები“ პუტჩისტების იდეოლოგები არ გამოდარიყვნენ. აი, მაშინ ნამდვილად ავიცდნდით თავიდან სსრკ-ის ნანგრევებში მოყოლას. ისე, ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკოსობას რომ უწუნებდნენ, სწორედ იმ ხალხმა დადგა ჩვენი ქვეყანა. იმ უგუნურთა სინდისზეა ჩვენი სამშობლოს ტრაგედია — დღევანდელი ტრაგიკული მდგომარეობა. — რეფერენდუმის უდიდესი ძალა ხომ სწორედ ის არის, რომ იგი ჩატარდა საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე — მათ შორის სამაჩაბლოში, აფხაზეთში. ამ რეფერენდუმის უკან სრულიად საქართველო იდგა. ამ რეფერენდუმზე დგას ჩვენი დამოუკიდებლობა, სუვერენიტეტი, ტერიტორიული მთლიანობა. ეს არის იარაღი, რომელსაც რუსული ოკუპაცია ვერ მოერია და ვერც მოერევს. — განაცხადა ჩვენი ქვეყნის მესხეთე პრეზიდენტმა სალომე ზურაბიშვილმა. ზვიად გამსახურდიას რუსეთი მტრად მიაჩნდა თუ ქვეყნის დამოუკიდებლობა სურდა მხოლოდ?

მე მნამს ხალხთა სიბრძნისა. ეს არის უკანასკნელი, რამაც უნდა გვიხსნას კატასტროფისაგან. „ნაროდნია პრავდა“, №41, 1992 წელი. სანქტ-პეტერბურგი. — რატომ ხდება, რომ ყველა ხელისუფალი და პოლიტიკოსი ყოველი არჩევნების წინ ზვიად გამსახურდიას სახელს ეფარება, რა ფენომენია ქართველებისთვის ის? — ზვიად გამსახურდიას ეროვნული ხელისუფლების შემდეგ ყველა ხელისუფლება მარიონეტულია და ანტიეროვნული. უბრალოდ, მათ იციან, რომ ხალხს უყვარს ზვიად გამსახურდია და ამ უდიდესი ერისკაცის სახელით სპეკულირებენ. ეს ტენდენცია, წარმოადგინეთ, ელშარდ შაჰარდნაძის მმართველობის პერიოდში დაიწყო. პუტჩის შემდეგ მოსული ყველა ხელისუფლება იმის სანდოა, რომ ზვიად გამსახურდიასადმი ვითომდა პატივის მიღებით მზაკრულად ფუტავან თაშიანთი მოღალატეობა რიგ საშინაოებას. ობიექტურობისთვის უნდა აღვნიშნო — ამ უგვანო ხელი-სუფთა-მთავრობაშიც არიან თითო-ორი ღირსეული და სახელმწიფოებრივად მორავრევი ადამიანები. რაც შეეხება ზვიადის ფენომენს, ზვიადი გახდა ერთგვარი სიმბოლო ჩვენი ხალხის მისწრაფებისა, ჰქონდეს დამოუკიდებელი ქვეყანა, სახელმწიფო. ჩემი აზრით, მასში სინთეზირებულია ქართველი კაცის, კოლხის, იბერიის ყველა დადებითი თვისება და ჩვენი ხალხის ცნობიერად თუ ქვეცნობიერად გაინც გრძობს ამაღს. — აქვს თუ არა დღევანდელ საქართველოს მთავრობას მის საფლავზე თუნდაც გვირგვინის მიტანის უფლება? (ცდილობს თუ არა, რომ ეს ქვეყანა ზვიადის საქართველოს დაამსგავსონ? — სხვათა შორის, ბატონი ალექსანდრე ჭაჭია ინიციატივითა და ძალისხმევით ზუგდიდში დაიდა ზვიად გამსახურდიას პირველი ბიუსტი. ამ ხელისუფლებას კი ზვიადის ძეგლთან ყვავილების თაიგულით მისვლის მორალური უფლება არ აქვს, მაგრამ, მორალთან მწყურალად რომ არის, ცხადია... თუმცა, კვლავ გავიმეორებ, რომ ამ ხელისუფლებაშიც არიან ღირსეული ადამიანები. — მოგონთ ივანიშვილის იდეა სიზულაში ზვიად გამსახურდიას მუზეუმის გახსნის შესახებ? — სიზულაში, იმ სახლში, რომელშიც ზვიადი მოკლეს, მუზეუმის გახსნისა და მის გარშემო დასასვენებელი პარკის გაშენების იდეა არ მომხონს. აშკარაა, რომ ზვიადის ტრაგედიითაც ვაჭრობენ ეს მიჯნურთაშვილები. მკრეხელობა დასასვენებელი პარკის, ასე ვთქვათ, ნიშანს იმ მოწყობა, სადაც ჩვენი ძვეყნის უახლეს ისტორიაში უდიდესი ტრაგედია დატრიალდა, სადაც დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი პრეზიდენტი მოკლეს. საკმარისი იქნებოდა, აღედგინათ ის სახლ-კარი და აბრა გაეკრათ — ამ აღმსრულა ზვიად გამსახურდია. ესაუბრა ეკა ნახვიდაშვილი

თუკი საქართველოს ისტორიას გადავხედავთ, ვნახავთ, გაჭირვების მიუხედავად, როგორ ვპოულობთ დამაშინებელი, გამაფრთხილებელი ბრძოლებში იყო დავით აღმაშენებელი, თამარ მეფე, მამრამ საუკეთესო ეპოქა გვქონდა; ჭირდა, მამრამ შოთა რუსთაველი დაიბადა და „ვეფხისტყაოსანი“ შექმნა.

გურამ დოჩანაშვილი:

გიჟვარდით ერთმანეთი, ინაგეთ უფალი, გიჟვარდით საგუგლო და ისხოვრით მისით, დაიხვებით და უპატრონეთ!

26 მარტს დიდ მწერალს, კლასიკოსს — გურამ დოჩანაშვილს დაბადებიდან 80 წელიწადი შეუსრულდა. მიუხედავად იმისა, რომ მას უამრავი მიპატიუება ჰქონდა, გადაწყვიტა, წეროვანის მე-2 საჯარო სკოლის უფროსკლასელებისა და სკოლის დირექტორის, ქალბატონ ეთერ ჩხილაძის მიწვევა მიეღო და წეროვანში კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ყოფილი პირველი მდივნის, ჯუმბერ პატიაშვილის მიერ აშენებულ ილია ჭავჭავაძის სახელობის დარბაზს ეწვია. დიდი მწერლისადმი მიძღვნილი საღამო თბილ და უშუალო გარემოში წარიმართა. მე-11 კლასის მოწაფეები ზეპირად ამბობდნენ ციტატებს მწერლის შემოქმედებიდან, ეფერებოდნენ და ამყობდნენ, რომ 80 წლისთავი გურამ დოჩანაშვილმა სწორედ მათთან ერთად აღნიშნა. მწერალმა ბევრი ისაუბრა ახალგაზრდებთან, ბოლოს კი ბატონმა გურამმა მათ შეკითხვებს გაულწრფელად უპასუხა. შეკითხვები ჩვენც გვქონდა „სამოსელი პირველისა“ და „კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდას“ ავტორთან, რომელსაც ეკუთვნის ფრაზა: „დედამიწას სიყვარული ატრიალებს... ასე რომ არა, დაიქცეოდა, ამდენი ცოდვა დაამძიმებდა, ვეღარ შეძლებდა ბრუნვას, ზოგ-ზოგებისადმი სიყვარული რომ არა“.

მან ხალხს ბიბლია შეაყვარა. ბიბლია შეაყვარა ხალხს დავით აღმაშენებელმა, ის „გალობანი სინანულიანი“ ავტორია. დიდ მეფეს ყველა ბრძოლაში სასულიერო წიგნები თან ჰქონდა და ბრძოლის ველზე წინა ხაზზე იდგა, მას სწამდა, მან იცოდა, რისთვის იბრძოდა.

მორწმუნეები იყვნენ ილია, ვაჟა, აბაკი... საოცარი მორწმუნე იყო ანა კალანდიაძე... 1947 წელს ითვლებოდა, რომ წმინდა ნინო ფანტაზიის ნაყოფი იყო, რომ ასეთი წმინდანი არ არსებობდა, მაგრამ ანა კალანდიაძე ირწმუნა, ირწმუნა ბაღატიშვილმა და „დედაო ღვთისაჲ“ დაწერა. ეს სულიწმინდის დამსახურებაა.

ადამიანი ხშირად საუბრობს ბედსა და უბედობაზე; სულსან-საბა ორბელიანი წერდა: უგუნურებაა ის, რომ ადამიანები ამბობენ, ბედი არ მაქვს ან ბედი მაქვს... ასე კი არ უნდა თქვან, არამედ — ღმერთი მწყალობს ან ღმერთი არ მწყალობს, რადგან ღმერთის სურვილს უნდა დაუყვირდე. — თქვენ გამუდმებით რწმ-

ენაზე საუბრობთ, სამწუხაროდ, ჩვენი საზოგადოების ერთი ნაწილი რწმენასთან მწყურადად არის, ისინი ეკლესიისა და პატრიარქის დისკრედიტაციას ცდილობენ...

— საქართველოს მფარველი ანგელოზი მარიამ ღვთისმშობელია. პატრიარქს სწამს ამის. ჩვენ ვისჯებით ჩვენი ქმედებებისთვის. დამისახელეთ მამა, რომელიც თავის შვილს უსაქციელობისთვის არ სჯის, ამიტომ დაფიქრება გვმართებს. პატრიარქს სწამს, რომ გადავრჩებით და უფრო ტკბილი იქნება ცხოვრება. ვინც ვერ მოესწრება იმ საოცნებო საქართველოს, კიდევ უფრო ბედნიერი იქნება იმქვეყნად. ცუდი სიტყვაა, როდესაც ამბობენ, საწყალი, ვერ მოესწრო... ეს ათეისტების ნათქვამია...

ჩვენი პატრიარქი ნინასწარამტყველია. ერთხელ, რაღაც გვიჭირდა, 1990-ანი წლები იყო, მე და ჩემი მამა დავიხარეთ. გაბგავნა და მამა მოიხარა, ჩვენი მისმა ხასიათის ცვლილა-

ბამ ნირი ნაგვიხდინა, ეს შეგვატყუო და გვითხრა: „ის, რასაც ვეძებო, რაც ძველანაში ხდება, არ შეგვირჩება“. მაშინ ჯერ კიდევ არაფერი იყო მოსალოდნელი ძველანაში, ჯერ აფხაზეთი დაკარგული არ გვქონდა. მას სჯერდა, რომ სამართლიანად დავისაჯებით მავინაც.

ჩვენ იმ ქვეყნის შვილები ვართ, რომელშიც დაინერა „იანვანამ რა ჰქმნა“, „ლექსი ვეფხისა და მოყმისა“. დედის სახე ასე ასახული არსად, არც ერთ ნაწარმოებში, არც ერთ

ქვეყანაში არ მოიძებნება. სულ მიკვირდა, რადგან დედაზე დაწერილი, დედის სახე ასახული, რატომ ერქვა „ლექსი ვეფხისა და მოყმისა“... მგონია, რომ ეს ბალადა მისა ხელაშვილის დაწერილია... ეს ყველაფერი იმიტომ გითხარით, რომ ასეთ ნაწარმოებებში იგრძნობა, ღვთისმშობლის წილხვედრი ქვეყანა რომ ვართ.

ჩვენი ბრძენი პატრიარქი სულ ამბობს: ნუ დაგეგმავთ, რა თქვით და რა ილაპარაკოთ. სულწინადა თვითონ მიგანინებთ ყველაფერს. გიყვარდეთ ერთმანეთი, ინაგეთ უფალი, სიყვარულს მთების გადაბრუნება შეუძლია. გიყვარდეთ სამშობლო და იცხოვრეთ მისით, დაიცავით და უპატრონეთ. მაღლობელი ვარ ამ ახალგაზრდების, რომლებიც აქ არიან, რადგან ამ გაჭირვების უამს მათ შეძლეს, ასეთი საღამო მოეწყობათ ჩემთვის.

ჯუმბერ პატიაშვილი:

— დღეს ბედნიერი დღეა, სწორედ ასეთი ბედნიერი დღე გვქონდა სამი წლის წინათაც, როდესაც დავთქვით, რომ ბატონი გურამის მე-80 წლისთავი ისევე ამ დარბაზში აღგვენიშნა, ეს შეეძლოთ კიდევ. ახლა სურვილი მაქვს, რომ 100 წლისთავიც აქ, ამ დარბაზში, გადავიხადოთ. იშვიათია ადამიანი, რომელსაც ისე უყვარდეს სამშობლო, სარწმუნოება და ხალხი, როგორც ბატონ გურამ დოჩანაშვილს.

ბატონი გურამი არის კაცი, რომელიც საქართველოსთვის ცხოვრობს, მომავალი თაობებისთვის ცხოვრობს. დიდი პატივია ჩვენთვის, რომ კლასიკოსმა ჩვენთან ერთად გადაწყვიტა თავისი დაბადების დღის აღნიშვნა. ეს ისტორიული დღეა და, ალბათ, არც ერთ თქვენგანს არ დაავიწყდება არასოდეს. საქართველო ამჟამად გურამ დოჩანაშვილით.

მოამზადა

კაკა ნახვილაშვილმა

გურამ დოჩანაშვილი:

— გაჭირვება, რომელიც ჩვენს ქვეყანაშია, ერთი მხრივ, კარგია, რადგან ხალხი ერთმუშადად შეიკვრება, ერთმანეთს ლუკმას გაუყოფს, გაძლიერდება. იმ ქვეყნებში მცხოვრები ხალხი, რომლებშიც არ არის გაჭირვება, დუნდება, ინერტული ხდება, გაყოფილია. არის ქვეყნები, რომლებშიც გვალვია და მხოლოდ მოსავლის გადარჩენაზე ფიქრობენ, მაღალმატერიებზე ფიქრის საშუალება არ აქვთ, მაგრამ არის ქვეყნები, რომლებშიც გაჭირვებამ დიდი ადამიანები გააჩინა, დიდი მწერლები, პოეტები, მხატვრები. მაგალითად, როდესაც ესპანეთში სერვანტესი გაჩნდა, მაშინ ამ ქვეყანას ძალიან უჭირდა... არ ვამბობ, რომ გაჭირვება

კარგია. მინდა, კარგად გამიბოთ, გაჭირვება აძლიერებს ხალხს. მთავარია, რწმენა გვქონდეს.

მართლმადიდებლური სარწმუნოება ძლიერია, მასზე არ მოქმედებს გაჭირვება, რადგან, თუკი საქართველოს ისტორიას გადავხედავთ, ვნახავთ, გაჭირვების მიუხედავად, როგორ ვპოულობთ დამაშინებელი, გამაფრთხილებელი ბრძოლებში იყო დავით აღმაშენებელი, თამარ მეფე, მამრამ საუკეთესო ეპოქა გვქონდა; ჭირდა, მამრამ შოთა რუსთაველი დაიბადა და „ვეფხისტყაოსანი“ შექმნა. „ვეფხისტყაოსანში“ ერთი სიტყვაც არ არის ისეთი, რომელსაც ბიბლიაში ვერ ნახავთ, იმიტომ კი არა, რომ დიდმა შოთამ ბიბლიიდან მოიპარა რამე, არა, უბრალოდ

ჯუმბერ პატიაშვილი:

იშვიათია ადამიანი, რომელსაც ისე უყვარდას სამშობლო, სარწმუნოება და ხალხი, როგორც ბატონ გურამ დოჩანაშვილს

გეორგი მინიანი
სააპოკრიფო გეოგრაფი

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ბევრჯერ მიცდია, ხელში აღებულ კალამი ლავერენტი ბერიანზე
შეთხუზული მითაზის საწინააღმდეგოდ მიმართა, მაგრამ
მხოლოდ გაბონილი მითაზის წინააღმდეგ ბრძოლა „ქარის
წისკვილებთან ბრძოლა“. ნამდვილ დოკუმენტაჟაზე მიღწევა კი
ქალიან ქნა. მიუხედავად იმისა, რომ თანამედროვე მკვლევარს
ბევრ რამეზე მიუხედავად ხელი, დღევანდელ პირობებში,
გამოცდილი ისტორიკოსების გადმოცემით, ფართო საზოგადოებას
იმ რეალურად არ ახედავენ, რომელიც ჭეშმარიტება დევს.

**„არა არს დაფარული,
რომელი არა გამოცხადნეს“**
ლუკას სახარება. 8.17

მსოფლიოში ყველგან და ყველა ეპოქაში სიმართლე ლეგენდით იწყება და გარკვეული დროის შემდეგ სიმართლით მთავრდება, თანამედროვეთა სიმართლე კი მითად იქცევა. ასე მონაცვლეობს მითი და სინამდვილე. ჩვენი თაობა ორი ეპოქისა და ორი სახელმწიფო ფორმაციის გზათა გასაყარზე გაიზარდა. შევესწარით სიმართლის მითად გამოცხადებას და მითის სიმართლედ გადაქცევას.

„სტალინიმ სამხედრო სტრატეგიული რუკა არ იცოდა და ფრონტს გლობუსით ხელმძღვანელობდა“ — ეს მე-20 საუკუნის მეორე ნახევრის დასაწყისის „სიმართლეა“, რომელიც 1956 წლის თებერვალში თქვა კომპარტიის მე-20 ყრილობაზე **ნიკიტა ხრუშჩოვმა**, მაგრამ დროთა განმავლობაში გაიკვია, რომ ეს სტალინის სადისკრედიტაციოდ შეთხზული მითი იყო. ასე გარდაიქმნა სიმართლე მითად, ხოლო თავის დროზე აღიარებული მითი — სიმართლედ.

ბევრჯერ მიცდია, ხელში აღებული კალამი **ლავერენტი ბერიანზე** შეთხზული მითების საწინააღმდეგოდ მიმართა, მაგრამ მხოლოდ გაბონილი მითების წინააღმდეგ ბრძოლა „ქარის წისკვილებთან ბრძოლა“, ნამდვილ დოკუმენტაჟაზე მიღწევა კი ქალიან ქნა. მიუხედავად იმისა, რომ თანამედროვე მკვლევარს ბევრ რამეზე მიუხედავად ხელი, დღევანდელ პირობებში, გამოცდილი ისტორიკოსების გადმოცემით, ფართო საზოგადოებას იმ რეალურად არ ახედავენ, სადაც ჭეშმარიტება დევს.

საარქივო მასალების წმენდა ჯერ **ხრუშჩოვმა** ჩაატარა „გულმოდგინედ“, შემდეგ — **გიორგი მალენკო**. და „რაც მინისძვრას გადურჩა, წარღვანა დააზიანა“. ის ნაწილი კი, რომელსაც ჯერ კაცის ხელი არ შეხებია და არქივის მთლიანი მოცულობის 30% უკავია, ზე-საიდუმლოდ ინახება კრემლის საცავებში და არავინ ფიქრობს მის გახსნას — ამას ამბობს სტალინის ფენომენზე მომუშავე საზღვარგარეთელი თუ ადგილობრივი მკვლევრების უზარმაზარი არმია.

სტალინის ფენომენის მკვლევართაგან, ჩემი აზრით, ყველაზე სანდო არიან სტალინზე აზრმწიფი მკვლევარ-ისტორიკოსები, რომლებიც პირველები დაუშვეს საარქივო მასალებთან, რათა სტალინზე უარყოფითი წერილები დაეწერათ. ეს მკვლევარ-ისტორიკოსები მასალების შესწავლისას შეეჯახნენ რეალობას, რომლის გადაკეთებაც მათთვის წარმოუდგენელი იყო. ეს ხალხი მალე დაითხოვეს არქივიდან, მათ მიერ აღმოჩენილი მასალების დიდი ნაწილი გაანადგურეს, ნაწილი კი შეცვალეს იმავე ნომრით, ოღონდ ყალბი მასალებით, ამიტომ უნდა ვივარაუდოთ, რომ ყველაფერი, რაც მამკვივიალეს, ოქრო არ არის. ამ მკვლევართაგან გამოვიყოფ ცნობილ ამერიკელ ისტორიკოსს, პროფესორ **ბროუნიერს; მსოფლიოს მრავალი აკადემიის წევრ **ალანსანდერ ზინოვიჩის**; ყოფილ ანტი-სტალინელს, პროფესორ **იური შუპოვის** — სტალინზე არც ისე შეყვარებულ მკვლევარ-ისტორიკოსს, დღეს კი სტალინის ფენომენის მიუ-ერთ-ერთ ინტერვიუში **იური შუპოვი** ამბობს:**

„მე-19 ყრილობის დასკვნით პლენუმზე არჩეული იქნა ქვეყნისა და პარტიის ხელმძღვანელი ორგანოები, პლენუმის სტენოგრაფიული ანგარიში და პლენუმის წევრთა მოხსენებები კი არც ერთი პიროვნებისთვის ხელმისაწვდომი არ ყოფილა. ის ჩანაწერები, რომლებიც პლენუმზე მოხალისეებმა გააკეთეს, ეკუთვნის საიდუმლო სამსახურების იმ განყოფილებებს, რომლებიც საზოგადოებისთვის სიმართლის დასამალავად სხვადასხვა ხერხით ავრცელებდნენ ცრუ ინფორმაციას, მათ მიეკუთვნება მწერალ კონსტანტინე **სიმონოვის** ჩანაწერები პლენუმის შესახებ, რომელიც რეალობას არ შეესაბამება.“

ფურნალისტიკის კითხვაზე, თუ რას ფიქრობს ამ პლენუმზე და დარწმუნებით იცის თუ არა რამ პლენუმის მიმდინარეობის შესახებ, იური შუპოვი ამბობს:

„არათუ ვიცი, ამ პლენუმის სტენოგრაფიული ანგარიში ხელში მეჭირა, მაგრამ ეს ანგარიში ისეთ საიდუმლო საცავში ინახება, სადაც არათუ დოკუმენტის ფოტოასლის აღება, ფანქრის შეტანაც კი არ შეიძლება. ჩემი იქ შესვლა სხვადასხვა გარემოებით იყო გამოწვეული.“

ხომ ნაიკითხეთ? — ეკითხება ფურნალისტი. იური შუპოვი უდასტურებს, რომ ნაიკითხა ის, რაც არავის ნაუკითხავს. პლენუმის გადაწყვეტილებაში ჩანერილია, რომ სტალინის წინადადებით მიწისსტრატა საბჭოს თავმჯდომარედ პლენუმმა აირჩია **ლავერენტი ბერიან**, ხოლო ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივანად — **გიორგი მალენკო** (ყრილობაზე გაუქმდა გენერალური მდივნის პოსტი, აგრეთვე, პოლიტიბიურო და ის პრეზიდენტად გადაკეთდა).

აქ ვამთავრებ შუპოვის ინტერვიუდან ამონარიდს, რადგან ამ ინტერვიუდან მხოლოდ ის მაინტერესებდა, რაც მოგახსენეთ, და რატომ მაინტერესებდა, ამასაც აქვე გავაცნობთ: **ლავრენტი ბერიანის მიწისსტრატა საბჭოს თავმჯდომარედ სამომავლო დანიშვნა იმ შემთხვევაში შეიძლება დასაშვებ იყოს, თუ ამას სტალინი კონსპირაციის მიზნით ჩათვლიდა საჭიროდ, რადგან ყრილობამ და პლენუმმა ისე ემოციურად აღნიშნეს სტალინისადმი მხარდაჭერა, რომ ყრილობის დარბაზის არქიტექტურულ ნაწილს ჩამონგრევის საფრთხე შეექმნა.**

სრულიად მსოფლიოში ლაფში გადაგდებული ეროვნული დროშის აღმართვის მონო-

სტალინი — ეპოქის ბედნიერება და ბედისწერა

სტალინი ფენომენის აკვლავარტაგან, ჩემი აზრით, ყველაზე სანდო არიან სტალინზე აზრმწიფი მკვლევარ-ისტორიკოსები, რომლებიც პირველები დაუშვეს საარქივო მასალებთან, რათა სტალინზე უარყოფითი წერილები დაეწერათ. ეს მკვლევარ-ისტორიკოსები მასალების შესწავლისას შეეჯახნენ რეალობას, რომლის გადაკეთებაც მათთვის წარმოუდგენელი იყო. ეს ხალხი მალე დაითხოვეს არქივიდან, მათ მიერ აღმოჩენილი მასალების დიდი ნაწილი გაანადგურეს, ნაწილი კი შეცვალეს იმავე ნომრით, ოღონდ ყალბი მასალებით, ამიტომ უნდა ვივარაუდოთ, რომ ყველაფერი, რაც მამკვივიალეს, ოქრო არ არის. ამ მკვლევართაგან გამოვიყოფ ცნობილ ამერიკელ ისტორიკოსს, პროფესორ ბროუნიერს; მსოფლიოს მრავალი აკადემიის წევრ ალანსანდერ ზინოვიჩის; ყოფილ ანტი-სტალინელს, პროფესორ იური შუპოვის — სტალინზე არც ისე შეყვარებულ მკვლევარ-ისტორიკოსს, დღეს კი სტალინის ფენომენის მიუ-ერთ-ერთ ინტერვიუში იური შუპოვი ამბობს:

დებამ და ყრილობის სხვა ფუნდამენტურმა სამომავლო გადაწყვეტილებებმა კაპიტალი-სტურ სამყაროს დემონურ შიშში მოჰგვარა, დაიმსხვრა მითი სტალინის ჯანმრთელობის გაუარესებასა და შრომისუნარიანობის დაქვეითებაზე. სტალინი კვლავაც მშვიდობისა და დემოკრატიის ბურჯად მოველინა მსოფლიოს და მსხნელად — მსოფლიოს პრო-სტალინის ჩამონგრევის საფრთხე შეექმნა.

მეგამ, აღმასრულებელი ხელისუფლების გაძლიერებამ და ახალგაზრდა კადრებით ძველის შეცვლით უკვე თვალსაჩინო მაგალითებმა სასიკვდილო განაჩენი გამოუტანა ძღვევამოსილი ქვეყნის ასაკ-გადაცილებულ სამთავრობო ელიტას. ამოქმედდა პრინცი-პი „ჯერ თავო და თავო, მერე — ცოლო და შვილო“; მეორე პლანზე გადაინია ზესახელმწიფოს ინტერესების დაცვამ. ქვეყნის ხელისუფლებამ ფართულ ხელთან ერთად გადაწყვიტა, მოეკლა ღმერთი. ვინ იყვნენ ის ბარბაროსები, რომ-

ლებმაც თავიანთი ღმერთი მოკლეს, ან ვინ იყო ის ღმერთი, რომელიც ნახევრად მკვლარმა მოკვდავებმა მოკლეს? „ეპოქალურმა კატასტროფამ, რომელიც „დედამინის ღმერთის“ (ი. ნონეშვილი) გადა-გადაცილებულ სამთავრობო ელიტას. ამოქმედდა პრინცი-პი „ჯერ თავო და თავო, მერე — ცოლო და შვილო“; მეორე პლანზე გადაინია ზესახელმწიფოს ინტერესების დაცვამ. ქვეყნის ხელისუფლებამ ფართულ ხელთან ერთად გადაწყვიტა, მოეკლა ღმერთი. ვინ იყვნენ ის ბარბაროსები, რომ-

ჯერ ნუ ნახვალ, ხალხის მამაც, მონობიდან დაგვისხენი“. არათუ ზანგის ბიჭი ვერ გადაურჩა მონობას, დედამინის ერთ მეექვსეზე გადაჭიმული ზემძღვარი სახელმწიფო ბნელსა და უკუნეთში მოექცა. სტალინის დაკრძალვიდან 15 დღის შემდეგ ლენინ-სტალინის საქმის „დიდმა“ გამგრძელებელმა 1953 წლის 21 მარტს მიიღეს მინისტრთა საბჭოს დადგენილება, რომელმაც მსოფლიოს მომავალ მერვე საოცრებას სასიკვდილო განაჩენი გამოუტანა.

რას ეხებოდა მთავრობის გადაწყვეტილება?
1. ტრანსპორტული მატარებლის მშენებლობის შეწყვეტას.

მეორე მსოფლიო ომის დასრულების შემდეგ ხელახალი საომარი მოქმედებების საფრთხის ზრდის პირობებში მიღებული იქნა გადაწყვეტილება სარკინიგზო მაგისტრალის მშენებლობის შესახებ, რათა დანარჩენი ცენტრალური რეგიონები ქვეყანასთან დაეკავშირებინათ. მშენებლობა 1947 წელს დაიწყო, იქ 80 000-ზე მეტი ადამიანი იყო დასაქმებული. მათგან დაახლოებით მესამედს სპეცკონტრაქტი შეადგენდა, დანარჩენი ნებაყოფლობითი დაქირავებული მუშახელი იყო. სამუშაოების საკმაოდ რთულ პირობებში მიმდინარეობდა, თუმცა ხუთ წელიწადში გზის მშენებლობა თითქმის დასრულდა. დამყარდა სატელეგრაფო კავშირი ქვეყნის ჩრდილოეთ ტერიტორიებსა და მოსკოვს შორის. მატარებლები რკინიგზაზე, თუმცა მცირე მანძილზე, მაგრამ უკვე მოძრაობდნენ, რადგან გზა ჯერ კიდევ არ იყო ექსპლუატაციაში გადაცემული. სტალინის სიკვდილის შემდეგ გზის დაკონსერვების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღეს, მაგრამ ეს პროცესი ძვირი აღმოჩნდა და ამიტომ ის, უბრალოდ, უპატრონოდ მიატოვდა. მოგვიანებით კი, 1970-იან წლებში, კომპლექსური მშენებლობის დასაწყებად ამ ტერიტორიაზე მუშახელის ვერტმფრენებით გადაყვანა უწყვეტად, შემდეგ უკვე — ასაფრენი ბილიკების დაგება და სამშენებლო მასალის საწარმოებლად, კომბინატების ასაწყობად დეტალების თვითმფრინავებით გადატანა. სახელმწიფოს ეს ყველაფერი ათობით მილიარდი უჯდებოდა. ტრანსპორტულ მაგისტრალს რომ ემოქმედა, ეს ყველაფერი შედარებით იაფად დაჯდებოდა. დღეს უამრავი გეგმა არსებობს ციმბირის ამ ნაწილში რკინიგზის მშენებლობისთვის, მაგრამ ჯერ ცნობილი არ არის, როდის მოხდება მათი რეალიზება და, საერთოდ, მოხდება თუ არა.

2. სახალისო ბაღისა-ვლილი გვირაბის მშენებლობის შეწყვეტა. სახალისო ბაღისა-ვლილი გვირაბი აუცილებელი იყო საჭიროების დროს, მაგალითად, საომარი მოქმე-

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ლავრენტი ბერიამ სტალინის სიკვდილის შემდეგ, როგორც ირაკლია, მხოლოდ 103 დღეს იცოცხლა, რის შემდეგაც მოხდა მისი ლიკვიდაცია მის საცხოვრებელ ბინაში, რაც პირველად ბერიას შვილის, სერგო ბერიას, მემუარულ ჩანაწერებშია მოხსენიებული. მებრამ გაპლიერებული ანტი-სტალინური პროპაგანდის ზეგავლენით, სერგო ბერიას მტკიცებულება მაისი ლიკვიდაციაზე მხოლოდ მის პირად მოსაზრებად მიიჩნეოს და სინამდვილედ საზოგადოებაში მითად ჩათვალოს ხელისუფლების მხარდაჭერით. გავიდა ხანი და ეს მითი სიბრტელად იქცა.

დედებისას კუნძულზე სამხედრო დაჯგუფებების გადასაადგილებლად არსებული საბორნე გადასასვლელი მნიშვნელოვანი როლს ითავსდა დაჯგუფების სწრაფი გადაადგილების საშუალებას არ იძლეოდა. ტიპური სატვირთო თვითმფრინავები მაშინ ჯერ კიდევ არ არსებობდა. ხიდისა და გვირაბის მშენებლობა სახალხო მეურნეობის კომპლექსში კუნძულის ჩართვას უზრუნველყოფდა. ხიდის მშენებლობა გვირაბის მშენებლობასთან ურთიერთკავშირში იყო და სწორედ ამიტომ 1952 წლის გაზაფხულზე მიღებული იქნა გადაწყვეტილება, რომლის მიხედვით ხუთას ორმოცი კილომეტრის სიგრძის სარკინიგზო მაგისტრალისა და 10-კილომეტრიანი გვირაბის მშენებლობა იგეგმებოდა. რამდენიმე თვეში ტერიტორიაზე მშენებლობისთვის ყველა საჭირო აღჭურვილობა იქნა შეტანილი. 1953 წლის 21 მარტს კი მშენებლობა შეჩერდა. გვირაბის მშენებლობა ხელს არ აძლევდა მათ, ვის ინტერესებშიც არ შედიოდა შორეულ აღმოსავლეთში სსრკ-ის გაძლიერება.

3. ე.წ. ბუნების ტრანსფორმაციის ბეგმის შიშაობა. 1948 წელს სსრკ-ის მინისტრთა საბჭომ მიიღო დადგენილება სტეპებსა და ნახევრადსტეპეებზე რეკონსტრუქციის მოსაუბრების ზრდას უზრუნველსაყოფად, ქარსაცავი ზოლების გაშენების, სარწყავი არხებისა და წყალსაცავების მშენებლობის შესახებ. გაზეთებში ამ გეგმას მაშინვე სტალინის „ბუნების ტრანსფორმაციის“ გეგმა უწოდეს. ნარმოდგენილი კომპლექსური პროგრამა, სულ მცირე, 15 წლით, 120 მილიონი ჰექტრის ოდენობის ტერიტორიების სოფლის მეურნეობის საქმიანობაში ჩართვას უზრუნველყოფდა. ამ პროექტის ფარგლებში დაირგო ასიათასობით ხე, შედეგად შეიქმნა 5000 კილომეტრის სიგრძის დამცავი ზოლი. ასეთ ზოლებს მინდვრები გვალვებისა და სამხრეთ-აღმოსავლეთის მშრალი ქარებისგან უნდა დაეცვა. გეგმის შესაბამისად, მინდვრები ახალი წესით მუშავდებოდა. სრულყოფილ სახეს იღებდა სახნავ-სათეს მიწებზე მინერალისა და ორგანული სასუქების შეტანა-გამოყენება; მიმდინარეობდა ადგილობრივი ბუნებრივი პირობების მიმართ გამძლე, რჩეული მარცვლეულის დათესვა. იზრდებოდა სოფლის მეურნეობაში კაპიტალდაზღვევა. კოლმეურნეობისთვის ახალი ტექნიკის გადაცემამ სტალინის გეგმის რეალიზება პირველ წელსვე უზრუნველყო. მარცვლეულის მოსავალი 30 პროცენტით გაიზარდა, ბოსტნეულის — 70 პროცენტამდე, ბალახის — 200 პროცენტამდე, ამის წყალობით შეიქმნა მეცხოველეობის კვების მყარი ბაზა. სტალინის გეგმის განხორციელებაში მნიშვნელოვანი როლი სამანქანო და სატრაქტორო ბაზების არსებობამ ითამაშა. სოფლის მეურნეობის ასეთი ტიპით მატების შედეგად, სსრკ-ს 1960 წლისთვის ქვეყნის მოთხოვნის სრული დაკმაყოფილება და ექსპორტის გაზრდა შეეძლო, მაგრამ... 1953 წელს გეგმის განხორციელება შეწყდა. უფრო მეტიც, დაიწყო გაშენებული ტყის მასივის გაჩეხვა. ყველა ტექნიკა,

რომელიც გეგმის განხორციელებისას იყო ამოქმედებული — ავტომობილები, ტრაქტორები და კომბაინები, ხრუშჩოვის მავნებლური და განწირული პროექტის განხორციელებლად იქნა გადაყვანილი. მალევე, მისი ინიციატივით, სამანქანო-სატრაქტორო სადგურები დაიხსურა.

4. ფასების ყოველწლიური შემცირებისა და კერძო მენარეობის შეწყვეტა.

სტალინის მმართველობის პერიოდში ყოველი სახის პროდუქციის სხვის საკონტროლო ციფრები დგინდებოდა. ამან ძველსავე საბაზულო ომში დაზარალებული ეკონომიკის აღდგენის საშუალება მისცა. 1947 წლიდან კი ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით მთავარი ამოცანა ფასების ყოველწლიური შემცირება იყო. სტალინის სიკვდილის შემდეგ სანარმოებს ნარმოებულ პროდუქციის ღირებულების მიხედვით უნებდათ ანგარიშის ჩაბარება, შედეგად ფასების შემცირების შესაძლებლობა დაიწყებას მიეცა. სტალინის პერიოდში კი ქვეყანას ფასების შემცირების საშუალება ჰქონდა. გარდა ამისა, ხრუშჩოვის მმართველობის წლებში გაუქმდა სხვადასხვა პროდუქციის დამამუშავებელი მცირე სანარმოები, რომლებშიც 6 მილიონამდე ადამიანი იყო დასაქმებული. 140 ათასამდე სანარმო კი დაიხურა, ამან ქვეყანაში პროდუქციის დეფიციტი გამოიწვია.

5. აბორტის აპრიალაციის გაშეშება.

1936 წელს სტალინის ინიციატივით ცენტრალური კომიტეტის მიერ მიღებული იქნა აბორტების აკრძალვის სპეციალური დადგენილება, რომელიც მრავალშვილიანი მშობიარეებისთვის სახელმწიფო დახმარებას, აგრეთვე, სამშობიარო სახლებისა და საბავშვო ბაღების გაფართოებას ეხებოდა. ამ კომპლექსური გეგმის წყალობით, უკვე 1953 წელს მოსახლეობამ ომამდელ რაოდენობას მიაღწია. კანონი აბორტის აკრძალვის შესახებ საბჭოთა კავშირში 1955 წლის 23 ნოემბრამდე არსებობდა, შემდეგ კი ორსულობის ხელშეწყობის მიზნით ოპერაციები ისევ აღდგა.

6. საერთაშორისო ვაჭრობის დოლარის აპრიალაციის ბეგმის შეწყვეტა.

1952 წლის აპრილში, საბჭოთა კავშირის ინიციატივით, მოსკოვში ჩატარდა საერთაშორისო ეკონომიკური ფორუმი, რომელშიც 49 ქვეყანა მონაწილეობდა. მონაწილე ქვეყნები დოლარის გარეშე სავაჭრო ზონის შექმნაზე შეთანხმდნენ. მოსკოვის ფორუმის მსვლელობისას 40-ზე მეტ სავაჭრო სამეცნიერო-ტექნიკურ შეთანხმებას მოეწერა ხელი, რომელთა მიხედვით საბჭოთა კავშირის სავაჭრო ზონა შედარებით ფართო მასშტაბებს იძენდა. 1953 წლის თებერვალში, სტალინის სიკვდილამდე რამდენიმე დღით ადრე, ფილიპინების დედაქალაქში სსრკ-ის ინიციატივით ჩატარდა თათბირი, რომელიც სამანეთო სავაჭრო ზონის შექმნას ეხებოდა. ეს ყველაფერი იმაზე მეტყველებს, რომ საბჭოთა კავშირი მზად იყო, საერთაშორისო სამანეთო ბაზარი შეექმნა და ეს მითი სიბრტელად იქცა.

1952 წლის აპრილში, საბჭოთა კავშირის ინიციატივით, მოსკოვში ჩატარდა საერთაშორისო ეკონომიკური ფორუმი, რომელშიც 49 ქვეყანა მონაწილეობდა. მონაწილე ქვეყნები დოლარის გარეშე სავაჭრო ზონის შექმნაზე შეთანხმდნენ... 1953 წლის თებერვალში, სტალინის სიკვდილამდე რამდენიმე დღით ადრე, ფილიპინების დედაქალაქში სსრკ-ის ინიციატივით ჩატარდა თათბირი, რომელიც სამანეთო სავაჭრო ზონის შექმნას ეხებოდა. ეს ყველაფერი იმაზე მეტყველებს, რომ საბჭოთა კავშირი მზად იყო, საერთაშორისო სამანეთო ბაზარი შეექმნა და არა დოლარის.

სტალინის დედა კეკე, ლავრენტი ბერიამ, პირადი ექიმი ნიკოლოზ ყიფშიძე და სტალინი

არა დოლარის. სტალინის სიკვდილის შემდეგ ეს ეკონომიკურად სტრატეგიული პროექტი ისტორიიდან, უბრალოდ, ამოშალეს. საბჭოთა კავშირისა და საზოგადოების სამომავლო განვითარების თეორიული საფუძვლების ძიებით სტალინი ყოველთვის იყო დაინტერესებული. 1952 წლის ოქტომბერში გაჩნდა სამი ერთმანეთისგან დამოუკიდებელი განხრები: ფილიპინთა და ისტორიის, ეკონომიკისა და სამართლის, საბუნებისმეტყველო და ტექნიკური მეცნიერებები. სტალინი მაშინ თქვა: თეორიის გარეშე სიკვდილისთვის ვართ განწირულნი. შედარებით ადრე, 1951 წელს, სტალინი აგიტაციისა და პროპაგანდის სამმართველოს უფროს შაველავს უთხრა: ვფიქრობ, საჭიროა, საკმაოდ მსხვილი ეკონომიკური ღონისძიებები ჩატარდეს და ჩვენი ეკონომიკა შეეცვალოს, რაც ნამდვილად მეცნიერულ საფუძველზე უნდა მოხდეს. ასეთი მდგომარეობა გვაქვს. საჭირო კადრებს ან მოვამზადებთ, ან დავიღუბებთ. დღეს საკითხი ის ხდება. სტალინის სიკვდილის შემდეგ კი მეცნიერული თეორიის განხორციელებაზე საუბარი შეწყდა. ქვეყნის განვითარების ახალი გზების ძიების ნაცვლად მარქსიზმ-ლენინიზმის საფუძვლების დოგმატური გამეორება დაიწყო, შედეგად ქვეყანა სერიოზულ პრობლემებამდე მივიდა.

7. ზენობრივი სასამართლოს გაშეშება. ზენობრივი სასამართლო 1947 მარტში ცეკას პოლიტიკური და დედადების შედეგად შემოქმდა. ამ დადგენილების თანახმად, ცენტრალური

რის სამინისტროების უწყებებში იქმნებოდა განსაკუთრებული ორგანოები, რომლებიც ვალდებული იყვნენ, ანტი-მდგომარეობა გვაქვს. საჭირო კადრებს ან მოვამზადებთ, ან დავიღუბებთ. დღეს საკითხი ის ხდება. სტალინის სიკვდილის შემდეგ კი მეცნიერული თეორიის განხორციელებაზე საუბარი შეწყდა. ქვეყნის განვითარების ახალი გზების ძიების ნაცვლად მარქსიზმ-ლენინიზმის საფუძვლების დოგმატური გამეორება დაიწყო, შედეგად ქვეყანა სერიოზულ პრობლემებამდე მივიდა.

ლარულად ტარდებოდა, მაგრამ სტალინის სიკვდილის შემდეგ დაინწყებას მიეცა. როგორც ჩანს, მსგავსი რამის განხორციელება არც თანამედროვე ხელისუფლებას ნარმოუდგენია.

შეითხველთა განსასჯელად უნდა წამოვიწყოთ ორი საკითხი:

* თუ იური ჟუკოვის მტკიცებით, მე-19-ე ყრილობის შემდგომ პლენუმზე სტალინის წინადადებით მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პოსტზე ოფიციალურად იქნა არჩეული ლავრენტი ბერია და ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივნად — გიორგი მალენკოვი, რატომ უნდა ყოფილიყვნენ ისინი ე.წ. საუკუნის ტერორისტული აქტის მონაწილენი?

უამრავი მკვლევარი ამტკიცებს, რომ ბოლო პერიოდში სტალინის ბერიასთან დაძაბული ურთიერთობა ჰქონდა. უფრო მეტიც, როდესაც სტალინმა პოლიტბიუროზე დააყენა საკითხი ბირთვული იარაღის შექმნის საქმეში შეტანილი უზარმაზარი წვლილისთვის ბერიასთვის მიენიჭებინათ საბჭოთა კავშირის გამრის წოდება, ბერიამ კატეგორიული უარი განაცხადა მის მიღებაზე, ასევე არ ისურვა, მიეღო პირველი ხარისხის სტალინური პრემია.

სხვადასხვა ისტორიკოსის ინფორმაციით, სტალინმა სცადა, რაღაც სახით მაინც აღენიშნა ბერიას დამსახურება, რისთვისაც წამოაყენა წინადადება, შემოეტანა პოლიტბიუროზე დასამტკიცებლად საბჭოთა კავშირის საპატიო მოქალაქის წოდების შემოღების საკითხი და ამ წოდების პირველი მფლობელი ლავრენტი ბერია ყოფილიყო, რაზეც ბერია დათანხმდა. ეს იყო საბჭოთა კავშირის საპატიო მოქალაქის მაღალი წოდების მინიჭების პირველი და უკანასკნელი ფაქტი.

რით იყო გამოწვეული ბერიას გაჯიუტება ჯილდოების მიღებაზე, ჯერჯერობით გამოუმუხურებულ არც ერთ წყაროში მითითებული არ არის. ვეჭვობ, აღნიშნული ფაქტი ხომ არ მიუთითებს სტალინისა და ბერიას შორის უთანხმოებაზე, რომელიც სტალინი, როგორც ჩანს, თავს არც ისე მართლად მიიჩნევდა. შორს ვარ იმ აზრისგან, რომ ბერია რაღაცით იყო დაკავშირებული სტალინის სიკვდილის ხელყოფასთან.

ლავრენტი ბერიამ სტალინის სიკვდილის შემდეგ, როგორც ირკვევა, მხოლოდ 103 დღეს იცოცხლა, რის შემდეგაც მოხდა მისი ლიკვიდაცია მის საცხოვრებელ ბინაში, რაც პირველად ბერიას შვილის, სერგო ბერიას, მემუარულ ჩანაწერებშია მოხსენიებული. მაგრამ გაძლიერებული ანტი-სტალინური პროპაგანდის ზეგავლენით, სერგო ბერიას მტკიცებულება მაშის ლიკვიდაციაზე მხოლოდ მის პირად მოსაზრებად მიიჩნეოს და სინამდვილედ საზოგადოებაში მითად ჩათვალოს ხელისუფლების მხარდაჭერით. გავიდა ხანი და ეს მითი სიბრტელად იქცა. ის, რომ მავზოლეუმის ტრიუმფზე ბერიამ მოლოტოვს თითქოს უთხრა, აქ რომ დგახართ თქვენს მეგობრებთან ერთად, ეს ჩემი დამსახურებააო, პროვოკატორი ხრუშჩოვის მონაწილეობის შესაბამისმა ორგანოებმა ხალხის მასებში გაავრცელეს...

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

გაბრძელება. დასაწყისი იხ. №11, 2019 წ.

ჯერ კიდევ 1941 წლის თებერვალში შინაგარეო
ცალკე სტრუქტურად გამოიყო სახელმწიფო
უშიშროების სახალხო კომისარიატი,
მომავალი „კაგებე“. ხელმძღვანელად
დაინიშნა ვსეპოლოდ მერკულოვი, რომელიც
ლავრენტი ბერიას უახლოესი გარემოცვის
წევრად ითვლებოდა. მაგრამ ამით ბერიას
სამუშაო დატვირთვა არ შეუმცირდა.
მას დაეკისრა პასუხისმგებლობა სახალხო
კომისარიატის ახალ მიმართულებებზე,
რომლებიც ომის დროს წარმოიქმნებოდა ხოლმე.

ატომური ბომბი, რობორც ბანსეთილუბის გაფლი

ბერია ოფიციალურად იყო
პასუხისმგებელი საბჭოთა
დელეგაციის უსაფრთხოება-
ზე, რომელსაც სტალინი ედ-
გა სათავეში თეირანის კონ-
ფერენციაზე 1943 წლის ნო-
ემბერ-დეკემბერში.

იგი უზრუნველყოფდა ლი-
ტერული მატარებლის უსაფ-
რთხოებას მოსკოვიდან ბაქოს
მიმართულებით. ამ დროს პი-
ტლერელთა ჯარები ჯერ კიდ-
ევ იმყოფებოდნენ საბჭოთა
კავშირის ტერიტორიაზე და
მატარებლის ეს შემადგენლო-
ბა კინალამ გახდა გერმანელებ-
ის ბომბდამშენების სამიზნე.
ბაქოდან თეირანში დელეგა-
ცია „დუგლასის“ მარკის ორი
ლაინერით გაფრინდა. მათ 27
საბჭოთა ავიაგამანადგურე-
ბელი მიაცილებდა.

ანალოგიური მოვალეობა
დაეკისრა ლავრენტი ბერიას
სახელმწიფოთა მეთაურების
ყირიმის კონფერენციის ჩატა-
რებისას.

არანაკლებ რთული იყო პო-
ტსდამის კონფერენციის მომ-
ზადება, ანუ „ოპერაცია პალ-
მის“ განხორციელება. ასეთი
კოდური სახელწოდება ჰქონ-
და მინიჭებული მოკავშირე სა-
ხელმწიფოების ამ შეხვედრას
საბჭოთა დოკუმენტებში. სა-
მოქმედო გეგმა ბერიას ბრძა-
ნებით 1945 წლის 6 ივნისს
დამტკიცდა.

ლონისძიებათა სისტემა ით-
ვალისწინებდა გზების განმე-
ნდას, დანერგული შენობების
გასუფთავებას, ხიდების, სა-
ტელეფონო სადგურების, წყა-
ლმომარაგების სისტემისა და
კანალიზაციის აღდგენას, ორი
ელექტროსადგურის ამუშავე-
ბას და ორი აეროდრომის მომ-
ზადებას ყველა ტიპის თვითმ-
ფრინველის მისაღებად.

საჭირო შეიქმნა ათასობით
ნაღმის მიღება და გაუფრთხე-
ლყოფა, რომლებიც ათობით
სატვირთო მანქანას ერთი
თვის განმავლობაში ყოველ-
დღე გაჰქონდა ქალაქიდან.
უსაფრთხო გადაადგილე-
ბის უზრუნველსაყოფად სპე-
ციალური მატარებლისა,
რომლითაც სტალინი მიემგ-
ზავებოდა პოტსდამში, მო-
ბილიზებული იყო შინაგარე-
ოს ჯარების 17 ათასი მეტრ-
ძოლი და ოფიცერი.

1945 წლის 2 ივლისს ბერი-
ამ მოახსენა სტალინსა და საბ-
ჭოთა კავშირის საგარეო საქ-
მეთა სახალხო კომისარ **მიჩ-
სლავ მოლოტოვს** „ოპერა-
ცია პალმის“ მოსამზადებელი
სამუშაოების დასრულების
შესახებ.

15 დღის შემდეგ მუშაობა
დაიწყო პოტსდამის კონფერ-
ენციამ.

კონფერენციის სხდომებს
შორის შესვენებისას აშშ-ის
პრეზიდენტმა ჰარი ტრუმენმა
სტალინს აცნობა, რომ ამერი-

კელებმა წარმატებით გამო-
ცადეს ბირთვული იარაღი. ეს
არ ჰგავდა საკუთარი მიღწევის
მოკავშირისთვის განდობას.
ამით შტატები შეეცადა, გავ-
ლენა მოეხდინა საბჭოთა კავ-
შირზე, რომელიც ომის დამთ-
ავრების შემდეგ ამერიკისა და
დიდი ბრიტანეთისთვის იდეო-
ლოგიურ მტრად იქცა.

1945 წლის 6 აგვისტოს აშშ-
მა ატომური ბომბი ააფეთქა
ჰიროსიმას თავზე. რამდენიმე
წუთში ეს ქალაქი დედამიწაზე
ჯოჯოხეთად იქცა. ათასობით
მშვიდობიანი, უდანაშაულო
ადამიანი — ბავშვები, ქალები,
მოხუცები, რომლებიც აფეთ-
ქების ეპიცენტრში აღმოჩნდ-
ნენ, მყისიერად დაიღუპნენ,
ინგრეოდა შენობები, ხანძრის
მსახვრალი ქარბორბალა ტრი-
ალებდა.

სამი დღის შემდეგ, 9 აგვის-
ტოს, იაპონური ნაგასაკი მეო-
რე ატომურმა ბომბმა ალგავა
ჰიროსაგან მინისა.

ამ ორი ელვისებური ოპერა-
ციით ამერიკის შეიარაღე-
ბულმა ძალებმა 200 ათასზე
მეტე მშვიდობიანი მოქალაქე
დახოცეს.

იაპონიის დაბომბვის არავი-
თარი სამხედრო აუცილებე-
ლობა არ არსებობდა. ეს გა-
კეთდა საბჭოთა კავშირისა და
სხვა ქვეყნების დასაშინებ-
ლად. შეიცვალა ძალთა განლა-
გება მსოფლიოში. საერთა-
შორისო პოლიტიკაში საბჭო-
თა კავშირის მიერ შესასრუ-
ლებელი როლის წარმატება
ამერიკიდან დიდად იყო დამო-
კიდებული იმაზე, შეძლებდა
თუ არა იგი უმოკლეს დროში
ბირთვული იარაღის შექმნას.

საბჭოთა ატომური პროექ-
ტი ელოდა ადამიანს, რომე-
ლიც ხელს მოჰკიდებდა მის
რეალიზაციას, მსოფლიო კი
უხვევ ახალი ეპოქის კარიბჭეს-
თან იდგა, ბირთვული იარა-
ღის ეპოქაში შედიოდა.

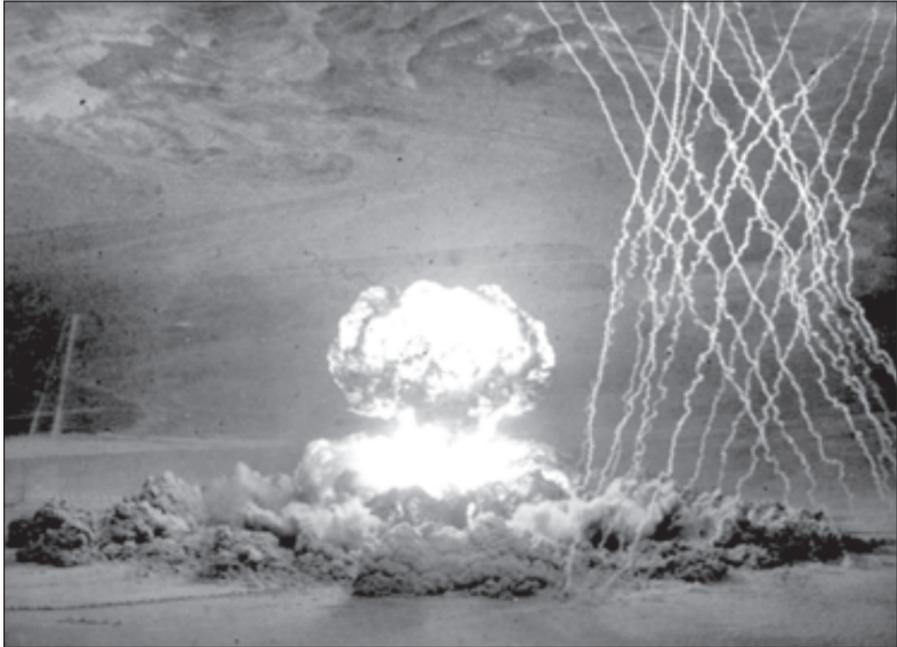
1946 წლის 15 იანვარს გა-
ზეთ „იზვესტიაში“ დაიბეჭდა
რამდენიმე სტრიქონი: „**საბჭო-
თა კავშირის უმაღლესი სა-
ბჭოს პრეზიდიუმმა დააკმა-
ყოფილა ამხანაგ ბერიას
თხოვნა სსრ კავშირის შინა-
გან საქმეთა სახალხო კომის-
რობიდან გათავისუფლების
შესახებ მისი სხვა, ცენტრალ-
ური სამუშაოთა გადატვირ-
თულობის გამო**“.

ახალი სამუ-
შაო ადგილის შესახებ არაფერ-
ი იყო ნათქვამი, რადგან თავ-
დაცვის სახელმწიფო კომიტე-
ტის 1945 წლის 20 აგვისტოს
დადგენილებას ედო გრიფი
„სრულიად საიდუმლოდ“. სტა-
ლინის ხელმოწერილი განკარ-
გულებით შეიქმნა სპეციალურ-
ი კომიტეტი ატომური პრო-
ექტის განსახორციელებლად.
ბერია, როგორც ამ კომიტე-
ტის თავმჯდომარე, აღიჭურ-
ვა გადაწყვეტილებების მიღე-
ბის იმ პერიოდისთვის წარმო-
უდგენელი თავისუფლებით,
რესურსების გამოყენების უს-
რზალური უფლებით — ფინან-
სურისა და საკადროსი,

ჯერ კიდევ ომის წლებში საბჭოთა აგენტები ჩანერბილი იყვნენ აშშ-ის სამეცნიერო და კვლევით ცენტრებში, იმ, სადაც ატომური იარაღი იქმნებოდა. აშშ-ში პირველი ბირთვული ბომბის შექმნიდან მეთორმეტი დღის მოსკოვში ბომბის სრული აღწერა მიიღეს.

იუბილე, როგორც აღნიშვნის ღირსია

პირველი ატომური ბომბის გამოცდა
სამიანალატინისკის პოლიგონზე. 1949 წლის 29 აგვისტო

დღემდე არსებული მოსაზ-
რების საწინააღმდეგოდ, ბე-
რეის მოღვაწეობა არასოდეს
შემოფარგლულა საზღვარგა-
რეთიდან აგენტურული ინ-
ფორმაციის მოპოვებით. თუმე-
ცა მის მიერ ორგანიზებული
უცხოეთიდან ბირთვული
კვლევების შესახებ სადაზვერ-
ვო მონაცემების მოპოვების
ოპერაცია დაზვერვის ისტო-
რიამი შემზარად უნიკალუ-
რი იყო.

ჯერ კიდევ ომის წლებში
საბჭოთა აგენტები ჩანერგი-
ლი იყვნენ აშშ-ის სამეცნიერო
და კვლევით ცენტრებში, იქ,
სადაც ატომური იარაღი იქმ-
ნებოდა. აშშ-ში პირველი ბირ-
თვული ბომბის შექმნიდან მე-
თორმეტე დღეს მოსკოვში
ბომბის სრული აღწერა მიი-
ღეს. გამოჩენილი საბჭოთა
ფიზიკოსები, რომლებიც ატო-
მი პროექტზე მუშაობდნენ
— **იგორ კურჩატოვი, იური
სარიტონი, ისააკ კიპოვი,
ლევ ლანდაუ, გიორგი
ფლიოროვი** და ბევრი სხვა,
თავიანთ კვლევებში ითვა-
ლისწინებდნენ უცხოეთიდან
მიღებულ გამზადებულ დასკ-
ვნებს, რამაც მნიშვნელოვნად
დააჩქარა ატომური ბომბის
კონსტრუქციის პრინციპული
საკითხის გადაწყვეტა.

აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ
1945 წლის 20 აგვისტოს დად-
გენილებამდე, რომლითაც ბე-
რია ატომური კომიტეტის ხე-
ლმძღვანელად დაინიშნებოდა,

მან უდიდესი მოცულობის და
არაერთი მიმართულებისა სა-
მეცნიერო-კვლევითი პრაქტი-
კული სამუშაოების ორგანიზე-
ბა შეძლო. ამიტომ შეეჩერდე-
ბით ამ პერიოდზე, რომელსაც
დაწვრილებით აღწერს ბორის
სოკოლოვი თავის ნიგში „ბე-
რია: ყოვლისშემძლე სახალხო
კომისრის ბედი“ (გვ. 192-225).

ყველაფერი ზემოაგრი იარაღის უესაქმნელად

1943 წლის 11 თებერვალს
თავდაცვის სახელმწიფო კო-
მიტეტმა მიიღო დადგენილება
ატომური ენერჯის კვლევისა
და გამოყენების ორგანიზების
შესახებ. უშუალო ხელმძღვანე-
ლად 10 მარტს დაინიშნა
იმავე წლის სექტემბერში მეც-
ნიერებათა აკადემიის აკადე-
მიკოსად არჩეული იგორ კურ-
ჩატოვი, რომელიც მანამდე
აკადემიის №2 საიდუმლო ლა-
ბორატორიას ედგა სათავეში.
ატომური პროექტის კურირე-
ბა თავდაცვის სახელმწიფო
კომიტეტის მხრიდან დაევა
ვიარესლავ მოლოტოვს, მო-
ადგილება — ლავრენტი ბე-
რეის — ძირითადად დაზვერ-
ვის მასალების მოპოვების მი-
მართულებით.

1943 წლის 7 მარტს საბჭო-
თა დაზვერვის მიერ მიწოდე-
ბულ ინფორმაციას **კურჩატო-
ვი** ასე აფასებდა: „აღნიშნულ
მასალას უდიდესი, ფასდაუდ-

ებელი მნიშვნელობა აქვს ჩვე-
ნი სახელმწიფოსა და მეცნიერ-
ებისთვის. ამიერიდან ჩვენი
გაგაწინა მნიშვნელოვანი ორ-
განიზების გარეშე, რამაც შესაძ-
ლებლობა მოგვცა, გვერდი აგვ-
ველო ურანის პრობლემის და-
მუშავების ფრიად შრომატევა-
დი ფაზებისთვის და გვეცნო-
ბოდით მისი გადაწყვეტის ახ-
ალ სამეცნიერო და ტექნიკურ
გზებსა და საშუალებებს... მი-
ღებული ცნობების ერთობლი-
ობა მიგვაწინშენს, რომ ტექნი-
კურად შესაძლებელია მთელი
პრობლემის უფრო მნიშვნე-
ლოვნად მოკლე ვადაში გა-
დაწყვეტა, ვიდრე ჩვენი მეც-
ნიერები ფიქრობენ, რომლებ-
იც არ იცნობენ ამ პრობლემის
ირგვლივ საზღვარგარეთ მიმ-
დინარე სამუშაოებს“.

იგორ კურჩატოვმა დაზ-
ვერვის მიერ მოპოვებული მას-
ალების გაცნობისთანავე გა-
ნაცხადა: „**ამერიკული პუბ-
ლიკაციების (დაზვერვის მო-
ნაცემების) გაცნობის შემდეგ
შეეძელი პრობლემის გადაწყ-
ვეტის ახალი მიმართულების
გადაგენა. ამ მიმართულების
პერსპექტივა უჩვეულოდ მო-
მხიბვლელია**“.

აგენტურული ქსელთი მი-
ღებული მასალების ანალიტი-
კოსები აღნიშნავენ, რომ ატო-
მური ბომბის შესახებ ძირი-
თად ინფორმაციას საბჭოთა
სპეცსამსახურში ნიჭიერი გე-
რანცელი ფიზიკოსი **კლავს**

შუხინი გზავნიდა. იგი მემარ-
ცხენე შეხედულებების იყო და
მოსკოვთან იდეური მოსაზ-
რებით თანამშრომლობდა.
ფუქსმა საბჭოთა მხარეს გად-
მოსცა ამერიკული ატომური
მონოპოლიზაციის სქემა, რომე-
ლიც ზუსტად გადაიღეს საბ-
ჭოთა მეცნიერებმა. **საზს უს-
ვამენ იმ გარემოებასაც, რომ
რეგ შემთხვევებში მათი გა-
დაწყვეტილებები ამერიკულ
ანალოგებზე მარტივი და რა-
ციონალური იყო**. აკადემიკო-
სი კურჩატოვი ატომური ბომ-
ბის ასამოქმედებელი მეთო-
დის ფუქსისგან მიღებული აღ-
წერის მნიშვნელობის შესახებ
წერდა: „მასალა უაღრესად სა-
ინტერესოა, დამუშავებული
მეთოდებთან და სქემებთან
ერთად წარმოდგენილი ის შე-
საძლებლობანი, რომლებიც
ჩვენთან არ განიხილებოდა.
ფუქსმა გადამოსცა წყალბადის
ბომბის შექმნის საკითხზე სა-
კუთარი გამოკვლევის მასალე-
ბი, რომელთა განხორციელება
საბჭოთა მეცნიერებმა ამერი-
კულ კოლეგებზე ადრე შეძლ-
ეს“.

ბერიას აგენტები ჰყავდა
ამერიკის ატომურ ცენტრში,
რომელიც ლოს-ალამოსში
მდებარეობდა. მაგალითად,
მექსიკოსი **დევიდ ბრინ-
ლსი**, რომელიც თავის სიძე-
სთან, სახელგანთქმულ საბჭო-
თა რეზიდენტ **იულიუს რო-
ზენბერგთან** ერთად მუშა-
ობდა. მოგვიანებით იულიუსი
თავის ცოლთან **ეტაიუსთან**
ერთად ამერიკული ბირთვუ-
ლი საიდუმლოების გაცემის
ბრალდებით სიკვდილით და-
საჯეს. ფუქსს 14 წლით პატი-
რობა მიუსაჯეს. ციხეში მან 9
წელიწადი დაჰყო. მხოლოდ
1999 წელს შეიტყო ბრიტან-
ულმა და მსოფლიო საზოგად-
ოებრიობამ, რომ ვინმე **მილი-
ტან ნორვუდმა**, როცა იგი ინ-
გლისური ბირთვული პროგრამის
ხელმძღვანელის მდივნად
მუშაობდა, საბჭოთა დაზვერ-
ვას გადასცა ატომური ბომბის
შესახებ ფასდაუდებელი ცნო-
ბები.

მხოლოდ იმის ცოდნა, თუ
როგორაა მოწყობილი ატომუ-
რი ბომბი, ცხადია, საკმარისი
არ იყო. ასაფეთქებელი ნივთ-
იერების დამზადება არანაკლ-
ებ რთული საკითხი აღმოჩნდა
და საბჭოთა სპეციალისტებს
უდიდესი მოცულობის სამუ-
შაოს განხორციელება დასჭ-
ირდათ ამ პრობლემის გადას-
აწყვეტად.

(გაბრძელება
შედეგ ნოქიანი)
არაფა სანაბლია

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ვაშინგტონს აუფოთებს ჩინეთის ევროპული პოლიტიკა, მაგრამ სიტუაციის შეცვლა რამდენიმე ბარამოების გამო უჭირს. ტრამპის „სტარაფო ომმა“ ევროკავშირის წინააღმდეგ მნიშვნელოვნად გააუფასურა მისი ანტიჩინური რიტორიკა ევროპული აუდიტორიისთვის. ამასთანავე, აშკარად გამოჩნდა, რომ აღმოსავლეთ ევროპის იმ ქვეყნების უმრავლესობას, რომლებიც სხვა შემთხვევებში მდებარე იყვნენ ვაშინგტონის ინტერესებს, პიკინის წინააღმდეგ წასვლა არ სურთ.

ჩინეთის ლიდერ სი ძინპინის ვიზიტი ევროპაში კვლავ ერთ-ერთი მთავარი თემაა. მას თითქმის ეპოქალურად წარმოაჩენენ. რატომ შეიძინა ამ ვიზიტმა ასეთი მნიშვნელობა და მოჰყვება თუ არა მას ევრაზიაში ძალთა ბალანსის შეცვლა?

წელს ჩინეთის ხელმძღვანელი წამყვანი ევროპული სახელმწიფოების ლიდერებს შეხვდა, თუმცა მისი ქვეყნის გავლენის მნიშვნელოვანი ზრდა ევროკავშირის პერიფერიიდან, შედარებით ღირბი ქვეყნებიდან დაიწყო. 2012-ში შეიქმნა ფორმატი „16+1“, რომელმაც ჩინეთი აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებთან დააკავშირა. მან ხელი შეუწყო ორმხრივი ვაჭრობის მოცულობის ზრდას 44 მილიარდიდან (2010 წელს) 68 მილიარდ დოლარამდე (2017 წელს), ჩინურმა ინვესტიციებმა პარტნიორ ქვეყნებში 8 მილიარდ დოლარს მიიღწია. ამ ფულით აშენდა, მაგალითად, ჩქაროსნული რკინიგზა „ბუდაპეშტი-ბელგრადი“ და რიგი ტრასებისა ყოფილი იუგოსლავიის ტერიტორიაზე. „16+1“-ის ოპონენტები, ევროკავშირის წამყვანი ქვეყნებიდან, ამბობენ, რომ ეს ფორმატი ძირს უთხრის ევროპის ერთიანობას და მიუთითებს, რომ აღმოსავლეთ ევროპულმა ქვეყნებმა არაერთგზის დაბლოკეს ანტიჩინური რეზოლუციები ევროპის საბჭოში. ფორმატი „16+1“ ჩინეთს დაეხმარა, ევროკავშირში ერთგვარი ლობი და საიმედო პარტნიორის იმიჯი შეექმნა.

დროებით შეუჩერეს. ემანუელ მაკრონმა ქულები არა მხოლოდ ფრანგ ამომრჩეველთან დაინერა, არამედ შესაძლებლობა მიიღო, ეთქვა, რომ ამ კონტრაქტებით მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა ჩინეთ-ევროკავშირის საეკონომიკური ურთიერთობები. თუ მხოლოდ ციფრებს დავყვებით, სი ძინპინის ვიზიტი საფრანგეთში შეიძლება უფრო შთაბეჭდილებას მოგვეტოვოს, ვიდრე იტალიაში, სადაც 20 მილიარდის შეთანხმებები გაფორმდა, მაგრამ იტალიაში ვიზიტს უფრო დიდი გეოსტრატეგიული მნიშვნელობა ჰქონდა. საქმე ისაა, რომ იტალია გახდა „დიდი შვიდეულის“ პირველი ქვეყანა, რომელიც შეუერთდა პეკინის ინიციატივას „ერთი სარტყელი — ერთი გზა“, რომლის ფარგლებში ჩინეთი აუმჯობესებს კომუნიკაციებს და სავაჭრო კავშირებს პარტნიორ ქვეყნებთან ევრაზიაში (ამაზე ჯამში 1,2 ტრილიონი დოლარი დაიხარჯება). იტალიის შემთხვევაში ეს, უპირველესად, ნიშნავს ორი პორტის — გენუისა და ტრიესტის გადაქცევას ევროპა-ჩინეთის ვაჭრობის საკვანძო პუნქტად; გაფართოვდება რავენისა და პალერმოს პორტების შესაძლებლობებიც. პეკინი სხვა ევროპულ პორტებთანაც მუშაობს. ჩინურმა სახელმწიფო კომპანია „კოსკომ“ 35-წლიანი არენდით ბერძნული პირეის საკონტინერო ტერმინალების ნახევარი აიღო, მოლაპარაკებები ინვესტიციებზე როტერდამისა და ჰამბურგის საპორტო ტერმინალებში დასკვნით სტადიაში შევიდა. ამასთანავე, იტალიაში გაგრძელდება ჩინური კომპანია „ჰუავეის“ მუშაობა, რომლის წინააღმდეგ აშშ-ში, კანადასა და ევროკავშირის რიგ ქვეყნებში ნამდვილი ომია გაჩაღებული. ამ თემაზე საუბრისას ავსტრიის კანცლერმა სებასტიან კურცმა თქვა, რომ ციფრული ტექნოლოგიების სფეროში ჩინეთი წინ გაიჭრა და ევროპელები ევრაფრიტ ჩანაცვლებენ „ჰუავეის“ მიერ შექმნილ „5G“-ქსელების ტექნოლოგიას, მიუხედავად იმისა, რომ აშშ მოუწოდებს, მასზე უარი თქვან. კიდევ ერთი ნიუანსი: იტალიის ინტეგრაციას „აბრეშუმის გზაში“ აზიის ინფრასტრუქტურული ინვესტიციების ბანკი დააფინანსებს, რომელიც განიხილება, როგორც მსოფლიო ბანკისა და სხვა დასავლური საკრედიტო ინსტიტუტების ჩინური ალტერნატივა, რაც ბანკირების ნაწილს ძალიან არ მოსწონს.

ევროკავშირის ლიდერები რთულ სიტუაციაში აღმოჩნდნენ. ერთი მხრივ, მათ არ სურთ, უარი თქვან ჩინურ ფულზე, მაგრამ, მეორე მხრივ, ისინი ჩინეთთან დაახლოების გამო ვაშინგტონის ზენოლას განიცდიან, ამასთანავე, სურთ, რომ ევროპულმა ბიზნესმა ჩინეთში ისეთივე პრეფერენციებით ისარგებლოს, როგორც ჩინურმა — ევროპაში. სწორედ ამიტომ სი ძინპინთან შეხვედრის შემდეგ ევროკომისიის თავმჯდომარე ვან-კლოდ იუნკერმა თქვა: „მინდა, რომ ჩინეთისა და ევროკავშირის

პარიზის თავზე წითელი დროშა ფრიალებს

თუ მხოლოდ ხიზიკას დავეყრდნობით, სი ძინპინის ვიზიტი საფრანგეთში შეიძლება უფრო შთაბეჭდილებას მოგვტოვოს, ვიდრე იტალიაში, სადაც 20 მილიარდის შეთანხმებები გაფორმდა, მაგრამ იტალიაში ვიზიტს უფრო დიდი გეოსტრატეგიული მნიშვნელობა ჰქონდა. საქმე ისაა, რომ იტალია გახდა «დიდი შვიდეულის» პირველი ქვეყანა, რომელიც შეუერთდა პეკინის ინიციატივას «ერთი სარტყელი — ერთი გზა», რომლის ფარგლებში ჩინეთი აუმჯობესებს კომუნიკაციებს და სავაჭრო კავშირებს პარტნიორ ქვეყნებთან ევრაზიაში (ამაზე ჯამში 1,2 ტრილიონი დოლარი დაიხარჯება)

ურთიერთობა თანასწორუფლებიანი იყოს. ევროპულმა კომპანიებმა უნდა მიიღონ ისეთივე, ანუ სრული შედევვა ჩინურ ბაზარზე. იმავე თემას შეეხო გერმანიის კანცლერი ანგელა მერკელიც: „გერმანიას სურს, მონაწილეობა მიიღოს პროექტში „ერთი სარტყელი — ერთი გზა“... ჩვენ, ევროპელებს, გვინდა, მასში უფრო აქტიური როლი ვითამაშოთ და ჩვენ ურთიერთობა თანასწორუფლებიანი უნდა იყოს. ამ სავაშინგტონის ზენოლას განიცდიან, ამასთანავე, სურთ, რომ ევროპულმა ბიზნესმა ჩინეთში ისეთივე პრეფერენციებით ისარგებლოს, როგორც ჩინურმა — ევროპაში. სწორედ ამიტომ სი ძინპინთან შეხვედრის შემდეგ ევროკომისიის თავმჯდომარე ვან-კლოდ იუნკერმა თქვა: „მინდა, რომ ჩინეთისა და ევროკავშირის

შემუშავებული „ორსიქარიანი ევროპის“ კონცეფციის განვითარებას ცდილობენ, რომლის მიხედვითაც ევროპაში მთავარი ეს ორი ქვეყანაა, დანარჩენები კი — მათი ინტერესების მსახურნი. — რედ.)

ჩინეთის ევროპული პოლიტიკა ხელს არ უწყობს ევროკავშირის ერთიანობის განმტკიცებას, რადგან საქმე არა იმდენად ევროგაერთიანებასთან, რამდენადაც ცალკეულ ქვეყნებთან აქვს და ამ დროს თითოეული მათგანისთვის პირობითული საკუთარი ინტერესები ხდება და არა საერთო ევროპული. ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში „16+1“ ფორმატში მონაწილე ზოგიერთი აღმოსავლეთ ევროპული ქვეყანა ევროპაში ჩინეთის ლობისტად გადაიქცა და იმავე გზას შეიძლება ევროკავშირის წინააღმდეგ წასვლა არ სურთ. ეს ადასტურებს იმ სტრატეგიის სისწრაფეს, რომელიც ჩინეთმა აირჩია, როდესაც ევროპის ათვისების პროცესში დიდი ყურადღება მის პოლიტიკურ და ეკონომიკურ პერიფერიის დაუთმო („16+1“ და სხვა). საბოლოო ჯამში, ჩინელებმა და ევროპელებმა ერთობლივად მიანიშნეს ეროვნულ ტრამპის ადმინისტრაციას, რომ აქვთ რესურსი, რომელიც შეიძლება მის სისტემაში დაუპირისპიროს. შემოადინებული საქართველოს თითქოს არ ეხება, მაგრამ, ალბათ, უნდა დაეკავშირებოდეთ, თუ როგორ იქცევიან ევროპის წამყვანი ქვეყნების ლიდერები, როდესაც არჩეული ფორმით გამოდიოდნენ კომუნისტური ჩინეთის აღიარების წინააღმდეგ, ხოლო ერთადერთ ლეგიტიმურ ხელისუფლებად კუნძულ ტაივანზე გამაგრებულ ნაციონალისტებს განიხილავდნენ. შარლ დე გოლი მამინ მოკავშირეების კრიტიკას არ შეუშინდა და კომუ-

ნისტური ჩინეთის აღიარებაზე წავიდა. დღეს პეკინი ქვეტექსტში ცდილობს, პარალელები იმ მოვლენებთან გაავლოს და ჩინეთის წინააღმდეგ მიმართული ევროპული თუ ევროატლანტიკური სოლიდარობა ეჭვქვეშ დააყენოს. პეკინს სურს, რომ ევროპული ქვეყნების მთავრობებმა შეაკავონ ბრიუსელის ბიუროკრატია, რომელმაც ევროკავშირის ტერიტორიაზე ჩინური პროექტების დრაკონული მონიტორინგით შეიძლება მნიშვნელოვნად შეასუსტოს ჩინეთის პოზიციები. ზოგიერთი ევროპელი მაღალჩინოსნის განცხადება საკმაოდ აღარმისტილია. ევროპის სტრატეგიული მნიშვნელობის ინფრასტრუქტურა, მაგალითად, ელექტროქსელები, ჩქაროსნული რკინიგზა და ნავსადგომები აღარ ეკუთვნის ევროკავშირს, ის ჩინეთის ხელშია, — განაცხადა ახლახან ევროკომისიის ბიუჯეტის საკითხებში — გიუნტერ ეტიხგერმა. ემანუელ მაკრონმა, ერთი მხრივ, შეხვედრაზე სი ძინპინთან ანგელა მერკელი და ვან-კლოდ იუნკერი მიიწვია, რათა ხაზი გაესვა ევროპის ერთიანობისთვის, მაგრამ საბოლოო ჯამში მიიღო ის გადაწყვეტილებები, რომლებიც მის ქვეყანას ხელს აძლევდა. ვაშინგტონს აუფოთებს ჩინეთის ევროპული პოლიტიკა, მაგრამ სიტუაციის შეცვლა რამდენიმე გარემოების გამო უჭირს. ტრამპის „სტარაფო ომმა“ ევროკავშირის წინააღმდეგ მნიშვნელოვნად გააუფასურა მისი ანტიჩინური რიტორიკა ევროპული აუდიტორიისთვის. ამასთანავე, აშკარად გამოჩნდა, რომ აღმოსავლეთ ევროპის იმ ქვეყნების უმრავლესობას, რომლებიც სხვა შემთხვევებში მდებარე იყვნენ ვაშინგტონის ინტერესებს, პეკინის წინააღმდეგ წასვლა არ სურთ. ეს ადასტურებს იმ სტრატეგიის სისწრაფეს, რომელიც ჩინეთმა აირჩია, როდესაც ევროპის ათვისების პროცესში დიდი ყურადღება მის პოლიტიკურ და ეკონომიკურ პერიფერიის დაუთმო („16+1“ და სხვა). საბოლოო ჯამში, ჩინელებმა და ევროპელებმა ერთობლივად მიანიშნეს ეროვნულ ტრამპის ადმინისტრაციას, რომ აქვთ რესურსი, რომელიც შეიძლება მის სისტემაში დაუპირისპიროს. შემოადინებული საქართველოს თითქოს არ ეხება, მაგრამ, ალბათ, უნდა დაეკავშირებოდეთ, თუ როგორ იქცევიან ევროპის წამყვანი ქვეყნების ლიდერები, როდესაც არჩეული ფორმით გამოდიოდნენ კომუნისტური ჩინეთის აღიარების წინააღმდეგ, ხოლო ერთადერთ ლეგიტიმურ ხელისუფლებად კუნძულ ტაივანზე გამაგრებულ ნაციონალისტებს განიხილავდნენ. შარლ დე გოლი მამინ მოკავშირეების კრიტიკას არ შეუშინდა და კომუ-

ლუკა ნემსაჰი

ნიდერლანდები მრავალი ათეული წლის განმავლობაში იყო ლიბერალიზმისა და სხვა დემოკრატიული ფასეულობების დაცვის მატარებელი. იმ ყველაზე ადრე იქნა ლეგალიზებული მსუბუქი ნარკოტიკები, ხოლო „ნიდელი ფარმების“ კვარტალი ახალი ევროპული ფასეულობების (რომელთა დამკვიდრებას თავეამოდებით ცდილობენ ჩვენი „კეთილისმსურველები“ საქართველოში — ნ.კ.) სიმბოლოდ იქცა.

ევროსკეპტიკოსების გამარჯვება ცოტა ხნის წინათ ნიდერლანდებში ჩატარებულ არჩევნებში უკვე აღარ არის საკვირველი მოვლენა. მარჯვნივ მკვეთრი გადახრა საერთო ევროპულ ტენდენციად იქცა და ამას „ბებური კონტინენტი“ უნდა შეეგუოს. მით უმეტეს, რომ „მემარჯვენეებმა“ იმუშავეს შეცდომების გამოსწორებაზე და იპოვეს ამომრჩევლებისადმი ახალი მიდგომები.

ნიდერლანდები მარჯვნივ გადაინარა

20 მარტს ჩატარებული არჩევნების შედეგების მიხედვით, ამომრჩეველთა ყველაზე მეტი ხმა მოაგროვა პარტიამ „ფორუმი დემოკრატიისთვის“. შემდეგია პრემიერ მარკ რიუტსი „სახალხო პარტია“, რომელმაც ვერ შეძლო, გაემეორებინა თავისი 4 წლის წინანდელი წარმატება. მესამე ადგილზე გავიდა „მემარჯვენე მწვენიანი“, რომელმაც მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა თავისი შედეგი.

რატომ არის ეს არჩევნები ასე მნიშვნელოვანი ქვეყნისთვის? საქმე ის არის, რომ მისი შედეგების საფუძველზე ყალბი იბდება ქვეყნის პარლამენტის ზედა პალატა და მმართველი კოალიცია კარგავს ხმების უმრავლესობას. და, თუ ძველ სენატში მას 75-დან 38 ადგილი ჰქონდა, ახლა ექნება მხოლოდ 31. მარკ რიუტე იძულებული იქნება, ეძებოს ახალი „მოკავშირეები“, მათ კი თავიანთი მოთხოვნები აქვთ.

რა თქმა უნდა, ისინი არ იქნებიან მემარჯვენეები, მაგრამ მათი პოპულარობის მატების იგნორირებას ხელისუფლება ვერ შეძლებს. უკვე შემდეგ საპარლამენტო არჩევნებზე ხომ ყველაფერი შეიძლება შეიცვალოს და თანაც არა ხელისუფლების სასარგებლოდ.

რატომ არის ქვეყანაში ასე ბევრი ევროსკეპტიკოსი

ნიდერლანდები მრავალი ათეული წლის განმავლობაში

იყო ლიბერალიზმისა და სხვა დემოკრატიული ფასეულობების დაცვის მატარებელი. იქ ყველაზე ადრე იქნა ლეგალიზებული მსუბუქი ნარკოტიკები, ხოლო „ნიდელი ფარმების“ კვარტალი ახალი ევროპული ფასეულობების (რომელთა დამკვიდრებას თავეამოდებით ცდილობენ ჩვენი „კეთილისმსურველები“ საქართველოში — ნ.კ.) სიმბოლოდ იქცა.

ევროპული სამყაროს ამ ბუჯში ასე სწრაფად რატომ ვრცელდება ევროსკეპტიკოსთა იდეები? პასუხი დემოგრაფიულ სტატისტიკაში უნდა ვეძებოთ და იმის გათვითცნობიერებაში, რომ ნებისმიერი ქმედება იწვევს უკუქმედებას.

ბევრმა ნიდერლანდელმა გაათვითცნობიერა, რომ მათ აყვავებულ და მდიდარ ქვეყანაში მუშაობა სარგებლიანია, ცხოვრება კი — ძალიან ძვირი, ამიტომ ევროკავშირის შექმნისთანავე ასობით ათასი ნიდერლანდელი გადასახლდა მეზობელ ბელგიაში, მუშაობას კი განაგრძობდა „ისტორიულ სამუშაოში“; ამასთანავე, ბოლო წლებში აღინიშნა ტენდენცია იმ ადამიანების ქვეყნიდან წასვლისა, რომლებსაც არ მოსწონდათ ცვლილებების „ახალი სიო“. მათ ნაცვლად კი დიდი ხნის წინათ დავიწყებულ პრობლემატურ პრეზენტაციას ანიჭებდნენ. ნიდერლანდელ ტრადიციონალისტებს არ მოსწონთ ცხოვრების მეტრისეტიკი ლიბერალიზაცია, მიგრანტების მიღება და ხელის-

მემარჯვენეები ევროპაში დიად აღორძინებას იწყებენ

ნიდერლანდელ ტრადიციონალისტებს არ მოსწონთ სოციალისტებისა და ლიბერალიზმის, მიგრანტების მიღება და ხელისუფლებას მიერ მულტიკულტურის დანერგვის მცდელობა

ტიარი ბოდას «ლინგვისტს, ფილოსოფოსსა და ბრილიანტის კლასიკურ პიანისტს» ექახიან. ბოდა «მემარჯვენე ევროპელის» სახეა, რომელიც მოსწონთ არა მხოლოდ ქალბატონებს, არამედ, საერთოდ, საზოგადოებას. ის პარლამენტში ლათინურ ენაზე გამოდის, უკრავს პიანინოზე. მას მხარს უჭერენ ტრადიციონალისტები, მემარჯვენე ამომრჩევლები, ახალგაზრდები და ქვეყნის ინტელექტუალური ელიტის ნარკომადგენლები და, სახელდობრ, ამით არის ის სასიყვართო თავისი ოპონენტებისთვის

უფლებების მიერ მულტიკულტურის დანერგვის მცდელობა.

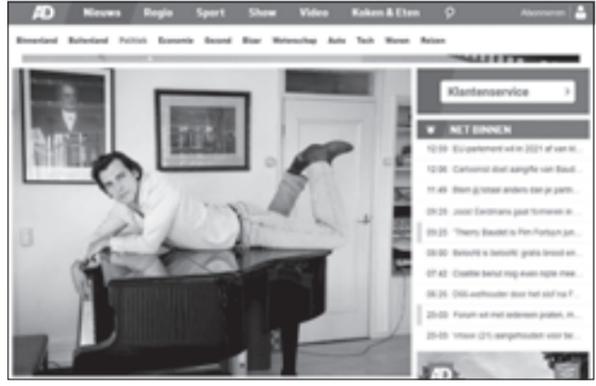
მემარჯვენე ევროპის ტენდენცია ნიდერლანდებში
თავდაპირველად ქვეყანაში გარჩევა ტრადიციული რადიკალური მემარჯვენე პარტია „უხეში და გაუთლელი“ **ბერტ ვილდერსის** ხელმძღვანელობით. ახალი პოლიტიკური ძალის პოპულარობის პიკი იყო 2012-2017 წლებში, როცა

მათდამი მხარდაჭერის რეიტინგი 20%-ს შეადგენდა. ეს ამ ქვეყანაში მემარჯვენეების არნახული მხარდაჭერა იყო, მაგრამ, როგორც აღმოჩნდა, — ზღვარი. ვილდერსის პოპულარობის შემცირებასთან ერთად (უკვე 2017 წელს) აშკარა შეიქნა, რომ თანამედროვე ნიდერლანდებში მემარჯვენე რადიკალური პარტია განწირულია მარგინალიზაციისთვის და მუდმივი აუტსაიდერის როლისთვის (არჩევნებში დროებითი მეორე ადგილის მიუხედავად). და სწორედ ამან მისცა შანსი ტრადიციული ფასეულობების ჰოლანდიელი მომხრეების ახალგაზრდული მოძრაობის ლიდერ **ტიარი ბოდას**.

ტიარი ბოდას „ლინგვისტს, ფილოსოფოსსა და ბრილიანტის კლასიკურ პიანისტს“ ექახიან. ბოდა არის „მემარჯვენე ევროპელის“ სახე, რომელიც მოსწონთ არა მხოლოდ ქალბატონებს, არამედ, საერთოდ, საზოგადოებას. ის პარლამენტში ლათინურ ენაზე გამოდის, უკრავს პიანინოზე. მას მხარს უჭერენ ტრადიციონალისტები, მემარჯვენე ამომრჩევლები, ახალგაზრდები და ქვეყნის ინტელექტუალური ელიტის ნარკომადგენლები და, სახელდობრ, ამით არის ის სასიყვართო თავისი ოპონენტებისთვის.

და, თუ მომავალი 2-3 წლის განმავლობაში მოულოდნელი არაფერი მოხდება, უკვე მომავალ საპარლამენტო არჩევნებში ნიდერლანდელი მემარჯვენეები ნამდვილ ბრძოლას გაუმართავენ თავიანთ „ლიბერალ“ ოპონენტებს, და ასე მოხდება სრულიად ევროპაში.

ინტერნეტში გამოქვეყნებული მასალების მიხედვით მოამზადა ნიკა კორინთელმა

ბევრმა ნიდერლანდელმა გაათვითცნობიერა, რომ მათ აყვავებულ და მდიდარ ქვეყანაში მუშაობა სარგებლიანია, სოციალისტებისა და ლიბერალიზმის, მიგრანტების მიღება და ხელისუფლებას მიერ მულტიკულტურის დანერგვის მცდელობა

ამერიკა ცვლის მსოფლიოს გლობალური კონკურენტუნარიანობის ფორმას. მსოფლიოში არაფერია ისეთი, ვისი ძარცვაც დაუსჯელოდ შეიძლება. ასეთი რამ უკვე შეუძლებელია. მაშასადამე, ვაშინგტონს სხვა არჩევანი აღარ აქვს, გარდა დახურული ეკონომიკური კლასტერის ჩამოყალიბებისა, რომლის ჩარჩოებშიც გათვალისწინებული არ არის ადგილი სხვა კონკურენტუნარიანობისთვის. ასეთი კანდალსა და მიქსიკასთან 2017 წელს გაფორმებული სავაჭრო ხელშეკრულება და ეს არის ვენესუელის გარშემო ამერიკელების მიერ შექმნილი კრიზისის არსი.

ევროპას არცთუ უსაფუძვლოდ მიიჩნევენ ამერიკის ეკონომიკის განუყოფელ ნაწილად და, აქედან გამომდინარე, პოლიტიკურ კოლონიად. მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ, მხოლოდ მარშალის გეგმის მიხედვით, ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა ევროპაში განახორციელა 13 მლრდ დოლარის (ოქროთი უზრუნველყოფილი) ინვესტიცია. შემოსავალი კი 1975 წლისთვის მიიღეს — 300 მლრდ. ცნობისთვის: იმ მომენტში გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მშპ შეადგენდა 488,8 მლრდ-ს. მას შემდეგ პროცესი მხოლოდ ფართოვდებოდა და ღრმავდებოდა.

ევროკავშირის შექმნას, პრაქტიკულად, არაფერი შეუცვლია.

გეოპოლიტიკური სუბიექტობის კენ ბრიუსელის მზარდი მისწრაფების მიუხედავად, ევროკავშირის ქვეყნები, წამყვანებიც კი, ისეთები, როგორიც არიან გერმანია და საფრანგეთი, მათთვის ეკონომიკური ზარალის მიუხედავად, ძალიან ხშირად მისდევდნენ ამერიკის საგარეო პოლიტიკის კოლგატერს. ამ ფონზე ბოლო ხუთი წლის მოვლენები ხშირად შეუფასებიათ ირონიის დიდი დოზით — სტილში „ოლონდ ბავშვმა არ იტიროს და, რაც უნდა, ის გააკეთოს“. რასაც უნდა დაემატებინათ ევროპის ლიდერები კამერების წინ, საბოლოო გადაწყვეტილებას განსაზღვრავს ფული. ეს ფული ბევრია და ეკუთვნის ვაშინგტონს. ასე იყო ადრე. მსოფლიო ცოტა უფრო ადრე იცვლება, ვიდრე ამის შესახებ შეიტყობს ზოლმე ფართო საზოგადოება. ამის ნათელი მაგალითია გაერთიანებული ევროპის ცენტრალური სტატისტიკური უწყების ბოლო მოხსენება. 2018 წლის შუაწინამდინარე ვაშინგტონში დაბრუნებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების საერთო თანხა 37 მლრდ ვაშინგტონის დოლარს, რომელიც უნდა იქნებოდა, როცა ჯერ კიდევ არ-

თი წლის წინათ 340 მლრდ იყო. სულ რაღაც 12 თვეში ევროპიდან წავიდა თითქმის ყველა უცხოური კაპიტალი, თანაც უმატავს — აშშ-ში (274 მლრდ ვაშინგტონის დოლარს). ამ ამბავში ყურადღება ორი მომენტი: პირველი — მომხდარი, ფაქტობრივად, ნიშნავს რაოდენობის გადასვლას თვისობრიობაში. ადრე აშშ-ს ევროკავშირიდან მიჰქონდა დაახლოებით 200 მლნ ევრო კვირაში, მაგრამ 2016 წელს ევროპის ცენტრალური ბანკის პრეზიდენტმა მარიო დრავიმ შეამჩნია კაპიტალის გადინების პროცესის ამკარა აჩქარება კვირაში 320 მლნ ევრომდე.

2018 წლის 29 მაისს კი ჩამოყალიბებულ ტენდენციას პირდაპირ მიუთითა ცნობილმა სავალუტო სპეკულანტმა ჯორჯ სოროსმა. ამერიკულმა ინვესტორებმა კვლავ დაიწყეს თავიანთი ფულის სწრაფი ტემპით გატანა ევროპის ეკონომიკიდან.

ახლა კი ევროსტატმა, ფაქტობრივად, ეპოქალური „აღმოჩენა“ გააკეთა: ამერიკული ფულის უმეტესობა გატანილია ევროპიდან, დარჩა არაბული, ჩინური და რუსული. ევროპელი მფლობელებიც დაახლოებით ანალოგიური ტემპით ამცირებენ თავიანთი ინვესტიციებს ამერიკაში. „სახლში“ დაბრუნდა 67 მლრდ ევრო, ევროპიდან ამერიკაში

აშშ და ევროკავშირი განქორწინდნენ და საერთო ფულიც გაიყვეს

ამრიგად, შეიძლება კონსტატაცია იქნას, რომ «საერთო კოლექტიური დასავლეთის» ფულის გაყოფა უკვე თითქმის დასრულებულია. გაკავალდა ის ჯერ კიდევ ქმნის ერთგვარ ნაწილს უკვე სერიოზულად დაპირისპირებული ნათესავების შთაბეჭდილებას, მაგრამ, ფაქტობრივად, აღაშინებელი, რომელიც საერთო კოლექტიური დასავლეთის ფულის გაყოფა უკვე თითქმის დასრულებულია. გარეგნულად ის ჯერ კიდევ ქმნის ერთმანეთის მიმართ უკვე სერიოზულად დაპირისპირებული ნათესავების შთაბეჭდილებას, მაგრამ, ფაქტობრივად, ადამიანები, რომლებიც სერიოზულ საკითხებს წყვეტენ, ეკონომიკურად უკვე განცალკევდნენ. ეს ნიშნავს, რომ ევროპა უკვე აღარ არის აშშ-ის ეკონომიკური ექსპანსია მსოფლიოში. წინააღმდეგ შემთხვევაში კლასტერები ამერიკის სასარგებლოდ არ ჩამოყალიბდებიან. ევროკავშირის მოსახლეობის რაოდენობა ამერიკისას 1,55-ჯერ აღემატება, ჩინეთის მოსახლეობა — 3,39-ჯერ. ტექნოლოგიური თანაბრობისა და ფინანსურ-ეკონომიკური დამოუკიდებლობის პირობებში ამერიკული კლასტერის შიგა ბაზარი, რა თქმა უნდა, დამარცხდება ევროპისა და ჩინეთის ბაზრებთან.

ამერიკისთვის ევროპის დაბრუნება ქმნის ეკონომიკური აღორძინების ხარისხს განეოქავის პერსპექტივას „გარეგნული გეგმის“ ტექნოლოგიის საფუძველზე, მაგრამ უკვე ევროპის გეოპოლიტიკური დაეოქავიდან ნებისმიერი ფორმის სრული ლიკვიდაციით. უკანასკნელი განსაკუთრებით საჭიროა, რადგან არა მხოლოდ ევროპის, არამედ ახლო აღმოსავლეთისა და აფრიკის დანატარებისთვის შესაძლებლობას იძლევა. იგი ქმნის სივრცეს, გაგვიტანს აშშ-ის ეკონომიკური ექსპანსია მსოფლიოში. წინააღმდეგ შემთხვევაში კლასტერები ამერიკის სასარგებლოდ არ ჩამოყალიბდებიან.

— პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების 60%-ზე მეტი. ამრიგად, შეიძლება კონსტატაცია იქნას, რომ „საერთო კოლექტიური დასავლეთის“ ფულის გაყოფა უკვე თითქმის დასრულებულია. გარეგნულად ის ჯერ კიდევ ქმნის ერთმანეთის მიმართ უკვე სერიოზულად დაპირისპირებული ნათესავების შთაბეჭდილებას, მაგრამ, ფაქტობრივად, ადამიანები, რომლებიც სერიოზულ საკითხებს წყვეტენ, ეკონომიკურად უკვე განცალკევდნენ. ეს ნიშნავს, რომ ევროპა უკვე აღარ არის აშშ-ის ეკონომიკური ექსპანსია მსოფლიოში. წინააღმდეგ შემთხვევაში კლასტერები ამერიკის სასარგებლოდ არ ჩამოყალიბდებიან. ევროკავშირის მოსახლეობის რაოდენობა ამერიკისას 1,55-ჯერ აღემატება, ჩინეთის მოსახლეობა — 3,39-ჯერ. ტექნოლოგიური თანაბრობისა და ფინანსურ-ეკონომიკური დამოუკიდებლობის პირობებში ამერიკული კლასტერის შიგა ბაზარი, რა თქმა უნდა, დამარცხდება ევროპისა და ჩინეთის ბაზრებთან.

Regnum.ru-ზე გამოქვეყნებული მასალის მიხედვით მოამზადა ბიორაზი ბაჩინილიაძე

საქართველოში ნიუს ანის

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„თუ კავშირისტური წარმოება, უცხო კავშირების შემოსევა აუცილებელი და საჭიროა, საქმი ისე უნდა მოვახმაროთ, რომ ჩვენი სიმდიდრე არც ჩვენივეს დარჩეს გამოუყენებელი. ჩვენი ფართო გზა უნდა მიეცეს სამეურნეო სწავლა-ცოდნას, რათა ამ საშუალებით ხალხს ხელში მიეცეს ისეთი სახსარი, რომელიც ეკონომიურს ბრძოლას გაუადვილებს და ბუნებას, მინის სიუხვეს და სიმდიდრეს არ დაუკარგავს.“

სამშობლოსადმი უანგარო სიყვარულმა, ღრმა პატრიოტულმა გრძობამ ილია ჭავჭავაძისა და მის თანამებრძოლთა მემკვიდრეობას ისეთი ძალა მისცა, რომ ერთბაშად აზოვნინა ფართო მკითხველის სახეობით დამსახურებული სიყვარული. სწორედ პატრიოტიზმმა გააშლევინა ფრთა მათ დიდ გონებას, დაკვირვებით ჩაახედდა ისინი ცხოვრების მდინარეებში, ამოაცნობინა მრავალი დამარხული ჭეშმარიტება და კი არ შეზღუდა, ყოველმხრივ განუვითარა აზროვნების სისტემა; შეაჭიდა ისინი თავისი დროის პრობლემებს და იმავე პატრიოტიზმმა უკარნახა მათ, ეთქვათ ის, რაც სწამდათ, სჯეროდათ, ეთქვათ გულწრფელად, მოურიდებლად, ძალ-ღონის დაუზოგავად. ერთ-ერთი მათგანია ალექსანდრე ნანეიშვილი, რომელიც აქტიურად თანამშრომლობდა „დროებას“ და „ივერიასში“. ის უურნალგაზეთების გამოცემას ადარებდა იმ ბრძოლის ველს, რომელზეც იღვრება სისხლი და ცრემლი და რომელიც აპოხიერებს სამომავლოდ უკეთესი მოავლისთვის აღსაზრდელ ნიადგას.

ქართველი ერის წინაშე მიუტყვებელ ცოდვად მიაჩნდათ მათ თვით უფლისგან ბოძებული საცხოვრისის ხელალებით გაყიდვა. თავზარდამცემია სულმნათი ნიკოლოზქიფანიძის სიტყვები: „იყიდება საბარძივო-მით, მით-გორით, ტყიანთ, ვინახით, სათქმით; წარსულის ისტორიით, მომავალი სვე-ბედით; მშვენიერებით; ნაქარგი ფარნა-ხავერდით; ვაჟკაცურის ხასიათით, სტუმართ-მოყვარეობით; დიდებულის სანახაობით, წმინდა პაერთ; ნაამაგვეი სახლით და კარით; ჩუქურთმანი მოწიფებით და ეკლესიებით; მრქეფარე ნაკადულებით; ლურჯის ზღვით; მოწმენდილ-მოკაშაშებული ცით; ერთობ, ბერით; თვალნარმატიც ბანოვანთა გუნდებით; გონებაგახსნილ ვაჟებით; მალხაზი ბავშვებით; ვერცხლისფერ თმით შეფოსილ პატყესადებ მოხუცებით. იყიდება საქართველო დედით და მამით, შვილით და ძირით, ძმით, დით, ცოლით და ნათესავ-მოყვრებით.“

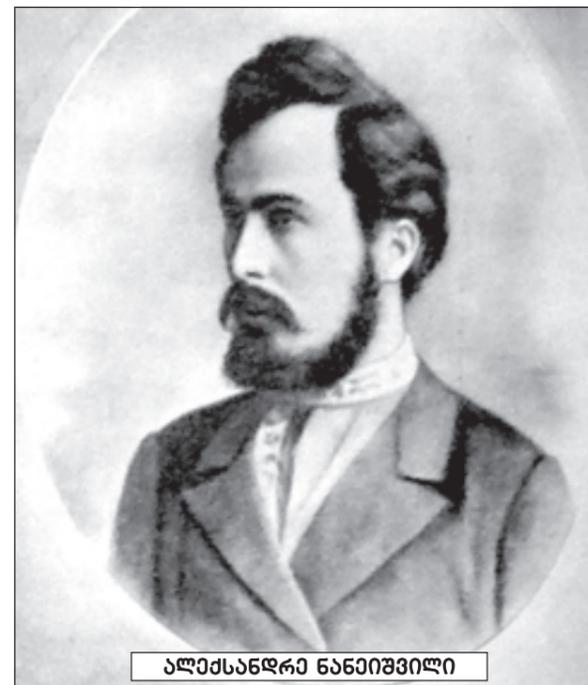
პყიდის ყველა: თავადი, მღვდელი, ვაჭარი, ავაზაკი, დიდი და პატარა, ჭკვიანი და სულელი, ლოთი და პირაკრული. იყიდება ყველგან: ქუჩაში და სახლში, თეატრში და სამართლოში, სასწავლებელში, სატუსალოში, ეტლში, მატარებელში, დილით და ღამით, სიცხეში და სიცივეში, დარში და ავდარში. იყიდება ერთიანად: შავი ზღვიდან კასპიის ზღვამდე და ოსეთიდან სპარსეთამდე. იყიდება ნაწილ-ნაწილ: კახეთი და იმერეთი, ქართლი, სვანეთი და სამეგრელო, გურია და ლეჩხუმი, რაჭა და ჯავახეთი. იყიდება პატარ-პატარ ნაჭრებით, ვისაც რამდენი სურს და როგორც უნდა: ნისიანთ, უფასოდ, ნაღდად, დროებით და სამუდამოთ; ბანკის დახმარებით და ჩვენის საშუალებით.

იყიდეთ ბარემ მთლად, განენეთ და გაგლიჯეთ, რასაც საქართველო ერქვა და რაც დღეს ოხრად დარჩენილი აძლებს ყორნებს და გულს უკლავს უძლურ ჭირისუფალს! ნაცნობი სურათია, არა, მკითხველო? თითქოს ნიკოლოზქიფანიძე წამოადგას საფლავიდან და ჩვენს დღევანდელ ყოფას აღწერს, მაგრამ ის, რომ იმ პერიოდშიაც ამ პრობლემის წინაშე იდგა ჩვენი სამშობლო, თუ შეიძლება ასე ითქვას, იმედს აძლევს, რომ ამჟამადაც „გამოვძვრებით“. დღეს ქართულ მიწას, პირდაპირი გაგებით, გულშემოტყვიანი და ჭირისუფალი აღარ ჰყავს. ძველი აღმოსავლეთის იმპერიებით დაწყებული, დღემდე ვერც ერთმა ბარბაროსმა ვერ შეძლო ქართული მიწის დაუფლება, ადგილის დედის ფესვიდან ქართველი ეთნოსის მოწყვეტა. მოვიგერიეთ და დავამარცხეთ ასირიელები, ირანელები, ბიზანტიელები, რომაელები, მონღოლები, ოსმალები... რომლებიც გვზოცადნენ, გვეთავადნენ, მაგრამ ტყეებსა და კლდე-ღრეში გახიზნული ქართველობა სასწაულებრივად გადარჩა. სულმნათმა ილიამ ეს სასწაული ასე ახსნა: ქართველი ერი გადაარჩინა მშობლიური მიწის, მამულის, სამშობლოს ღვთაებრივმა სიყვარულმა, მკვიდრისა და მოსულის ურთიერთდამოკიდებულების სიბრძნემ და მრავალათასწლოვანმა უაღრესად რაციონალურმა, ეროვნულმა სოფლის მეურნეობამო.

ალექსანდრე ნანეიშვილი:

ღღას ისეთი ღროა, რომ სწორედ დიდ დანახაულად, მოგაკვდიანებელ სოდვად უნდა ჩაგვეთვალოს გულ-გრილობა და უზრუნველობა

„...თვით ჩვენმა ცხოვრებამ გვიჩვენა, რა დიდი მნიშვნელობა აქვს მიწას, საზოგადოდ, ადამიანისათვის. სხვა ერთა მაგალითები გვიმტკიცებენ იმას, თუ როდენად საშიში და არა-სანატრელია მიწასთან კავშირის მოსპობა, მიწის მოუვლელობა, და, რასაკვირველია, ჩვენც ვალდებულნი ვართ, ვისარგებლოთ სხვათა გამოცდილებით. არ უნდა დავივიწყოთ, რამდენად სასტიკი ეკონომიური ბრძოლა არსებობს სხვა ქვეყნებში ნოდებათა და ადამიანთა შორის მიწის გამო. ეს ბრძოლა გამოწვეულია იმ გარემოებით, რომ დროთა ვითარებამ ხელიდგან მიწა გამოაცალა ადამიანთა უმრავლესობას და ამიტომაც იგი სამართლიანია იმათის მხრივ, ვინც იმ დროთა ვითარებას დაუსჯია. აი, რამდენი ხანია, რაც მეცნიერთა და სახელმწიფო კაცთა ყურადღება იმაზეა მოქცეული, რომ რაიმე საშუალებით ან დააცხრონ იგი ბრძოლა, ან და სრულიად მოსპონ, მაგრამ დღემდე ვერ მოუსპიათ მიწა იმ ბრძოლისა, რომელიც ამდენს განსაცდელს უქადის მთელს განათლებულს ქვეყნიერებას...“

ალექსანდრე ნანეიშვილი

ისეთი სახსარი, რომელიც ეკონომიურს ბრძოლას გაუადვილებს და ბუნებას, მინის სიუხვეს და სიმდიდრეს არ დაუკარგავს.“
დაიბეჭდა გაზეთ „ივერიის“ მეთაურ წერილად (1887 წელი, №177), ფსევდონიმით — ა. ნა-ლი

ცნობისთვის: „დროებას“ და „ივერიის“ აქტიური პუბლიცისტი ალექსანდრე ნანეიშვილი (1857-1904) ქუთაისის გიმნაზიის დამთავრების შემდეგ პეტერბურგის სამედიცინო-ქირურგიულ აკადემიაში შევიდა, რომელიც ხელმოკლეობის გამო ვერ დაასრულა და სამშობლოში დაბრუნდა. „წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების“ ინიციატივითა და ილია ჭავჭავაძის რეკომენდაციით კეთილსინდისიერებითა და ცოდნით გამორჩეული ახალგაზრდა ბათუმში გაგზავნეს იმ პირველი ქართული სკოლის გა-

«ღღას ისეთი ღროა, რომ თუ მიწის მოქმედებას სწავლა-ცოდნა ზედ არ დაერთო, მიწა, ბუნების სიმდიდრე, გახდება ადამიანისათვის. მიწა შეიქმნება არა სიმდიდრის წყაროდ, არამედ მეტ ბარგად, რადგანაც იგი ვერ აუფა იმასა, რომ დროთა ვითარების შესაფერად გაუძღვეს ადამიანთა საჭიროებას. აი, ეს გარემოება ჩვენც მოგვეცის, თუ რომ დროზე არ ვიზრუნეთ მასზე, რომ თავიდან ავიციდინოთ ეკონომიური განსაცდელი. სწორედ ეს ხალხი დრო შეგვესწრო, როცა აუცილებლად საჭიროა დღევანდელს დროთა-ვითარებას და ჩვენს გარემოებასაც ჩაუკვირდეთ. დღეს ისეთი დროა, რომ სწორედ დიდ დანახაულად, მომაკვდინებელ ცოდვად უნდა ჩავვეთვალოს გულ-გრილობა და უზრუნველობა.“

ჩვენის ქვეყნის ძლიერმა და უხვმა ბუნებამ, მისმა აუარებელმა სიმდიდრემ უკვე მიიქცია ევროპიულ კაპიტალიზმის ყურადღება. ეს კაპიტალიზმი უკვე დაენდა ჩვენს სიმ-

დიდრეს, და ამოსწოვს და შეეძინებინა სიმდიდრე, გახდება მძიმე ტვირთად ადამიანისათვის. მიწა შეიქმნება არა სიმდიდრის წყაროდ, არამედ მეტ ბარგად, რადგანაც იგი ვერ აუფა იმასა, რომ დროთა ვითარების შესაფერად გაუძღვეს ადამიანთა საჭიროებას. აი, ეს გარემოება ჩვენც მოგვეცის, თუ რომ დროზე არ ვიზრუნეთ მასზე, რომ თავიდან ავიციდინოთ ეკონომიური განსაცდელი. სწორედ ეს ხალხი დრო შეგვესწრო, როცა აუცილებლად საჭიროა დღევანდელს დროთა-ვითარებას და ჩვენს გარემოებასაც ჩაუკვირდეთ. დღეს ისეთი დროა, რომ სწორედ დიდ დანახაულად, მომაკვდინებელ ცოდვად უნდა ჩავვეთვალოს გულ-გრილობა და უზრუნველობა.“

სამართავად, რომელიც აჭარის შემოერთების შემდეგ (1878) უნდა გახსნილიყო. წინააღმდეგობათა მიუხედავად, 1881 წლის 23 მარტს ალ. ნანეიშვილი ბათუმში პირველი ქართული სკოლა გახსნა. გამგე-მასწავლებელი — ალექსანდრე ნანეიშვილი — ამ დროს 24 წლისა იყო. პირველ ქართულ სასწავლებელში იგი ასწავლიდა ქართულ ენას, არითმეტიკას, საღვთო რწმუნებას, სუფთა წერას. ამით აჭარაში მან დაიწყო ბრძოლა ქართული ცნობიერების დამკვიდრებისათვის. 1882-1884 წლებში თბილისის სათავადაზნაურო ბანკის გამგეობაში მოღვაწეად გამოიყვანეს, 1884 წლის ბოლოს სხვა ქართველ ხალხსონებთან ერთად (გ. მაიაშვილი, გ. გამყრელიძე) ციმბირში გადაასახლეს, საიდანაც 1887 წლის ბოლოს დაბრუნდა. 1893 წელს ჭიათურის მარგანცის მრეწველთა საბჭოს მდივნად აირჩიეს, სადაც სიცოცხლის ბოლომდე მოღვაწეობდა.

„მოწყობილი ეს ახალი გაზეთი და ყვირის: ჩვენ არ ვიკადრებთო ადამიანის შეურაცხყოფასაო. ნუ იკადრებთ, თუ გიყვარდით. განა ქართველები არა ხართ? ვაი თქვენს ღმერთსა, თუ ებრაა. და თუ ქართველები ხართ, გული გაგიძლია, რომ არ იმასხარაოთ!.. ყოველი წესი, ჩემო საყვარელო, პატივს ვცავს: თუკი ერთი წვერი შემოერღვა, გათავდა კიდეც — სულ გოლომდე რღვევით წავა. ეს კარბათ დაინსომით და ჩაიჭდიეთ გულში“.

«ქარბი რამ გჭირდეს, გიკვირდეს, ავი რა საკვირველია»

ეს ფელეტონი გაზეთ „ივერიის“ პირველ ნომერში 1877 წელს დაიბეჭდა. რაზე უნდა წერდეს და რას უნდა ემსახურებოდეს გაზეთი? ის შუამავალია მეცნიერებასა და ცხოვრებას შორის, თუმცა იქნებ შუამავალია ან „მაჭანკალი“, ან კიდეც „მოციქული“? საკითხავი ეს დღესაც არის! მაგრამ დღესაც რომ „ორპირია, ბატონო, ცხოვრება: როცა ერთი პირი უცინის, მეორე უტირის“, ამაზე ყველა დაგვეთანხმება. და კიდევ: „ადამიანის უფლების დარღვევაო!.. ვიშ, რა მოუგონიათ! რა გაბერილი სიტყვაა!.. რამოდენი კალთები აქვს! რასაც გინდა, ქვეშ იმას შეაფარებ“ — მართლაც, „რასაც გინდა, ქვეშ იმას შეაფარებ“ და შეაფარეს კიდეც ჩვენმა ფსევდონიმურალბებმა... 18-23 ივნისს ლგბტ ჯგუფი გეგმავს საზიზო ღონისძიებებს (რომელიც ბოლოს დედაქალაქის რომელიმე ცენტრალურ უბანში გრანდიოზულმა მსვლელობამ, ანუ ღირსების მარშად წოდებულია გეიპარადი). უნდა დაავიწყდეს, რომ, როგორც უცხოეთიდან დაფინანსებულ არასამთავრობო ორგანიზაციებსა და მათ აქტივისტებთან ერთად აქტიურ მონიტორინგს ამერიკის საელჩოც გაუწევს. როგორც დიპლომატიური უწყების საზოგადოებრივი ურთიერთობების დეპარტამენტის უფროსმა ჯეფ რენომ განაცხადა, ისინი დაგეგმილი კვირეულის ფარგლებში პროცესების დინამიკას ყურადღებით დააკვირდებიან, ამ ადამიანთა უფლებების დაცვობა ქვეყნის განვითარების უმთავრესი წინაპირობაა და მნიშვნელოვანია, კვირეულმა მშვიდობიან გარემოში ჩაიაროს. ჩვენი დასავლელი „მეგობრებისგან“ გამუდმებით ვისმენთ ამგვარ მონოდე-

ბებს ადამიანის უფლებების დაცვაზე, განცხადებებს იმის თაობაზე, რომ დემოკრატიკა არის მთავარი მიღწევა, რომელიც საქართველოს მიმზიდველ ქვეყნად და ბიპლურალიტიკური ოჯახის წევრად გვაქცევს და ა.შ. თუ დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში გამოკითხულთა უმრავლესობა მხარს უჭერს ერთნაირსქესიანთა ქორწინებას, საქართველოში 95% ეწინააღმდეგება. ლგბტ პირებსა და მათ ავადმყოფურ მოთხოვნებს ქართველი ხალხი ყოველთვის მწვავედ აპროტესტებს და საკანონმდებლო ორგანოს მოუწოდებს, მსგავსი თემების განხილვისგან თავი შეიკავოს, აზრდაც არ გაივლოს მსგავსი სისულელე, რადგან საქართველო ის ქვეყანა არ არის, სადაც კანონით მიღებული, მაგრამ ხალხისთვის მიუღებელი კანონის დარღვევის ვინმეს შეეშინდება. „ეჰა, ქვეყნის უკუღმართობა, არა იყავნება შენი!“ რაში გვჭირდება ჩვენ დესავლეთში, რომელიც ბიპლურალიტიკური ოჯახის, თუ ის ჩვენი ტრადიციებისა და კულტურული იდეალთა მიმართ არ მიგვიღებდა და მისთვის დაგვიტყუოს ცხოვრების ახალ წესებს, ტრადიციებს? არც უსაფრთხოება, არც პოლიტიკური მხარდაჭერა და მით უფრო, არც უსასრულო დაპირებები ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციაზე არ ღირს იმად, რომ ჩვენი კულტურული იდენტობა, ჩვენი ტრადიციები და სახელმწიფოსთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი სხვა ფასეულობები დავკარგოთ. ასე ფიქრობს დღეს ყველა პროგრესულად მოაზროვნე ქართველი თუ საქართველოში მცხოვრები არაქართველი. ხოლო პრესა და საერთოდაც, მასმედია მხარს უჭერს იდეებს თავის ხალხს, ისტატურად მოგვითხრობს „ივერიის“ ეს ფელეტონი.

ვაჟა-ფშაველა ილია ჭავჭავაძესთან „ივერიის“ რედაქციაში, მხატვარი ი. მამისაშვილი

«ეს ადამიანის უფლებო, ეს ზნეობითი კანონიო!.. დასწყვილთ ღებრთა. ჩვენს არ მოიგონებან კახის გავლუკებისათვის. გვისხან, უკუღმართო ნუთისოფალო, ამ ბოროტებისაგან! გვიჩი კვირი დატრიალებულა ჩვენს თავზე და ამისთანა კი ჯერ არს ერთი. ჩვენს ბოლომდე!.. ახლა გინდათ ეგ ვალიც დაგვადოთ ქისარზედ, რომ კახის უფლებას, ზნეობითს კანონს საყარალო გავუგარდოთ — სოტა ვალი გვაქვს, რომ ეგვს ზედ არ დაატათ...»

ერებას ნუთუ უჩვენოდ ვეღარ გაუძლია, ნუთუ უჩვენოდ ფეხი ნინ ვერ წაუდგამს, რომ მის მხრითაც შუამავალის მოგზავნა საჭიროდ დაგინახავთ. ჩვენს ცხოვრებას მეცნიერებასთან რა ხელი აქვს და მეცნიერებას ჩვენს ცხოვრებასთან? ვითომ აქამომდე რომ ესენი უმძრახად იყვნენ და უერთმანეთოდ სუფევდნენ, — რა ცუდი იყო, და დაგვაკლდა? არაფერი, თქვენმა მზემ, მაშ ისე რა გასჭირებია ან მეცნიერებას, ან ცხოვრებას, რომ ერთმანეთთან მოციქულის მიგზავნა დასჭირებიათ და ამ მოციქულად ამოურჩევიათ ეს ახალი გაზეთი. მაგრამ ვინ იცის? იქნება ერთს მეორის მივიდა გადახდისა და, ვიდრე ისტორიის წინაშე განიბჭობიან, სურთ, რომ მოციქულის პირით როგორმე მოშველდნენ? იქნება თითონ ცხოვრებას ადამიანის სესხი და ვალი იყოს? თუ ეგრეა, ჩვენ ქართველებს, ათადა-ბაბადამ მაგ სესხისა და ვალის მეტი არა გვიკეთებია რა! გვიღია სესხ-

ცა და გვიხდია ვალიცა. ეგ დიდის ხნის ამბავიაო, მეტყვი, მკითხველო! მაშინდელია, როცა ჩვენი ცხოვრება ჩვენს მხრებზედ ეყუდა; როცა ამ მძიმე ტვირთიდან მხარის გამოცლა ჩვენში სირცხვილი ყოფილა. ეხლა? ეხლა სესხია ჩვენი ცხოვრება ყველასათვის და ვალია თუ არა ვისთვისმე — ეგ კი ღმერთია იცის. შორს წავედი. რაზედ და ვინყე ლაპარაკი და რაში გავეხი. ქართველი ვარ და ტიტინი მიყვარს. შემიხდეთ მეტი სიტყვა. გაზეთმაო მეცნიერების შენობისთვის ცხოვრებისაგან ახალი გაზეთი. მაგრამ ვინ იცის? იქნება ერთს მეორის მივიდა გადახდისა და, ვიდრე ისტორიის წინაშე განიბჭობიან, სურთ, რომ მოციქულის პირით როგორმე მოშველდნენ? იქნება თითონ ცხოვრებას ადამიანის სესხი და ვალი იყოს? თუ ეგრეა, ჩვენ ქართველებს, ათადა-ბაბადამ მაგ სესხისა და ვალის მეტი არა გვიკეთებია რა! გვიღია სესხ-

სათვის დღე-ყოველ გამართულია და რომელსაც ცხოვრებას ეძახიან? ორიო, ბატონო, ცხოვრება: როცა ერთი პირი უცინის, მეორე უტირის. ნუ დამიღონდი. აყვეთ კიდეც ამ ჩვენს ახალს გაზეთსა. თუ ეგრეა დაწესებული, დეე სიცილ-ტირილმა, ამ დამამა გვიღოს ჩვენ ბოლომდინა. მოწყობილი ეს ახალი გაზეთი და ყვირის: ჩვენ არ ვიკადრებთო ადამიანის შეურაცხყოფასაო. ნუ იკადრებთ, თუ გიყვარდით. განა ქართველები არა ხართ? ვაი თქვენს ღმერთსა, თუ ებრაა. და თუ ქართველები ხართ, გული გაგიძლია, რომ არ იმასხარაოთ!.. ყოველი წესი, ჩემო საყვარელო, პატივს ვცავს: თუკი ერთი წვერი შემოერღვა, გათავდა კიდეც — სულ ბოლომდე რღვევით წავა. ეს კარგათ დაინსომით და ჩაიჭდიეთ გულში. ვაი თქვენს ღმერთსა, თუ ებრაა. და თუ ქართველები ხართ, გული გაგიძლია, რომ არ იმასხარაოთ!.. ყოველი წესი, ჩემო საყვარელო, პატივს ვცავს: თუკი ერთი წვერი შემოერღვა, გათავდა კიდეც — სულ ბოლომდე რღვევით წავა. ეს კარგათ დაინსომით და ჩაიჭდიეთ გულში. ეს ადამიანის უფლებო, ეს ზნეობითი კანონიო!.. დასწყვილთ ღებრთა. ჩვენს ბოლომდე!.. ახლა გინდათ ეგ ვალიც დაგვადოთ ქისარზედ, რომ კახის უფლებას, ზნეობითს კანონს საყარალო გავუგარდოთ — სოტა ვალი გვაქვს, რომ ეგვს ზედ არ დაატათ...»

ბისათვის. გვიხსენ, უკუღმართო ნუთისოფალო, ამ ბოროტებისაგან! ბევრი კვერი დატრიალებულა ჩვენს თავზე და ამისთანა კი ჯერ არც ერთხელ. რაზეს ბოლომდე!.. ახლა გინდათ ეგ ვალიც დაგვადოთ კისერზედ, რომ კაცის უფლებას, ზნეობითს კანონს საყარალო გავუგარდოთ — ცოტა ვალი გვაქვს, რომ ეგვე ზედ არ დაართათ... ადამიანის უფლების დარღვევაო!.. ვიშ, რა მოუგონიათ! რა გაბერილი სიტყვაა!.. რამოდენი კალთები აქვს! რასაც გინდა, ქვეშ იმას შეაფარებ. აი, აი, აი! ახლა მაგ ქანდარაზედ რომ შემსხდარხართ, ვითომ ფეხს მოიკიდებთ და თავდაყირა ძირს არ დაეშვებით? ერთი მითხარით, თქვენ ადამიანები ხართ თუ არა? თუ ადამიანები ხართ, „არა-რა ადამიანური თქვენ არ უნდა გეუცხოებოდეთ“... ვითომ თქვენ უარყოფთ ვენება-ლელის ძალმომრეობას; ვითომ უმსგავსოდ დაბრეცილი და აწონვილი თაემოყვარეობა ადამიანისა — არაფრად მიგაჩნიათ, ვითომ ადამიანის შური, მტრობა, შურისძიება თქვენ დაგიმორჩილებიათ; ვითომ განუწყვეტელის გულის ლაქლაქობის სენი — ადამიანის თვისებად არ გიცვინათ! დავიჯერო, რომ ესენი ყველა ერთად და თვითუფლად ცალკე გულიდამ სამუდამოდ გაგადვენიათ? მაშ, ადამიანობისა საერთოდ და ქართველობისა საკუთრივ, რაღა დაგვრჩენიათ? აი, თქვე ანგარების მოყვარენო! თქვე ადამიანის უარყოფელნო, თქვე ქართველობის მოლატატენო! მიგიხვდით, მიგიხვდით; რაც ადამიანობის, ქართველობის უბედურებას შეადგენს, იქიდან თავს იხსლებთ, და რაც სიკეთეს და ბედნიერებას, იმაში კინილს იდებთ. ფუ, თქვენს ვაუკაცობასა, გულშემატკივრობასა, თქვენს სულგამქობასა! განა ეგრე უნდა? ღმერთი მეც შენთანააო, ჭირში კი შენ შენთვისო და მე ჩემთვისო. ამ-ას უცოდლოდ თქვენ ვინ დაგითმობთ... ჩვენი გაზეთიო ჩვენი ცხოვრების სარკე უნდა იყოს. თუ ეგრეა, მაშ, ხომ ჩვენს ცხოვრებაში უნდა ჩაებთ. ის კი აღარ იცით, ხარი ხართან დაბიო, ან ზნეს იცვლის, ან ფერსაო, ვნახით, თუ ფერსა და ზნე არ გაცვლევინით. მე ადამიანის ცხოვრება ცოტად თუ ბევრად მიწნევიდა და მსამს, რომ შექსპირი მართალია; „სულელთ თამაშია ადამიანის ცხოვრება, — ამბობს იგი, — გინდათ თუ არა, უნდა ჩავდგეთ და ვიტრილოთო“. ჩვენც, გვინდა თუ არა, ჩავდგებით, ვიტრილოვებთ და თან ჩავითრევთ ამ ახალს გაზეთსაცა. მაშინ ვნახავთ, ეს თქვენი „ივერია“ როგორ გადინატავს ამ ტრიალსა. ერთი სიტყვით, კარგი რამ გჭკირება — გაგვიკვირდება, ავს კი აღარ გავიკვირებთ. ვნახით, მოვიცდით! ჯერ კი როგორღაც უგემურია. უფხობა, უფხობა, თუ შენც იტყვი, მკითხველო. იქნება გემო და ფხა იმაშია, რისთვისაც ამ „ივერიას“ თავი დაუწებებია? ვინ იცის! ეჰა, ქვეყნის უკუღმართობა, არა იყავნება შენი!..»

„აი, ესეც ახალი გაზეთი ჩვენი ძველის სახელითა ძლივს არ დაიბადა!.. მაგრამ რაღაც უგემური კი გამოდის. ფხა არა აქვს, ფხა!.. მოწყობილია, ბატონებო, ეს მეცნიერებაო, ეს ცხოვრებაო, ეს ისაო, ეს ესაო. ვსთქვათ, რომ მართლაც მეცნიერი იყოს (ტყუაოს, კი, თქვენმა მზემ), ვსთქვათ, რომ ცხოვრების ამწონიც და დამწონიცა, — ვითომ მაგით თვალი აგვიხათ, განა? მაშ, კარგად გიცნიათ ქართველები. მოგესევით, ბატონებო, ასეთს კორიანტელს აგიყენებთ, რომ თქვენის საქმისა ვერც თავი გაიგოთ და ვერც ბოლო. ვითომ ბევრი ქექა და

თავის-ტყენა დაგვჭირდება თუ!.. ამის მეტი ხომ არა დაგვეხარჯება-რა, რომ ეგ თქვენი „ივერია“ უკუღმა წავაკითხოთ საზოგადოებასა. ეგ სახელი უკუღმა რომ წავაკითხოთ, „აირევა“ გამოვა. აი, საგრიოთ გზა და კვალი!.. კი, ახალი დაგირქმევიათ, თუ თქვენმა მზემ! რაო? მეცნიერება და ცხოვრებაო?!.. აი, მე-ვი კი დაგვეცათ. გაზეთიო მეცნიერებისა და ცხოვრების შორის შუამავალიაო. მაჭანკალი გეთქოთ. არა, ჯერ ერთი უს მითხარით: ჩვენს უფერულს, უგემურს, ზნაზნეით მოარულს ცხოვრებას რა აქვს დასაბარებელი მეცნიერებასთან, რომ მოციქული აგიჩენიათ. ან თითონ მეცნი-

დაიბეჭდა „ივერიაში“, 1877 წ. რუბრიკას უძღვება დარედაქმნა ანდრიაძე

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

დედამიწა, ადამიანთა მოდგმის პლანეტა, დღეს სასამართლო წყლის დეფიციტს განიცდის. დედამიწის მოსახლეობის რაოდენობამ 7,4 მილიარდს გადააჭარბა. თითოეულს სჭირდება ყოველდღიური ბიოლოგიური ნორმით 2-2,5 ლიტრი სასამართლო წყალი, ე.ი., 7,4 მილიარდ ადამიანს ესაჭიროება 18,5 მილიარდი ლიტრი. ამ დროს დედამიწაზე სასამართლო წყლის მარაგი კატასტროფულად მცირდება, უხარისხო წყლის დაღვინის შედეგად შექმნილი დაავადებებით კი მილიონობით ადამიანი იღუპება.

ცნობილია, რომ ყველაფერი ცოცხალი შედგება წყლისგან. შეგახსენებთ, რომ წყლის შემადგენლობა კიტრსა და სალათის ფურცლებში 95%-ის ტოლია, კომბოსტოსა და სტაფილოში — 90%, მცენარეებს არ ჩამოვრჩებით ადამიანებიც. მართალია, წყალი ნაკლებია ადამიანის ცხიმოვან და ძვლოვან უჯრედებში და შეადგენს 33%-ს, მაგრამ კუნთებში მისი ოდენობა 77%-ს აღწევს, ფილტვებსა და ღვიძლში — 80%-ს, ხოლო ტვინის უჯრედებში — 85%-ს.

მე-19 საუკუნის გამოჩენილი გერმანელი ფიზიოლოგი ემილ ლიუბოვსკიმ რამდენიმე წელიწადი „სიცოცხლე — ეს არის გასულიერებული წყალი“. არადა, წყლის დეფიციტი იგრძნობა მსოფლიოში. როგორც პიპოთეზურად გაანგარიშებულია, თურმე დედამიწაზე არსებული მინაყვოვანი კაცობრიობას, მაგრამ საკითხავია, ეყოფა კი წყალი?
ამ თემაზე საგულისხმოდ მიგვაჩნია ელემენტარული მაგალითების მოყვანა. მაგალითად, ერთ ჰექტარ სიმინდის ყანას ვეგეტაციის პერიოდში სჭირდება 20 ათასი ტონა წყალი, ბრინჯს — 40 ათასი ტონა, საერთოდ, მარცვლეული კულტურები ნაკლებ წყალს საჭიროებს, მაგრამ არანაკლებ 4 ათასიდან 8 ათას ტონამდე ჰექტარზე; რაც შეეხება ადამიანთა ყოველდღიურ მოთხოვნას, აქ საკმაოდ სოლიდური ციფრებია. მოსახლეობის ერთ სულზე წყლის ხარჯი ამერიკის შეერთებულ შტატებში 10-12 კუბ.მეტრია დღე-ღამეში. განვითარებულ ქვეყნებში წყლის მოხმარება მოსახლეობის ერთ სულზე 100 ლიტრს არ აღემატება დღეში, მაგრამ ამ ქვეყნებში თუ მიაღწიეს ამერიკული განვითარების დონეს, ჩნდება კითხვა — **მყოფთუ კი წყალი ადამიანებს?**
გენიოსი **ბოთი** ამბობდა: „სიცოცხლე წყლისგან იქმნება, წყალი იხსნავს და ქმნის ყველაფერს“. ფაქტობრივად, ასეცაა. წყალი უნიკალური სითხეა. ის თავისი მახასიათებლებით არსებითად განსხვავდება ბუნებაში არსებული სხვა ნივთიერებებისგან. წყალი ყველაზე პოპულარული და, ამას-

თანავე, ყველაზე ამოუცნობი სითხეა დედამიწის ზურგზე. წყალი ოქროზე ძვირფასია, — ამტკიცებდნენ ბედუინები, რომლებიც ცხოვრებას უდაბნოებში მოგზაურობაში ატარებდნენ. მათ იცოდნენ, რომ ვერავითარი ქონება ვერ იხსნიდა უდაბნოს მგზავრს, თუ წყლის მარაგი ამოეწურებოდა.
დედამიწა, ადამიანთა მოდგმის პლანეტა, დღეს სასამართლო წყლის დეფიციტს განიცდის. დედამიწის მოსახლეობის რაოდენობამ 7,4 მილიარდს გადააჭარბა. თითოეულს ადამიანს სჭირდება ყოველდღიური ბიოლოგიური ნორმით 2-2,5 ლიტრი სასამართლო წყალი, ე.ი. 7,4 მილიარდ ადამიანს ესაჭიროება 18,5 მილიარდი ლიტრი. ამ დროს დედამიწაზე სასამართლო წყლის მარაგი კატასტროფულად მცირდება, უხარისხო წყლის დაღვინის შედეგად შექმნილი დაავადებებით კი მილიონობით ადამიანი იღუპება.
მეცნიერთა დასკვნით, დედამიწის მოსახლეობის დაახლოებით 80%, ანუ თითქმის 5 მლრდ ადამიანი უახლოეს მომავალში სასამართლო წყლის გარეშე დარჩება. კვლევებმა გვიჩვენა, რომ სასამართლო წყლის მსოფლიო სამომხმარებლო ბაზარს ყოველდღიურად სჭირდება 12,5 მლრდ ლიტრი დაფასოებული სასამართლო წყალი.
ძალიან ჭირს წყალი ახლო აღმოსავლეთში, სადაც მოსახლეობა ნახევარ მილიარდზე მეტია. ამ რეგიონის შვიდ ქვეყანაში (**საუდის არაბეთი, ქუვეითი, ბაჰრეინი, ყატარი, გაერთიანებული არაბული საა-**

წყალი ჩვენი მარცხი

საქართველოს უდიდესი ჩანჩქარი აქვს მტკნარი და მინერალური წყლის სახით, რომლებსაც სათანადოდ ვერ ვიყენებთ. ჩვენი ქვეყნის ტერიტორია დაქსელილია მდინარეებით, რომელთა საერთო სიგრძე, ჯამში, 59 000 კმ-ს შეადგენს და ეს სასამართლო წყალია. საქართველოს ეკონომიკის ალორქინების სამსახურში ჩაყენება აუცილებლობითაა გამოწვეული. აქედან გამომდინარე, ჩვენ აქტიურად ვუჭერთ მხარს ინიციატივას, ქართველებმა დაინახონ სასამართლო წყლის ბაზრის ათვისება, რაც კოლოსალური შემოსავლის მომტანი იქნება საქართველოსათვის და წყარო მოსახლეობის ეკონომიკურად გასაძლიერებლად. ამ თემაზე მეცნიერულად დასაბუთებული დოკუმენტაცია, კარგა ხანია, მომზადებულია ჩვენი მეცნიერების მიერ (პროფესორ **პაატა ბიორბაძის ხელდასმით). გამოქვეყნდა ბევრი წერილი**

მირიები, ომანი და იემენი) მდინარეებიც კი არ არის. ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებიდან წყლით ყველაზე მდიდარი თურქეთია, თუმცა ხარისხიანი სასამართლო წყალი იქაც დეფიციტია. ამ დროს საქართველოს უდიდესი რესურსი აქვს მტკნარი და მინერალური წყლების სახით, რომლებსაც

სათანადოდ ვერ ვიყენებთ. ჩვენი ქვეყნის ტერიტორია დაქსელილია მდინარეებით, რომელთა საერთო სიგრძე, ჯამში, 59 000 კმ-ს შეადგენს და ეს სასამართლო წყალია. საქართველოს ეკონომიკის ალორქინების სამსახურში ჩაყენება აუცილებლობითაა გამოწვეული. აქედან გამომდინარე, ჩვენ აქტიურად ვუჭერთ მხარს ინიციატივას, ქართველებმა დაინახონ სასამართლო წყლის ბაზრის ათვისება, რაც კოლოსალური შემოსავლის მომტანი იქნება საქართველოსათვის და წყარო მოსახლეობის ეკონომიკურად გასაძლიერებლად. ამ თემაზე მეცნიერულად დასაბუთებული დოკუმენტაცია, კარგა ხანია, მომზადებულია ჩვენი მეცნიერების მიერ (პროფესორ **პაატა ბიორბაძის** ხელდასმით). გამოქვეყნდა ბევრი წერილი

და გამოხმაურება, მათ შორის, ანალიზური მასალა ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორ **რევაზ ბოგოშინსკი** (იხ. „საქართველოს რესპუბლიკა“ 20.09.2018 წელი, №184). ამ მასალებს ოპერატიულად გამოეხმაურა და ოფიციალური ხასიათი მისცა საქართველოს მთავრობისადმი მიმართვის სახით ბათუმში გამართულმა სახალხო მოძრაობამ „საქართველოს ეკონომიკური აღმავლობისთვის“. დამფუძნებელთა ყრილობის მონაწილეებმა წერილით მიმართეს საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარეს, ბატონ მამუკა ბახტაძეს, ხელს აწერონ ცნობილი ქართველი მეცნიერები და საზოგადო მოღვაწენი.
ამ გამოძახილს, იმედია, ექნება სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერა საქართველოს მთა-

ვრობის მხრიდან. ამ მასალით პროფესიულ დონეზე გაანალიზებულ პროგრამას მხარდაჭერის პათოსით ვუერთდებით ზუგდიდის ნარმომადგენლები:

- თამაზ ცანავა,** ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს საინჟინრო მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი;
- ჯემალ მაკალაძე,** საქართველოს ბუნებრივი სასამართლო წყლის ინტუსტრიის სამეგრელო-ზემო სვანეთის წარმომადგენელი;
- კლიმენტ კიკალიშვილი,** მწერალი და საზოგადო მოღვაწეთა აკადემიის „ქალღმერთ“ აკადემიკოსი, სოფლის მეურნეობის დამსახურებული მუშაკი

ქალიან ჭირს წყალი ახლო აღმოსავლეთში, სადაც მოსახლეობა ნახევარ მილიარდზე მეტია. ამ რეგიონის შვიდ ქვეყანაში (საუდის არაბეთი, ქუვეითი, ბაჰრეინი, ყატარი, გაერთიანებული არაბული საამართლო წყლის მარაგი კატასტროფულად მცირდება, უხარისხო წყლის დაღვინის შედეგად შექმნილი დაავადებებით კი მილიონობით ადამიანი იღუპება.

ჩვენთვისაც ახლა დაიწყება ქართველების მასობრივი დაპირისპირება

ჩეხეთის რესპუბლიკამ საქართველო უსაფრთხო კატეგორიის ქვეყნების სიაში შეიყვანა. ეს გადაწყვეტილება ჩეხეთის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ მიიღო.
ჩეხეთის რესპუბლიკა ევროკავშირის/შენგენის სივრცეში მე-12 ქვეყანაა, იმ სახელმწიფოებიდან (ბულგარეთი, საფრანგეთი, ლიხტენშტაინი, ავსტრია, ბელგია, ნიდერლანდები, ისლანდია, ლუქსემბურგი, ირლანდია, ესტონეთი, და-

ნია), რომლებმაც საქართველოს მიმართ შესაბამისი გადაწყვეტილება მიიღეს.
„ჩეხეთის რესპუბლიკის მხრიდან საქართველოს უსაფრთხო ქვეყნების სიაში შეყვანის შედეგად საქართველოს მოქალაქეების თავშესაფრის

განაცხადების განსახილველად გამოყენებული იქნება დაჩქარებული პროცედურა, რაც განაცხადის განხილვის ვადას საგრძნობლად შეამცირებს. ჩეხეთის რესპუბლიკის გადაწყვეტილება უკვე ძალაშია შესული“, — ნათქვამია შინაგან საქმეთა სამინისტროს განცხადებაში, რაც იმის თქმის საფუძველს იძლევა, რომ ჩეხეთიდანაც მალე დაიწყება ქართველების მასობრივი დეპორტაცია

„სხვაბან ამას არ ვიზამ. იმიტომ კი არა, რომ მე ეს მთავრობა მომონს, მისი მხრით და მოტრფიალე ვარ, უბრალოდ, იმიტომ, რომ სხვას არ ვეძვი: შენთან რომ ვარ, იმიტომ ვაბინებ ჩვენს უღირს ხელისუფლებას“.

ნოდარ მგალობლიშვილი:

მიძინების დრო არ არის!

გასულ შაბათს, 30 მარტს საქართველოს საზოგადოებრიობამ უკანასკნელ გზაზე გააცილა საქართველოს სახალხო არტისტი, თეატრისა და კინოს თვალსაჩინო მსახიობი, მამულიშვილი და სპეტაკი ადამიანი ნოდარ მგალობლიშვილი.

„საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქცია მწუხარებით ემშვიდობება ბატონ ნოდარს და აქვეყნებს ჩვენი გაზეთის 2011 წლის 34-ე ნომერში დაბეჭდილ მისთვის ჩამორთმეულ ინტერვიუს, რომელიც დღესაც აქტუალურად ყდერს.

იყო დრო, როცა მაცურებლები თბილისიდან რუსთაველი დავედით გიგა ლორთქიფანიძის დადგმული საპეტაკლების სანახავად. სპეციალურად დანიშნული ავტობუსებით. კოროსტილოვის „ასი წლის შემდეგ“, ედმონდ როსტანის „სირანო დე ბერჟერაკი“... იყო თეატრის დრო.

— ნოსტალგია თუ გაქვთ იმ დროის, ბატონო ნოდარ? — ვეკითხები საქართველოს სახალხო არტისტს, შესანიშნავ ადამიანსა და განუმეორებელ შემოქმედს ნოდარ მგალობლიშვილს, რომლის სახელი ოქროს ასოებითაა ჩანერილი ქართული (და არა მარტო ჩვენი ქვეყნის) თეატრისა და კინოს ისტორიაში.

— რასაკვირველია, მაქვს. წარსულის ნოსტალგია ადამიანს ყოველთვის აქვს — წუხილის გრძობა წარსულზე, თავისი დადებითი და უარყოფითი, ფიქრი და განსჯა.

1967 წელს გაიხსნა რუსთაველის თეატრი. ყოველი ჩვენი საპეტაკელი იყო სადავო, მაგალითად, „დეკაბრისტების“ შესახებ გვეუბნებოდნენ, რომ ეს საპეტაკელი გარკვეულ ასოციაციებს იწვევს, თითქოს საბჭოთა კავშირი არის იმ იმპერიის მსგავსი სისტემა, როგორც დეკაბრისტების დროინდელი რუსეთის სახელმწიფოს რეჟიმი იყო.

მე მგონია, რომ თეატრი იმ დროს ადამიანების ფიქრისა და სურვილის გამოხატვის ასპარეზი იყო, ამიტომაც იზიდავდა მაცურებლებს.

იმ პერიოდის მიმართ მაქვს ნოსტალგია. იყო კომუნისტების პერიოდი, მაგრამ შინაგანად თავისუფალი იყო ადამიანი.

— სამოციანი წლები. — მეოცე საუკუნის სამოციანელების დრო. ქართული პოეზია გაიხსენეთ, ან „დათა თუთაშხია“ ჭაბუა ამირეჯიბის, როცა „ცისკარმა“, ჯანსუბი ჩარკვიანისა და მისი სარედაქციო გუნდის გამბედაობამ, შზის სინათლე ახილვინა ამ შედევრს...

ნოსტალგია სურვილიცაა — ძველი დროიდან გამოყოფილი სურვილების გამოკრები. თუნდაც ერთი დეტალი: კიროვის ბალში, ვერაზე თბილისელთა შეკრებები, ბჭობის, განათლების წარმოჩენის, ჩვენი საზოგადოების, განსაკუთრებით, ახალგაზრდობის ერთგვარი საფიხნო რომ იყო, აზრების გაცვლისა და პოზიციების შეკრების ერთგვარი ასპარეზი.

— ახლა „ფიხნუქია“ ინტერნეტი. — იმ უშუალო შეხვედრებსა და ადამიანურ ურთიერთობებს სხვა ხიბლი ჰქონდა და ასეთი უშუალო კონტაქტებით იქმნებოდა ადამიანების თანაცხოვრების თბილისური ფენომენი.

იყო ურთიერთობის კულტურა, მორიდება, სიყვარული და ადამიანური ურთიერთობების სხვა ხიბლი ჰქონდა და ასეთი უშუალო კონტაქტებით იქმნებოდა ადამიანების თანაცხოვრების თბილისური ფენომენი.

— თუნდაც ერთი დეტალი: კიროვის ბალში, ვერაზე თბილისელთა შეკრებები, ბჭობის, განათლების წარმოჩენის, ჩვენი საზოგადოების, განსაკუთრებით, ახალგაზრდობის ერთგვარი საფიხნო რომ იყო, აზრების გაცვლისა და პოზიციების შეკრების ერთგვარი ასპარეზი.

— თუნდაც ერთი დეტალი: კიროვის ბალში, ვერაზე თბილისელთა შეკრებები, ბჭობის, განათლების წარმოჩენის, ჩვენი საზოგადოების, განსაკუთრებით, ახალგაზრდობის ერთგვარი საფიხნო რომ იყო, აზრების გაცვლისა და პოზიციების შეკრების ერთგვარი ასპარეზი.

«ეს სახალხო რეჟი შვილია, მეს შვილი ვარ მისი. მაინა და შვილის დავა, როგორც ქვეყანას და მის მოქალაქეს შორის დავა, საუბარო საქმეა. სხვა არ უნდა ჩარიო. ეს სომ ნათელია. ამიტომ, თუ რავე სთქმელი გაქვს, შინ უნდა თქვა»

ვახიშვილის „ჯაყოს ხიზნებია“, ძალიან მოუხდა ტელეეკრანის მსხვილი ნედები, საერთოდ გამოსახვის ის სატელევიზიო საშუალებები, რომლებიც თეატრის ჩხვიდემ ოსტატურად გამოიყენა. ამან განაპირობა ტელესპეტაკლის წარმატება, თუმცა არც თეატრალური დადგმა იყო წარუმატებელი.

— ეკლესიასტე ამ ცისკვე-შეთში ყველაფრის თავის დროსა და ფაშზე რომ მსჯელობს, გვეუბნება, რომ „არის ფაში დუმილისა და ფაში უბნობის“ (ეკ. 3,7).

— დგას საქართველოში ფაში უბნობის? — ადამიანს მოჭარბებული აქვს ცდუნების თვისება, ამიტომ ხშირად ავიწყდება, რომ მის ზევით არსებობს ძალა, რომელიც მართავს ყველაფერს — ღმერთი, უფალი. ზოგი ჰგონია, რომ ეს ძალა ემ-მაკია, ზოგი დარწმუნებულია, რომ თვითონაა ყველაფერი.

— ეხე იგი, დაეუცადოთ დროს?! — უნდა ჩაუსაფრდე ხმის ამოღების დროს. თორემ მე და ვიძინებ და, როცა ის დრო მოვა, გამაღვიძეთო, ეგრე არ შეიძლება.

— არჩევნებისადმი დამოკიდებულებით ჩანს საზოგადოების დონე... — ხშირად დავდივარ ძუ-ჩაბა და ვაპირებდი აბა-მიანებას, განსაკუთრებით, იმას, ვინც კაფაში-დან პუჩაში გამოტანილ მამიდას უსხამდა. კმაყოფილი სახე, ბადიერი გამომეტყველება... და ამ დროს რამდენი აპშს სა-დავრეაბელი მინა შემავა-შინ და ეტყვიან, ეს არ

ბავონდა, იმის ფული ვერ ვიპოვეთ, ვერ გადავიხადეთო გადასახადი... გადავა მთელი მისი ყურადღება ამ საყოფაცხოვრებო წვრილმანებაზე. თუმცა რაღა წვრილმანება... აი ის მომენტი, როცა საზოგადოებას ბატონი ედუარდ ამოღება, თვალსა და ხელს შუა ბაიბარება, რადგან გადატვირთულია სხვა საწარმოები.

— მსახიობმა ზაზა პაპუაშვილმა ერთ-ერთი ტელევიზიონი გამოხვლისას („კავკასია“ — „მაცესტრო“), დღევანდელი ხელისუფლების შემკვიდრეობითობაზე რომ ლაპარაკობდა, ასე მიმართა ედუარდ შევარდნაძეს: ბატონო ედუარდ, თუ იცოდით, ესენი (ნაცები) ვინ იყვნენ, სახლში რატომ წახვედითო.

— ამ ქრილში მინდა გკითხოთ: რომ გცოდნოდით, ვინ მოდიოდა შევარდნაძის კვანძზე, დაუბრუნებდით ღირსების ორდენს იმდროინდელ პრეზიდენტს?

— რომ მცოდნოდით, მისი შთამომავალი ვინ მოდიოდა, შეიძლება ტექსტიც მიმეყოლებინა.

— ორდენი კულტურის სამინისტროში ახალ მინისტრს, სელილი გოგიბერიძეს დაუტოვე. მივედი თეატრში და იქ დამხვდა ნინო ქაჯაია „რუსთაველი 2“-დან თავისი ოპერატორით. ორი სიტყვით მითხარით, რატომ დააბრუნეთ ორდენიო. ვიუარე. ამ კერძო შემთხვევიდან სკანდალის აგორება არ მიმჩინდა მიზანშეწონილად. მეხვებო: ასეთ საქმეზე პირველად ვარ და გამინიეთო ანგარიში. იძულებული გახვდი და ვთქვი, რომ ღირსების ორდენს ვუბრუნებ არა ბატონ ედუარდს, არამედ — რეჟიმს.

— სულ ეს იყო.

— თქვენ მიერ ბრწყინვალედ შესრულებული კალიგისტროს კინოროლი ზახაროვის ფილმში კრიტიკამ თქვენ-ერთობას შეეხება. სომხეთში ან აზერბაიჯანში რომ მიმინვიონ, არ უნდა ნავიდე?

— არ მინდა, რა საუბარებს შინაგანად ვამყარებოდას ადამიანი, მით უფრო, სახალხო რეჟიმის საზოგადოებაში საზღვრების დადგენას შეუძლებელია.

— დღეს რომ მიგწვიონ კინოფილმის გადაღებაზე რუსეთში, შექმნილი პოლიტიკური კონდიტურა დაგაბრკოლებდით თუ არა?

— არა! რა სისულელეა! ეს ყველაფრის გაუბრალოებაა, რაც ქვეყნებს შორის ურთიერთობას შეეხება. სომხეთში ან აზერბაიჯანში რომ მიმინვიონ, არ უნდა ნავიდე?

— არ მინდა, რა საუბარებს შინაგანად ვამყარებოდას ადამიანი, მით უფრო, სახალხო რეჟიმის საზოგადოებაში საზღვრების დადგენას შეუძლებელია.

— რა თქმა უნდა, არ ნავალ ისეთი სამუშაოს შესასრულებლად, რომელიც ჩემი სამშობლოს დისკრედიტაციისთვის იქნება გამიზნული: საქართველო არ შემდგარი სახელმწიფოა, რას ჰგავს და ა. შ.

— ჩვენთან შემოიღია ვითამაშო ისეთი როლი, რომლითაც დაუპირისპირდები რეჟიმს. სხვაგან ამას არ ვიზამ. იმიტომ კი არა, რომ მე ეს მთავრობა მომწონს, მისი მეხოტბე და მოტრფიალე ვარ, უბრალოდ, იმიტომ, რომ სხვას არ ვეძვი: შენთან რომ ვარ, იმიტომ ვაბინებ ჩვენს უღირს ხელისუფლებას.

— ეს სახალხო რეჟი შვილია, მეს შვილი ვარ მისი. მაინა და შვილის დავა, როგორც ქვეყანას და მის მოქალაქეს შორის დავა, საუბარო საქმეა. სხვა არ უნდა ჩარიო. ეს სომ ნათელია. ამიტომ, თუ რავე სთქმელი გაქვს, შინ უნდა თქვა»

რამე სათქმელი გაქვს, შინ უნდა თქვა.

— რუსეთის ისტორიიდან ვისი როლის განსახიერებას ისურვებდით?

— დეკაბრისტებისადმი მაქვს განსაკუთრებული სიმპათია. ძალიან საინტერესო ეპოქაა, რომელიც ყველაფერი გარკვეული არ არის — ვინაა მართალი, ვინაა მტყუანი? მაგრამ თავისთავად ის მუხტი, რომელიც ადამიანში ან საზოგადოების ნაწილში გროვდება, რომელიც ებრძვის რაღაც ძალას, თუნდაც პროგრესულს, მაგრამ ებრძვის რაღაც მიზნის მისაღწევად, ამის გარკვევაა საჭირო. აი, ასეთ კოლიზიებთან დაკავშირებულ როლს, რა თქმა უნდა, ვითამაშებდი.

— გკინიათ თუ არა შემთხვევა, რომ მიუნვევინარო-მელიმე როლზე, სინჯებიც გადაულიათ და არ დაუმტკიცებინართ?

— ბულგაკოვის მიხედვით „Мастер и Маргарита“-ზე ვოლანდის როლზე სინჯები გადამიღეს. ვუთხარი გადამღებ ჯგუფს, თუ გინდათ, რომ ვითამაშო, ორი დღე მომეცით, რათა როლი კარგად გავიზარო-მეთქი. მიხვდი, რომ ეს ჩემი როლი არ იყო. უარი მითხრეს. მეც ზურულედ მოვეკიდე და შედეგად ჩემს ნაცვლად ოლეგ ბასილაშვილი დაამტკიცეს.

— მართალი რომ გითხრათ, მინდოდა ამ როლის თამაში... ჩემმა მოძღვარმა კი მითხრა — გადაარჩენილი ხარო.

— ბელზელის როლის შესრულება იგულისხმავს თუ უნდა.

— დიას. მაგრამ ფილმი რომ ვნახე, მაინც და მაინც გული არ დამწყვეტია.

— ბოლოსკენ მივდივართ, ბატონო ნოდარ, და მითხარით — ხომ არ გავგონებთ დღევანდელი საქართველო თეიმურაზ ხევისთავს, ღირსებააყროს, ნაკაცარს?

— ეს არის მუდმივი თემა, რომელსაც კაცობრიობა ვერასოდეს მოიცილებს. მეტნაკლებად ეს პრობლემა ყოველთვის იქნება.

— შე არ მომწონს ისეთი პოზიცია, როცა იტყვიან: მივეყვით ამ დროს და, რაც იქნება, იქნება.

— თუ ყოველ შემთხვევაში არ შეახსენებ რეჟიმის უპირატესობას, რაც მას ახასიათებს, თუ არ შეიპარო-მე, არ შეიპარო, შეიპარო, მაშინ დადამთავრებულა ყველაფერი.

— მიძინების დრო არ არის! — ეკლესიასტეტი დავინყეთ და მისთვის დავამთავროთ. ეთანხმებით, ბატონო ნოდარ, ბიბლიურ სენტენციას — „როცა დიდია სიბრძნე, დარდიც დიდია; მრავლის შეცნობა ადამიანს წუხილს უმარავლებს“?

— ესაა ჭეშმარიტება! ამის არშემცნობა საზოგადოებას ძინავს. რამე გააკეთე, ადამიანო! ვისაც გინდა, იმის მხარეს დადექი, ოღონდ დადექი! ხომ უნდა მივიდეს იქ? არ ფიქრობს, რა იქნება იქ? — ჰამლეტის საოცარი შეკითხვა.

ესაუბრა არაგა სანაბლიკა

რკოლას მიხაელი იგაბდა, მაგრამ ერთ-ერთ მოსახვევში, ჰილის ზემოქვედადებით, საჭე ვერ დაიმორჩილა, ტრასიდან გადავიდა და დამცავ ზოლს შეეჯახა. მანქანა მოძრაობდა, მაგრამ ბატონილი საკიდრით ფინიში პირველი ვერ მივიდოდა. ამ მომენტში დაიმონ ჰილი დაენია შუმახერს და დაიწყო გასწრაფა... მიხაელს ჰქონდა ტიტულის მოპოვების მსოფლიო ერთი შანსი — ჰილი ტრასიდან გადავიდა. ასეც მოიქცა. ორივე მანქანა გამოეთიხა რკოლას და შუმახერმა ავტომობილები მოიპოვა მსოფლიოს ჩემპიონობა.

ავტობოლავის ნითელი ბარონი

ამა წლის 3 იანვარს 50 წელი შეუსრულდა „ფორმულა-1“-ის გერმანელ ავტომობილის, მსოფლიოს 7-გზის ჩემპიონს, უამრავი რეკორდის ავტორ მიხაელ შუმახერს. მან 50-დან 40 წელიწადი ავტოსპორტს მიუძღვნა. მიუხედავად რბოლებში უამრავი გამარჯვებისა (91 გამარჯვება — მოქმედი რეკორდი), შუმახერი ყველაზე წინააღმდეგობრივი ფიგურაა ავტოსპორტში.

როგორ დაიწყო

მიხაელ შუმახერი დაიბადა 1959 წლის 3 იანვარს გერმანიის ქალაქ ჰიურტ-ჰერმულჰაიმში. 4 წლის იყო, როცა კარტის (მარტივი სარბოლო ავტომობილი) საჭეს მიუჯდა. მიუხედავად იმისა, რომ ავტომობილის მართვის პირველი მცდელობა ავარიით დასრულდა, — ბოძს შეეჯახა, — პატარა მიხაელმა სამომავლო წარმატებებს საფუძველი ჩაუყარა. მამამ ახალი კარტი აუწყო ბიჭს და ის ქალაქ კარტინგ-კლუბში ჩაწერა. მომავალი ჩემპიონის მშობლები მდიდრები არ იყვნენ, ამიტომ, ვაჟის გატაცებას ფუჭად რომ არ ჩაეგლო, **როლფ შუმახერმა** მეორე სამუშაო მოძებნა, მაგრამ ესეც არ აღმოჩნდა საკმარისი და, როცა მიხაელს 800 დოლარის (დაახლოებით 500 დოლარი) ღირებულების ძრავა დასჭირდა, ოჯახმა თანხის გადახდა ვერ შეძლო. შუმახერებს იმ მომენტში დაეხმარა გერმანელი ბიზნესმენი, რომელმაც მიხაელს ახალი კარტი შეუძინა.

ამ ეპიზოდმა მნიშვნელოვნად განაპირობა შუმახერის მიდგომა რბოლებისადმი, რაც შესაძლებლობების სრულად გამოვლენაში გამოიხატებოდა, მიხაელი ბავშვობიდანვე ათვითცნობიერებდა, რომ, თუ ის არ მოიგებდა რბოლას აქ და ახლა, შემდეგი შეიძლება არც ყოფილიყო. ავტოსპორტი ძვირი სიაპოვნებაა და შუმახერმა ეს ბევრზე უკეთ იცოდა.

მისი პიკუნა

„ფორმულა-1“-ში შუმახერი 1991 წელს გამოჩნდა, თანაც გუნდში ადგილი შემთხვევით მოიპოვა. „ფორდის“ პილოტი **პარტრან ბაშო** „ტაქსის“ მძღოლზე თავდასხმის გამო ციხეში ჩასვეს და გუნდს სასწრაფოდ დასჭირდა მისი შემცვლელი. შუმახერის მენეჯერი, ვებერი, დაუკავშირდა **ედი ჯორდანს** და თავის პროტექტს რეკომენდაცია გაუწია. ჯორდანმა ჰკითხა, იცნობდა თუ არა მრბოლი სპას („ფორმულა-1“-ის ტრასა ბელგიაში) ტრასას, და ვებერმაც

დაარწმუნა, რომ მიხაელმა ტრასა შესანიშნავად იცოდა. სინამდვილეში შუმახერი ტრასას არ იცნობდა და დებიუტისთვის ბრძოლა ემზადებოდა. ამას, სხვათა შორის, ხელი არ შეუშლია, გადაესწრო გუნდის ძირითადი პილოტისთვის და შემდეგ ადგილი დაეკავებინა საკვალიფიკაციო რბოლაში. შემდეგ გრან-პრიში შუმახერი უფრო მძლავრი გუნდის — „ბენეტონის“ — სახელით გამოვიდა. 1992 წლის მარტში შუმახერი მესამე ადგილზე გავიდა თავის მერვე გრან-პრიში და პირველად დაიკავა ადგილი „ფორმულა-1“-ის პოდიუმზე. 1992 წლის აგვისტოში კი მან მოიგო ბელგიის გრან-პრი. მიხაელი ძალიან მალე იქცა „ფორმულა-1“-ის ამომავალ ვარსკვლავად, მაგრამ ტიტულებზე ფიქრი ჯერ კიდევ ადრე იყო, თანაც „ბენეტონის“ მანქანა ისეთი მძლავრი არ გახლდათ, როგორც „უილიამსისა“ და „მაკდონალდისა“.

მსოფლიოს ჩემპიონი

როცა შუმახერი იწყებდა „ფორმულა-1“-ის ტრასებზე გამოსვლას, დომინირებდნენ **ალენ პროსტი** და **აირტონ სენა**, მაგრამ ფრანგმა კარიერა დაასრულა 1993-ში, ბრაზილიელი სენა კი 1994 წელს სან-რემოს გრან-პრიში მონაწილეობისას დაიღუპა. ისე გამოვიდა, რომ მონაკოს გრან-პრის ტრასის სტარტზე არც ერთი ჩემპიონი არ ყოფილა. ტიტულისთვის ბრძოლა წარიმართა მიხაელ შუმახერსა („ბენეტონი“) და **დაიმონ ჰილი** („უილიამსი“) შორის. იმხანად „ბენეტონი“ უფრო კარგად გამოდიოდა — აქტიური საკიდარის აკრძალვის შემდეგ „უილიამსი“ ჩამორჩა. თუმცა, როგორც ამბობდნენ, „ბენეტონი“ განაგრძობდა აკრძალული ტექნოლოგიის გამოყენებას — ამაში აირტონ სენა დარწმუნებული იყო.

რბოლების ორგანიზატორებმა, ბოლოს და ბოლოს, იპოვეს აკრძალული ტექნოლოგია, მაგრამ რბოლაში მისი გამოყენება ვერ დაამტკიცეს

ან არ მოისურვებს. ფედერაციამ მიანიჭა დასაჯა „ბენეტონი“: სილვერსტონში (ტრასა დიდი ბრიტანეთში) ე.წ. შავი ალმის იგნორირების გამო შუმახერი დისკვალიფიცირებული იქნა 2 რბოლით, ბელგიის გრან-პრიში გამარჯვება კი ჩამოართვეს. საკვანძო როლას მიხაელი იგებდა, მაგრამ ერთ-ერთ მოსახვევში, ჰილის ზემოქვედადებით, საჭე ვერ დაიმორჩილა, ტრასიდან გადავიდა და დამცავ ზოლს შეეჯახა. მანქანა მოძრაობდა, მაგრამ ბატონილი საკიდრით ფინიში ვერ მივიდოდა. ამ მომენტში დაიმონ ჰილი დაენია შუმახერს და დაიწყო გასწრაფა...

ბა... მიხაელს ჰქონდა ტიტულის მოპოვების მხოლოდ ერთი შანსი — ჰილი ტრასიდან გადავიდა. ასეც მოიქცა. ორივე მანქანა გამოეთიხა რბოლას და შუმახერმა ავტომობილები მოიპოვა მსოფლიოს ჩემპიონობა. ეს იყო ყველაზე საკამათო გამარჯვება ჩემპიონატის ისტორიაში, შუმახერის მოქმედა კი დღესაც ყველაზე არასპორტულ საქციელად ითვლება. მომდევნო წელს შუმახერმა კვლავ გაიმარჯვა ჰილიდან ტიტულში, უკვე აკრძალული ტექნოლოგიისა და ტარანის გარეშე.

ფითელი ბარონი

შუმახერის მთავარი წარმატებები დაკავშირებულია „ფერარისთან“. ამ გუნდში 1996 წელს გადავიდა, სწორედ ამ წელს მოიგო მან სამი გრან-პრი, რასაც „ფერარი“ რამდენიმე წლის განმავლობაში ვერ ასწრებდა. 1997 წელს „ფერარიმ“ მნიშვნელოვანი პროგრესი განიცადა, და ეს უკვე ძალიან ძლიერი მანქანა იყო „უილიამსთან“ ერთად, მაგრამ საფინანსო რბოლა შაპი პილენ-ჰიმამ მოიგო. ისევე, როგორც 1994 წელს, საფინანსო რბოლის წინ შუმახერი მეტოქეს 1 ქულით უგებდა. ბოლო რბოლაში მიხაელმა თავისი მანქანა დააჯახა ვილნების მანქანას. შედეგად შუმახერმა ტრასა დატოვა, ვილნებმა კი, ჰილისგან განსხვავებით, განაგრძო რბოლა და ფინიში მესამე მივიდა. 1998 წელს მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული ფინელმა **მიკა საკონენმა** მოიგო. შუმახერმა რევანსი აღება დაეგემა, მაგრამ ავარიაში მოყვა, ორივე ფეხი მოიტეხა და რამდენიმე თვით გამოეთიხა რბოლებს. შემდეგ კი შუმა-

ხერის შერევა შეუძლებელი იყო. მიხაელთან ერთად „ფერარი“ გამართულ მექანიზმად იქცა — მარანელი და მზადებული ავტომობილები შეუდარებელი იყო. და დაიწყო წითელი ბარონის ეპოქა. 2000-2004 წლებში მიხაელ შუმახერმა ზედიზედ 5-ჯერ მოიპოვა მსოფლიოს ჩემპიონობა. არც მანამდე და არც შემდეგ „ფორმულა-1“-ში არ ყოფილა ერთი პილოტის ასეთი დომინირება. ამას ხელს უწყობდა გუნდიც, რომელიც სრულად იყენებდა თავისი პილოტის ძლიერ მხარეებს.

წითელ „ფერარისთან“ ერთად შუმახერი ყველაზე ტიტულოვან მრბოლად იქცა „ფორმულა-1“-ის ისტორიაში.

ლეგენდა

2006 წელს შუმახერმა კარიერის დასრულების შესახებ განაცხადა, მაგრამ, როდესაც 2009 წლის ბოლოს „მერსედესმა“ დაბრუნება შესთავაზა, მიხაელმა უარი ვერ თქვა და კიდევ 3 წლის განმავლობაში მონაწილეობდა რბოლებში. იმ წლებში „მერსედესის“ გუნდი ახალი ჩამოყალიბებული იყო და შუმახერმა წარმატებებს ვერ მიაღწია, მაგრამ შეცვალა ავტოსპორტის სამყარო. რბოლების მიმდინარეობისას ტრასის გარეთ არავინ იმდენს არ მუშობდა, რამდენსაც შუმახერი. მას რეგულარული ურთიერთობა ჰქონდა ინჟინრებთან, ყიდულობდა მათთვის პიცას, ხოლო თავისუფალ დროს სპორტდარბაზში ატარებდა ფიზიკური კონდიციების გასაუმჯობესებლად. შუმახერი კარგად იცნობდა გუნდის თითოეულ წევრს — ტოპ-ინჟინრებსა და დამლაგებელს. მან იცოდა, რომ გუნდის გარეშე ვერც ერთ რბოლას ვერ მოიგებდა. და კიდევ — რადგან ეჭვი ეპარებოდა თავის შესაძლებლობებში, თავდაუზოგავად ვარჯიშობდა და ხშირად ურთიერთობდა ინჟინრებთან. ის ყოველთვის იზრძობდა, როგორც ამბობენ, სისხლის უკანასკნელ წვეთამდე და სწორედ ამიტომ უყვარდათ.

თვით შუმახერმა კი ბავშვობიდან იცოდა: თუ ამ რბოლას ვერ მოიგებდა, შემდეგი შეიძლება აღარც ყოფილიყო...

2013 წლის 29 დეკემბერს მიხაელ შუმახერი თავის ვაჟსა და მის მეგობრებთან ერთად კურორტ მერიბელის (საფრანგეთი) სამთო-სათხილამურო ტრასაზე წავიდა. მიხაელი მორბოლო ტრასიდან გადავიდა და თოვლით დაფარულ ქვას შეეჯახა. მან თავის ტრავმა მიიღო და კომაში ჩავარდა (ქალაქ გრენობლის საავადმყოფოში გადაყვანისას)...

2016 წლის დეკემბერში გავრცელდა ინფორმაცია, რომ შუმახერის ოჯახმა მიხაელის სამკურნალოდ 16 მლნ დახარჯა და იძულებული შეიქნა, გაეყიდა სახლი ნორვეგიაში და ვერტმფრენი.

2018 წლის ოქტომბერში საერთაშორისო საავტომობილო ფედერაციის პრეზიდენტმა **ჰან ტოდმა** განაცხადა, რომ თვეში, სულ ცოტა, ორჯერ მაინც მონახულეს ხოლმე შუმახერს, მისი ჯანმრთელობის შესახებ კი თქვა: „კარგი იქნებოდა, ვითარება სხვაგვარი რომ იყოს“... მოგვიანებით ცნობილი შეიქნა, რომ ტოდმა და შუმახერმა ერთად უყურეს ბრაზილიის გრან-პრის და შუმახერი სანოლს მივაჭყული არ არის...

მოამზადა ნიკა კორინთელა

საქართველოსთვის უმსხვილესი საქსპორტო ქვეყანა რუსეთია

2019 წლის იანვარ-თებერვალში საქართველოში საქონლით საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ (არადეკლარირებული ვაჭრობის გარეშე) 1 739,8 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. აქედან ექსპორტი 505 მლნ, ხოლო იმპორტი მილიარდ 234 მლნ აშშ დოლარი იყო.

მთლიან ექსპორტში 73,7 პროცენტი შეადგინა. აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში საქართველოს უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყანა, ექსპორტის მიხედვით, ტრადიციულად, რუსეთი იყო. კერძოდ, რუსეთში ექსპორტმა 2019 წლის პირველ ორ თვეში 81,2 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელზე 31,2%-ით მე-

ტია. მეორე ადგილზე აზერბაიჯანი. იქ წლევანდელი ექსპორტის მოცულობამ 33,7%-ით მოიმატა და 58,41 დოლარი შე-

საქართველო

თუ გსურთ, გაზიაროთ თქვენი მოსაზრებები და მსოფლიოში მიიღოთ სახლიდან გაუსვლელად და ისარგებლოთ უფასო საკურიერო მომსახურებით, შვიდიმინუტით დაუკავშირდით შემდეგ კომპანიებს:

„ელვა.ჯი“ — ტელ: 2 38 26 73; 2 38 26 74
 „ჯეოქაი“ — ტელ: 593 209 526
 „მაცნი“ — ტელ: 599 982 773; 2 14 74 22

უკრაინის საპრეზიდენტო არჩევნების მეორე ტურში მოუხვედრება ვლადიმერ ზელენსკი და ჯერ კიდევ მოქმედი პრეზიდენტი პეტრო პოროშენკო გავიდნენ

უკრაინაში საპრეზიდენტო არჩევნებში ცნობილი მსახიობი და მოუხვედრება ვლადიმერ ზელენსკი ხმათა 30,22%-ით ლიდერობს. შედეგებს უკრაინის ცენტრალური საარჩევნო კომისია ავრცელებს. მოქმედი პრეზიდენტი პეტრო პოროშენკო მეორე ადგილზეა. მან ამომრჩეველთა ხმების 15,9% მიიღო.

უნგრეთის პრემიერმინისტრ ვიქტორ ორბანის განცხადებით, ევროპასა და უნგრეთს ბრიუსელში ან სოროსის ორგანიზაციების ოფისებში ვერ უნდა გადაუწყვიტონ, როგორ უნდა წარიმართოს ადგილობრივი პოლიტიკა.

„ჩვენ ვინ უნდა ვაჩვენოთ მათ, ვინც ბრიუსელში ზის, რომ უნგრეთში ხდება ის, რაც უნგრელ ხალხს უნდა. ისინი ვერ გააღწევენ ბრიუსელში, სხვადასხვა მემარცხენე ან მარცხნივ მცურავ პარტიებში ან ჯორჯ სოროსის ეგრეთ წოდებული საზოგადოებრივი ორგანი-

ზაციების ოფისებში, რა მოხდება უნგრეთში და ევროპაში“, — განაცხადა ორბანმა.

ერდოღანის პარტიამ ანკარასა და სტამბოლში არჩევნები წააგო

თურქეთში ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნების წინასწარი შედეგები ცნობილია, — იუწყება BBC. მმართველმა „სამართლიანობისა და განვითარების“ პარტიამ არჩევნები ანკარასა და სტამბოლში წააგო, მაგრამ მთელი ქვეყნის მასშტაბით გაიმარჯვა. მანამდე თურქეთის პრეზიდენტმა რეჯეფ თაიფ ერდოღანმა განაცხადა, რომ მოსახლეობამ მმართველ პარტიას მხარი უდღებდა 15 არჩევნებში დაუჭირა.

რომის პაპი: ვატიკანი არ არის მოკლევადიანი უკიდურესობების, ცოდვებისა და სამარცხვინო საქციელის, ისევე, როგორც ნებისმიერი საზოგადოება. საუბარია ცალკე ადამიანის ადამიანის დაცვამაზე. თუმცა, საჭიროა მუშაობა და ამის განმედა“, — განაცხადა რომის პაპმა. პონტიფიკი პედროლოის საკითხს შეეხო და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ყველაფერს გააკეთებს, რათა ეკლესიის ეს უბედურება დაამარცხოს.

ვატიკანი არ არის ცოდვაზე აცრილი, ნებისმიერი შეიძლება ცოდვილი გახდეს, მღვდელმსახური, მონაზონი

საქართველოში განხორციელდა რეგისტრირებული ქორწინებების რაოდენობა წინა წელთან შედარებით 2 პროცენტით შემცირდა და 23 202 შეადგინა.

2018 წელს პირველი ქორწინების საშუალო ასაკი ქალებსთვის 27,7, ხოლო კაცებისთვის 30,4 წელი იყო. 2018 წელს რეგისტრირებულ განქორწინებათა რაოდენობამ 10288 შეადგინა და წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით 0,6 პროცენტით გაიზარდა.

„საქართველო და მსოფლიოს“ ჟურნალისტები მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, ტელევიზიისა და რადიომსახურების ყოფილი სახელმწიფო კომიტეტის საინფორმაციო პროგრამა „ვესტნიკის“ წამყვანი და მთავარი რედაქტორი მარკ რიპკინი და თანაუგრძობენ მისი ოჯახის წევრებს.

ს ი ა ს ლ ე !

ტიბეტური მედიცინით მკურნალობა

ლიცენზია N 035121

- პროსტატი, პროსტატის დაძვეობა, გააქრობული შარდვა;
- ფიზიკა, მასტობათია, მენსტრუალური ციკლის მოშლა, გართულებული კლიმაქსი, უშვილობა;
- ნევროზი, მენსტრუალური და შრომის უნარის დაძვეობა, უძილობა, დეპრესია;
- თავის, ხერხემლის, ნაღვლის ტკივილები, სახსრებისა და კბილების ტკივილი, ართროზი, ოსტეოპოროზი, სკოლიოზი.

მკურნალობა მაღალეფექტური, ორგანიზმისთვის უვნებელი მეთოდებით. ძირითადი წარმომადგენელი და პროგრამული პრეპარატების გარეშე.

599-54-18-30, 247-57-18

სიმაღლეში მოხატვა!

გაქვთ კოვალესი სიდაბლის გამო?

დახეხეთ ახლავე!

574 47 39 04
0790 30 94 35

ქვალ-სახსრთა პათოლოგიისა და გახლეჩილ-განსხვავების შენახვა

კოქსარტროზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპარეზის, ოსტეოართროზის, რევმატიკული ართროზის, ანკილოზური სპონდილიტის, პოდაგრული ართრიტისა და პოლიარტრიტის მკურნალობა, დაზიანებული ხრტილისა და გაცვეთილი ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილების მოხსნა. მკურნალობა საოპერაციო და უშედეგოდ ნაოპერაციებ სახსრებზე უახლესი მეთოდებით.

ზრდის სწრაფი და ეფექტიანი პროგრამები 2-დან 25 წლამდე კურსით 3-5 სმ-ის მომატებით, მაღალეფექტურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც.

გახლეჩილ-განსხვავება 5-დან 20კგ-მდე თვეში, მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტების, აკრძალვების, ვარჯიშების გარეშე, ნივთიერებათა ცვლისა და კუჭ-ნაწლავის მონესრივებით, ქოლესტერინისგან განმედა, ყველაფერი — მცენარეული პრეპარატებით, უკუჩვენების გარეშე.

ტელ: 599-722-138; 247-58-83
მის.: ნაკრძალის №142, I სართ. კაბინები №6. ქალაქი ქუთაისი